Amersfoort

RAADSBESLUIT

Zaaknummer 1813630

De raad van de gemeente Amersfoort;

op basis van het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 september 2023, afdeling Stad en Ontwikkeling;

b e s l u i t:

1. de reactienota zienswijzen ontwerp Omgevingsvisie Amersfoort 2030-2040 vast te stellen;
2. de Omgevingsvisie Amersfoort 2030-2040 'Gezond Samenleven' met bijbehorend Omgevingseffectrapport, met identificatienummer NL.IMRO.0307.SV00001-0301 vast te stellen;
   waarbij op pagina 31 de volgende (cursieve) zin wordt toegevoegd:

   > We willen leven met de natuur en niet ten koste van de natuur. Daarom vinden we het belangrijk dat de leefruimte voor bomen, planten en dieren meegroeit met de groei van de stad. *Hiervoor gaan we werken volgens de Basiskwaliteit natuur.*

   en op pagina 33 de volgende (cursieve) zin wordt toegevoegd:

   > Om te zorgen dat Amersfoort leeft en zich ontwikkelt met de natuur, is het belangrijk dat we natuur steeds als een vertrekpunt nemen bij het ontwikkelen, inrichten en beheren van de stad. *We werken aan de Basiskwaliteit Natuur waarin we de condities voor de natuur in stedelijk en landelijk gebied verbeteren. Daarvoor benoemen we een aantal gidssoorten en de condities die zij nodig hebben.*

   en dat de volgende passage op pagina 57:

   [OUD]
   Bij het realiseren van de gewenste mobiliteitstransitie hebben we aandacht voor het voorkomen van vervoersarmoede en houden we rekening met inwoners met een beperking. Amersfoorters moeten de mogelijkheid hebben om deel te kunnen nemen aan bijvoorbeeld werk, opleiding of aan sociale netwerken. Door wonen en dagelijkse voorzieningen binnen loop- en fietsafstand te hebben, en door goede openbaarvervoerverbindingen en toegang tot MaaS- en deelmobiliteitsconcepten wordt vervoersarmoede zoveel mogelijk voorkomen.

   wordt vervangen door:

   [NIEUW]
   Sommige keuzes veroorzaken ongewild vervoersarmoede bij mensen. Daarom formuleren we hier als uitgangspunt dat Amersfoorters tegen redelijke kosten - in termen van geld, tijd en moeite - de vervoersbewegingen moeten kunnen maken die nodig zijn voor volwaardig meedoen in de samenleving. Naast wonen en dagelijkse voorzieningen binnen loop- en fietsafstand, aantrekkelijk openbaar vervoer en toegang tot MaaS- en deelmobiliteitsconcepten is er aandacht voor de betaalbaarheid hiervan.

3. te besluiten dat de verstedelijkingsstrategie uitgaande van levensaders en ontmoetingsplekken, de zes ontwikkelopgaven met richtinggevende keuzes en doelen uit de Omgevingsvisie Amersfoort leidend zijn voor het handelen van de gemeente en de manier waarop de gemeente (samen)werkt;

Collegebesluit

Portefeuille-houder	Dijksterhuis	Advies De Raad	Geen
College-behandeling	Agendastuk	Datum behandeling college	20 december 2022
Onderwerp	ontwerp Omgevingsvisie Amersfoort 2030-2040 Gezond Samenleven		

Samenvatting:

De ontwerp Omgevingsvisie is nu zo ver dat het in ontwerp ter inzage gelegd kan worden. Gelijktijdig met de Omgevingsvisie wordt ook de ontwerp omgevingseffectrapportage (OER) inclusief passende beoordeling ter inzage gelegd. Voor de ter inzagelegging wordt de Omgevingsvisie eerst besproken in een informatieve Ronde in de raad. Met het vrijgeven van deze ontwerpvisie voor inspraak wordt iedereen in de gelegenheid gesteld om te reageren op de Omgevingsvisie. Na deze inspraakperiode wordt een zienswijzenota opgesteld, eventuele wijzigingen aangebracht, de Omgevingsvisie definitief gemaakt en ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

Het college besluit:

1. De ontwerp Omgevingsvisie Amersfoort 2030-2040 Gezond Samenleven met identificatienummer NL.IMRO.0307.SV00001-0201 en de ontwerp Omgevingseffectrapportage inclusief passende beoordeling gedurende zes weken ter inzage te leggen nadat de gemeenteraad is geïnformeerd.

Opsteller :
Zaaknummer : 1720761

4. met de vaststelling van de Omgevingsvisie, de Structuurvisie Amersfoort 2030 in te trekken;
5. de omgevingsvisie 1 jaar na aantreding van de nieuwe gemeenteraad (in 2026) te evalueren en indien nodig wijzigingen door te voeren.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 19 december 2023

de griffier | de voorzitter

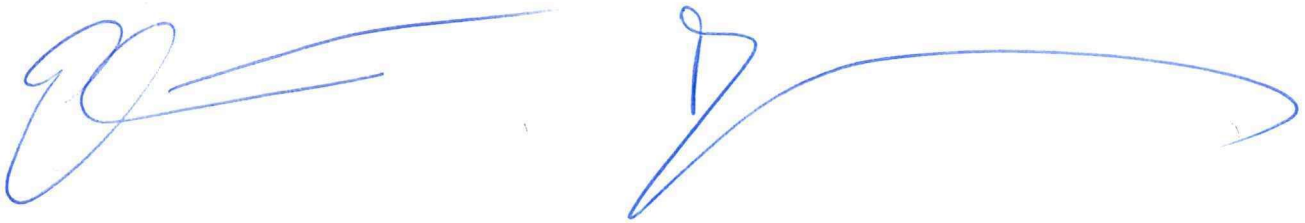

Reactienota zienswijzen

ontwerp Omgevingsvisie Amersfoort 2030-2040

&

ontwerp Omgevingseffectrapport Omgevingsvisie Amersfoort

Inhoud

1. Inleiding 2
1.1 Terinzagelegging 2
1.2 Zienswijzen 2
1.3 Leeswijzer 3
2. Aanpassingen aan Omgevingsvisie 4
2.1 Wijzigingen n.a.v. de inspraak 4
2.2 Wijzigingen o.b.v. feitelijke ontwikkelingen 4
2.2 Verstedelijkingsstrategie: groeien met behoud van de menselijke maat 5
3. Samenvatting en beantwoording zienswijzen 7
4. Advies Commissie m.e.r. 201

1. Inleiding

In deze Reactienota Zienswijzen zijn de reacties die zijn ingediend op de ontwerp Omgevingsvisie 'Amersfoort 2030-2040, Gezond Samenleven' en het bijbehorende Omgevingseffectrapport met passende beoordeling (verder te noemen: het OER) samengevat en van een antwoord voorzien. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de overige wijzigingen die doorgevoerd zijn in de Omgevingsvisie Amersfoort.

1.1 Terinzagelegging

Op 20 december 2022 heeft het college van burgemeester en wethouders van Amersfoort besloten de ontwerp Omgevingsvisie, het OER inclusief passende beoordeling vrij te geven voor inspraak na bespreking in de gemeenteraad. De ontwerp Omgevingsvisie is op 17 en 31 januari 2023 met de raad in de commissie Omgeving besproken.

De zienswijzentermijn liep van 9 februari 2023 tot en met 22 maart 2023. Gedurende deze periode kon eenieder een zienswijze indienen. Met de inzet van sociale media, een serie artikelen in het AD en een mail naar ca. 1330 nieuwsbrieflezers en stakeholders/ overlegpartners bij de Omgevingsvisie zijn de inwoners van Amersfoort en de actief betrokkenen in het proces geïnformeerd over de inhoud en de tervisielegging van de ontwerp Omgevingsvisie en alle anderen bijlagen. Ook is de ontwerp Omgevingsvisie voor een inhoudelijke reactie toegestuurd aan gemeenten in de regio, het waterschap, provincie en andere overheden zoals RWS, GGD, VRU en heeft de Commissie m.e.r. een advies uitgebracht.

Parallel aan het opstellen van de ontwerp Omgevingsvisie is het Omgevingseffectrapport (OER) inclusief passende beoordeling opgesteld. Het OER inclusief passende beoordeling heeft gelijktijdig met de ontwerp Omgevingsvisie ter inzage gelegen. Daarnaast is aan de Commissie m.e.r. gevraagd het OER te beoordelen. De Commissie heeft op 5 april 2023 advies uitgebracht. Verderop in deze Nota van Commentaar wordt aandacht besteed aan het advies van de Commissie m.e.r.

Alle stukken waren digitaal te raadplegen op https://www.amersfoort.nl/omgevingsvisie-amersfoort en op de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl.

1.2 Zienswijzen

Tijdens de periode van terinzagelegging zijn 55 zienswijzen binnen gekomen op de ontwerp Omgevingsvisie. Op het OER zijn geen zienswijzen ingediend. De lijst met indieners is aan het begin van hoofdstuk 3 opgenomen. Vanwege de privacyregels zijn de persoonsgegevens en reacties waar nodig geanonimiseerd. De ingekomen reacties zijn gerubriceerd naar onderwerp en ontwikkelopgave uit de omgevingsvisie. De zienswijzen komen van diverse partijen, zoals buurgemeenten, diverse belangenorganisaties en diverse burgers en bedrijven.

Tijdens het gesprek met de raad over de omgevingsvisie heeft de raad een eerste reflectie gegeven op de ontwerp Omgevingsvisie en het OER. Hierbij heeft de raad aangegeven verder in gesprek te willen over de sturing en rol van de raad bij de uitwerking van de omgevingsvisie. Dit is meegenomen in het gesprek met de raad in het kader van de beleidsevaluatie RO dat op 12 juni 2023 is gehouden. De uitkomsten hiervan zijn opgenomen in paragraaf 4.1.2 van de Omgevingsvisie Amersfoort 2030-2040.

De zienswijzen, het gesprek met de raad en het advies van de Commissie m.e.r. hebben geleid tot aanvulling en bijstelling van de Omgevingsvisie (teksten en kaarten). N.a.v. het advies van de Commissie m.e.r. is ook het OER voor het thema Duurzaamheid aangevuld. De aanpassingen zijn verderop in deze Reactienota Zienswijzen opgenomen.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 onderbouwd welke aanpassingen op basis van feitelijke ontwikkelingen in de omgevingsvisie gedaan zijn ten opzichte van de ontwerp Omgevingsvisie.

Hoofdstuk 3 bevat een samenvatting van de zienswijzen inclusief beantwoording. Indien niet alle afzonderlijke onderdelen van de zienswijzen in de samenvatting zijn opgenomen, zijn deze wel in de totale beoordeling meegenomen. Aan het begin van hoofdstuk 3 is een lijst met de indieners van een zienswijze opgenomen. In het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zijn zowel deze lijst als de zienswijzen zelf geanonimiseerd en worden de persoonsgegevens van de indieners van de zienswijzen niet openbaar gemaakt.

De zienswijzen zijn geclusterd naar de inhoudelijke onderwerp en ontwikkelopgave uit de omgevingsvisie waar zij betrekking op hebben. De zienswijzen zijn opgenomen in tabellen. Hieronder is een overzicht opgenomen van alle zienswijzen. Daarin zijn vanwege AVG geen namen van particulieren opgenomen. Het nummer van de door u ingediende zienswijze kunt u gebruiken om binnen deze geanonimiseerde Nota van Commentaar snel uw zienswijze op te zoeken.

Samenvatting zienswijze: Hier is de zienswijze inhoudelijk samengevat. Als er meerdere personen of instanties over eenzelfde onderwerp een zienswijze hebben ingediend, is de beantwoording samengevoegd.

Reactie gemeente: Hier is de reactie van de gemeente op de ingediende zienswijze opgenomen.

Aanpassing: In de laatste kolom is aangegeven of er op basis van de zienswijze aanleiding is om de tekst / kaarten van Omgevingsvisie aan te passen. Als dit het geval is, is in de beantwoording aangegeven wat de essentie van de wijziging is.

In hoofdstuk 4 wordt het advies van de m.e.r.-commissie behandeld.

2. Aanpassingen aan Omgevingsvisie

2.1 Wijzigingen n.a.v. de inspraak

De ingediende zienswijzen, de bevindingen van de raad en het advies van de Commissie m.e.r. hebben uiteindelijk geleid tot aanpassingen in zowel de tekst als op de kaarten van de Omgevingsvisie. Het abstractieniveau van de verschillende reacties is zeer divers. De meeste zienswijzen zijn gericht op een direct belang van een persoon, bedrijf of organisatie en een aantal zienswijzen gaat in op een breed spectrum aan onderwerpen welke in de visie zijn opgenomen.

Omdat de Omgevingsvisie een beleidsdocument op het strategische niveau is, hebben niet alle ingediende zienswijzen betrekking op de scope en reikwijdte van de omgevingsvisie. Een aantal ingebrachte onderwerpen hebben betrekking op het tactische en/of operationele niveau. Dit komt pas later in de uitwerking van de omgevingsvisie bij verschillende andere instrumenten aan de orde (zoals een thematisch of gebiedsgerichte beleidsuitwerking in een omgevingsprogramma of een haalbaarheidsstudie of omgevingsplan).

Zie bijgevoegd figuur voor de beleidscyclus en doorvertaling van de Omgevingsvisie in de overige instrumenten. Indien een ingediende zienswijze betrekking heeft op een ander instrument dan de Omgevingsvisie dan is dit in de Nota van Commentaar in de reactie vanuit de gemeente aangegeven.

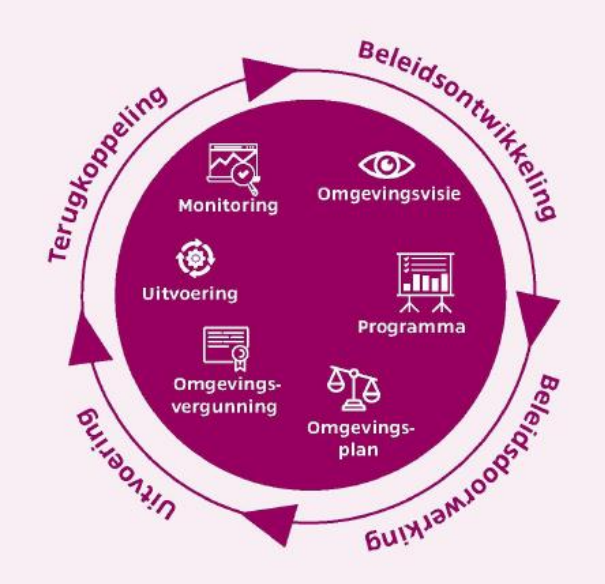

2.2 Wijzigingen o.b.v. feitelijke ontwikkelingen

Tijdens de ter inzage legging van de Omgevingsvisie is gebleken dat het ontwerp enkele onjuistheden bevatte en op onderdelen onvolledig was. Daarnaast heeft de wereld niet stilgestaan in de periode tussen het vaststellen van de ontwerp-omgevingsvisie in december 2022 en vandaag. Nieuwe ontwikkelingen, thematisch beleid in ontwikkeling en nieuwe inzichten hebben geleid tot diverse aanscherpingen of concretiseringen in de vast te stellen omgevingsvisie. Dit geeft naast de zienswijzen ook aanleiding om een aantal wijzigingen door te voeren ten in de omgevingsvisie. Hieronder is een overzicht van deze wijzigingen opgenomen. (NB in dit overzicht zijn niet de wijzigingen n.a.v. de zienswijzen benoemd, deze komen in 3 Samenvatting zienswijzen en beantwoording aan bod).

Hele document		Redactionele en taalkundige aanpassingen
Voorwoord		Geen wijzigingen
1 Introductie	Aanvulling in kader: Wat komt er op ons af?	Opgaven in het landelijke gebied toegevoegd.
2 Gezond Samenleven	1.2 Strategische ligging en identiteit van Amersfoort	Metropoolregio Utrecht toegevoegd.
	Op verschillende plekken aanvulling over architectuur (1.2 Strategische ligging en identiteit, 2.2 2.2 Verstedelijkingsstrategie	Doel: benadrukken belang van innovatieve en onderscheidende stedenbouw en architectuur voor de ontwikkeling van de stad.
	Aanvulling in kader over Regio Amersfoort Centraal!	Concept Ontwikkelperspectief NOVEX-gebied Amersfoort-Utrecht toegevoegd
	2.2 Verstedelijkingsstrategie: groeien met behoud van de menselijke maat	Verschillende redactionele aanpassingen. Vanwege dubbelingen aantal regels weggehaald.
3 Ontwikkelopgaven en lagenbenadering	3.3 Zes ontwikkelopgaven & leidende principes t/m 3.9 Een stad waarin voorzieningen meegroeien	Term deelopgaven veranderd in doelen.
	3.4 Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	Tekst onder principe aangevuld voor het thema natuur. Ambitie dat de leefruimte voor bomen, planten en dieren mee moet groeien met de groei van de stad opgenomen.
	1b. Een natuurinclusieve stad met een vergrote en robuuste biodiversiteit	Natuurinclusief toegevoegd en herschreven o.b.v. nieuwe inzichten biodiversiteitsbeleid in ontwikkeling.
	3.3 Een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten *3a. Gezondheidsbeschermende maatregelen in de leefomgeving*	Paar redactionele aanpassingen.
	3.4 Een gezonde en gevarieerde leefomgeving in het landelijke gebied	Gebiedsonderzoek Spoor- en Heuvelrugzone en Heuvelrug van A tot Z toegevoegd.
		Term stadsranden vervangen door kernrandzones en tekst aangevuld.
	3.5 Een circulaire en CO-2 neutrale stad	Herschreven.

	3.6 Een stad met duurzame mobiliteit	Tekst over parkeerregulering en deelmobiliteit. Aantal aanpassingen i.r.t. nog uit te werken (deel)omgevingsprogramma's. Wegcategorisering uit Verkeer- en vervoersplan overgenomen (omdat deze komt te vervallen).
	3.9 Een stad waarin voorzieningen meegroeien	Aantal aanvullingen: Groene, natuurinclusieve inrichting sportaccommodaties toegevoegd. Kunst in openbare ruimte toegevoegd.
4 Uitvoering	**4.1 Doorwerking**	Overgangsbeleid en overig beleid naast in Omgevingsvisie nader ingevuld.
	4.2 Sturingsfilosofie	Inleiding over opgaven concreter gemaakt
	4.2.4 Gebiedsuitwerking	Aangevuld dat ook signalen vanuit het gebied/ de wijk aanleiding kan zijn om een gebiedsgerichte uitwerking te maken.
	4.3.1 Ruimtelijke Investeringsagenda Amersfoort (RIA)	Voortschrijdend inzicht: Ruimtelijke Investeringsstrategie Amersfoort vervangen door Ruimtelijke Investeringsagenda Amersfoort en tekst geactualiseerd.
	4.4 Het OER	Alinea over advies mer-commissie toegevoegd.

3. Samenvatting en beantwoording zienswijzen

Nummer	Indiener zienswijze	Belangrijkste punten	Thema	Antwoord Gemeente	Aanpassing
002	Bewoner	Inspreker is blij met de doordachte en goed beschreven omgevingsvisie. Complimenten voor het stuk en top dat dit gedeeld wordt! Paar aandachtspunten: Begrijpt keuze voor levensaders niet. Deze toegangswegen zijn belangrijk voor de bereikbaarheid van de stad. Ervaring met de autoluwe binnenstad leert dat keuze voor autoluw veel extra administratie oplevert voor aanmelden van auto's. Daarnaast is de app parkstart niet goed en reageert er niemand op klachten daarover.	Algemeen	We nemen kennis van de complimenten. De levensaders zijn in veel gevallen getekend op de radialen van de stad. In de omgevingsvisie krijgt de auto minder ruimte en de voetganger en fietser meer ruimte, juist op deze levensaders. Dat betekent niet dat de levensaders niet meer bereikbaar zijn voor of gebruikt kunnen worden door auto's. De precieze inrichting van de levensaders is maatwerk en vraagt nadere uitwerking per levensader. De levensaders zijn daarom niet te vergelijken met de invoering van de autoluwe binnenstad. Wat betreft de autoluwe binnenstad en de procedures	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				daaromtrent, er is een evaluatie uitgevoerd en er wordt gewerkt aan een verbeterede app en dienstverlening.	
003	Bewoner	Wat ik mis in dit ontwerp, is de sociaal maatschappelijke factor, met name het ontbreken van de opsomming van zgn buurthuizen.	Algemeen	In de ontwerp omgevingsvisie is de fysieke kant van de sociaal maatschappelijke opgaven vertaald in de verstedelijkingsstrategie van levensaders en ontmoetingsplekken en in de zesde ontwikkelopgave 'Een stad waarin voorzieningen meegroeien'. O.a. de buurthuizen maar ook andere voorzieningen zijn terug te vinden op de kaart bij ontwikkelrichting 6 (pag. 80). In de tekst van de ontwerp omgevingsvisie staat '*dat we een regierol willen pakken om ervoor te zorgen dat er voldoende ontmoetingsplekken zijn in de stad en dat deze goed worden benut. We investeren in activiteiten en faciliteren de ontmoetingsplekken waar deze activiteiten plaatsvinden.*	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				Naast onze inzet via #Indebuurt stimuleren wij ontmoeting door de vijf wijkcentra te ondersteunen. We vinden het belangrijk dat ontmoetingsplekken en/of activiteiten voor iedereen toegankelijk zijn. Om de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen goed in beeld te houden, wordt voor de belangrijkste maatschappelijke voorzieningen een voorzieningenscan ontwikkeld.' Wij zijn van mening dat de voorzieningen voldoende aan bod komen in de omgevingsvisie.	
011	Van Ring naar Park	Ons Burgerinitiatief heeft grote waardering voor zowel de inhoud van de ontwerpvisie als voor het wordingsproces. De Omgevingsvisie stelt, dat een goed ingerichte omgeving leidt tot "...het minder voorkomen van obesitas, eenzaamheid en stress" en dat dit "...vraagt om een leefomgeving, die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, maar ook ruimte biedt voor rust en bezinning". De Omgevingsvisie	Algemeen	We nemen kennis van de complimenten en reactie die de gemaakte keuzes in de omgevingsvisie onderschrijven.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		Amersfoort analyseert de verdere ruimtelijke ontwikkeling aan de hand van lagenbenadering en levensaders. Hierbij wordt de sturende werking van ondergrond en water steeds belangrijker. Het Burgerinitiatief onderschrijft deze analyse ten volle en ziet dat een getransformeerde, autoluwe Stadsring op een wezenlijke, fundamentele manier bijdraagt aan de realisatie van de duurzame ambities van de stad Amersfoort zoals geformuleerd in de Ontwerp Omgevingsvisie.			
018	LTO Noord	Allereerst is het een goede zaak dat de gemeente Amersfoort deze ontwerp-Omgevingsvisie tot stand heeft laten komen met de inbreng van bewoners, ondernemers en organisaties. Door in gesprek te gaan met inwoners en andere belanghebbenden met kennis van de gemeente Amersfoort kan een goed beeld worden neergezet van de maatschappelijke opgaven en de te beschermen kernkwaliteiten van het gebied. Echter hebben wij het gevoel dat de deelname vanuit de agrarische sector, toch een belangrijk deel van het landelijk gebied, onvoldoende is meegenomen in dit participatieproces. In deze ontwerp-Omgevingsvisie van de gemeente Amersfoort komt de agrarische sector namelijk maar zelden voor. Er is zelfs geen paragraaf over de landbouw geschreven. Bovendien wordt er in het stuk niet gesproken over landbouw maar gaat het systematisch over natuurinclusieve landbouw en of stadslandbouw. Het	Algemeen	In de periode van het in beeld brengen van de vraagstukken voor de Omgevingsvisie heeft onder de noemer 'De Boer Op' een aantal gesprekken plaatsgevonden met de Amersfoortse boeren. Voor de ontwikkelrichting van het landelijke gebied is gesproken met verschillende vertegenwoordigers van partijen in het landelijke gebied. De LTO is hierbij ook aanwezig geweest. Daarmee hebben we dus zeker ook de gangbare landbouw betrokken bij de ontwikkeling van de visie.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing in de tekst.** Een uitgebreidere paragraaf voor het landelijke gebied bij ontwikkelopgave 1.

		participatieproces moet representatief zijn en daar hoort natuurlijk ook de gangbare landbouw bij.		De toekomstvisie voor de landbouw is dat deze zich ontwikkeld naar een duurzame landbouw. Deze ambitie onderschrijven we ook vanuit Amersfoort daarom wordt er in de omgevingsvisie gesproken over een natuurinclusieve landbouw. Voor een belangrijk deel wordt de toekomstvisie en de regels voor het landelijke gebied van Amersfoort bepaald door beleid van rijk en provincie. Op dit moment is dit volop in ontwikkeling: de transitieopgaven die spelen worden verder uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Landelijk gebied (getrokken door de provincie Utrecht), het handelingsperspectief voor het buitengebied (Regio Amersfoort) en voor Hoogland West stellen we een omgevingsprogramma (gemeente) op. In deze visies en programma's vindt een verdere uitwerking	

				van de opgaven in het landelijke gebied plaats.	
020	Bewoner	- In grote lijnen kan de indiener zich vinden in de visie. Twee detail opmerkingen 1. Op bladzijde 18 wordt Het Groene Spoor niet meer in de tekening aangeduid, terwijl dat spoor wel als levensader is aangemerkt op bladzijde 16 2. Op pagina 27 mis ik de aanduiding beschermd stadsgezicht in de binnenstad.	Algemeen	1. Dat klopt. Het kaartje op blz. 18 bevat een schetsuitwerking van de levensaders in Langs Eem en Spoor. De verbinding 'Het groene spoor' is hierop ten onrechte nog niet opgenomen. Dit nemen we in de uitwerking van het project Langs Eem en Spoor mee. 2. De Overzichtskaart op pag. 27 bevat de belangrijkste opgaven uit de Omgevingsvisie voor Amersfoort en geeft geen volledig overzicht. De aanduidingen op de Overzichtskaart hebben betrekking op de toekomstige ontwikkelingen, de bestaande waarden zijn om deze reden niet op	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				deze kaart opgenomen: de beschermde stadsgezichten zijn opgenomen op de raamwerkkaart erfgoed op pag. 25.	
022	Dorpsvereniging Hoogland	De VDH vindt het een belangrijk, goed uitgewerkt document. Als richtingsdocument is het waardevol en geeft het een goed perspectief op de gewenste toekomst. Niettemin hebben wij toch een aantal vragen, kritische kanttekeningen en bezwaren. In het hoofdstuk over participatie (Bijlage 5.1) geeft u aan dat één van de hoofdingrediënten 'de input van de inwoners + overige belangstellenden' is geweest. Daarbij heeft u gebruik gemaakt van gesprekken met inwoners met huisnummer 033 en een enquête via de site MetAmersfoort. De VDH vindt deze participatie te weinig specifiek. We zouden graag zien dat als er een deelonderwerp voor de omgevingsvisie behandeld moet worden dat daar ook opnieuw de specifieke doelgroepen voor uitgenodigd worden via een klankbordgroep of participatiegroep.	Algemeen	Er zijn meer gesprekken gehouden dan alleen met inwoners die op 033 wonen en een enquête via de site. Stakeholders zijn op verschillende momenten tijdens het proces uitgenodigd om inbreng te leveren en te reageren op de vraagstukken en richting voor de omgevingsvisie. In verschillende wijken in de stad, waaronder Hoogland, zijn bijeenkomsten geweest. Dit document bevat een uitgebreide terugkoppeling van de participatie. Onderdeel van de participatie waren onder meer gerichte stakeholdergesprekken over specifieke ontwikkelrichtingen.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				VDH is ook bij in ieder geval 1 stakeholdergesprek over het landelijk gebied geweest.	
029	Gemeente Nijkerk	– Als gemeenten zijn wij goed met elkaar in gesprek. Dit gesprek zetten wij graag met u voort over bovengenoemde onderwerpen, bij ontwikkelingen nabij de gemeentegrens wil Nijkerk graag vroegtijdig betrokken worden.	Algemeen	De behoefte aan wederzijdse afstemming onderkennen wij en continueren wij graag.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
030	Stichting Natuur en milieuzorg Noord-West Veluwe	Stichting komt op voor de Authentieke Natuurrijke Polder Arkemheen, gelegen tussen het riviertje de Laak en de Randmeren, onderdeel van het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland. Op hoofdlijnen complimenteren wij de gemeente met deze nieuwe visie. Er is veel informatie samengebracht en er worden reële keuzes gemaakt. Wel hebben wij kritische opmerkingen bij onderdelen van de visie en suggesties voor aanvulling van de inhoud. Wij kijken even terug naar 1996 toen Amersfoort zijn megalomane Toekomstvisie “Lijnen naar de Toekomst” presenteerde en wij genoodzaakt waren (met andere instanties) om hard op de rem te gaan staan… Zie bijgevoegd krantenartikel dd. 20-4-1996. Met dit artikel begon de ***“Strijd om de Laak”***. Helaas kregen we haast gelijk, alleen was het 9 jaar later.. (zie bijgevoegd artikel in het AD.) Overige opmerkingen zijn per onderwerp gerangschikt. Meegestuurde bijlagen, opvraagbaar via omgevingswet@amersfoort.nl: • Artikel Amersfoortse courant 1996 over groei van de stad	Algemeen	We nemen kennis van de complimenten en van de bijgevoegde documenten.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		• Artikel Amersfoortse courant uit 2015 over bezuinigingen door langzamere ontwikkeling Vathorst door slechte woningmarkt • Kaart ganzenrustgebied tussen randmeer en Nijkerk, uit omgevingsverordening Gelderland • Kaart Natura 2000 gebied Arkemheen, behorend bij aanwijzingsbesluit Ministerie LNV • Visie wespentaille Eemland, van het bureau van de ruimtelijk adviseur Provincie Utrecht, 2009 • Aanbiedingsbrief Visie wespentaille van GS aan PS, 2010 • Ambitiekaart Arkemheen – Eemland, van Nationaal Landschap Arkemheen – Eemland			
037	Wandelnet	- Gebruik de lagenbenadering niet als een clustering principe, maar gebruik het als de piramide van Maslov, als de onderste laag niet functioneert kan de volgende laag niet goed zijn. Daarom zou dit systeem meer prioriteer kunnen werken. Bv klimaatadaptatie een hogere prioriteit geven, omdat dit aan de onderste laag raakt. - Het vraagt wel wat voorstellingsvermogen om het bouwwerk van omgevingstafels, omgevingskamer, omgevingsprogramma's,	Algemeen	- De ontwikkelopgaven zijn bewust in de volgorde van de lagenbenadering gepositioneerd (van onder naar boven) om sturend te zijn voor keuzes op netwerk en occupatieniveau. - Wij zijn ons er van bewust dat de omgevingsvisie een	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		‘handelingsperspectief buitengebied’ te doorgrondenHet web aan De Stichting Wandelnet wil graag een van de ‘stakeholders’ zijn bij de beoogde vernieuwingscycli van de Omgevingsvisie, en dan niet alleen voor ‘buitengebied’ Maar ook buiten de formele stappen willen wij graag onze expertise inzetten voor de Gezonde Stad Amersfoort.		lijvig document is geworden. Dit is onvermijdelijk kijkend naar de veelheid aan thema’s en beleidsambities in het fysieke domein. - In paragraaf 4.1.2 op p.84 en 85 is openomen hoe we invulling willen geven aan de Participatie bij actualisatie/ herziening van omgevingsvisie, omgevingsprogramma ’s en het omgevingsplan. Het Wandelnet wordt ook betrokken van de uitwerking van de omgevingsvisie v.w.b. het omgevingsprogramma Lopen.	
038	RUD	Veel aspecten van de leefomgeving in Amersfoort herkennen wij in deze visie. Wij willen u complimenteren met de manier waarop al deze aspecten zijn samengebracht tot een overzichtelijk geheel en prettig leesbaar document.	Algemeen	- We nemen kennis van de complimenten en aandachtspunten.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		In het algemeen constateren wij dat de ambities in de visie op hoofdlijnen zijn geformuleerd en dat de concretisering in programma´s en het omgevingsplan zal plaatsvinden. Hieronder volgen een aantal inhoudelijke aandachtspunten met denkrichtingen voor verdere uitwerking die wij onder de aandacht willen brengen.			
040	Leefplezier 3812	In de nieuwe Omgevingsvisie herkennen we een beeld van stadsontwikkeling dat wij ook graag zouden zien. Een beloopbare stad waar voorzieningen dichtbij zijn, een integraal plan met levensaders en ontmoetingsplekken en aandacht voor duurzame verkeersontwikkeling, klimaatmitigatie en gezondheid. Het laat een toekomstbestendige visie zien waar wij graag een steentje aan bij willen dragen en die handvatten biedt voor slimme en integrale gebiedsontwikkeling in onze wijk en in de projecten van Langs Eem en Spoor. We hopen dat het als basis kan dienen voor deze ontwikkelingen.	Algemeen	Wij nemen kennis van de complimenten en zijn blij met het aanbod van Leefplezier om waar mogelijk mede een bijdrage te leveren aan de realisatie van de ambities.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
042	Provincie Utrecht	Met veel genoegen heb ik kennis genomen van uw lange termijn visie voor de leefomgeving met de titel 'Gezond Samenleven, Omgevingsvisie 2030-40'. Ik wil daarbij mijn waardering uitten voor de zorgvuldige participatieve totstandkoming van deze visie en het stimuleren van 'alle' inwoners deel te nemen aan het participatietraject. Het sterke aan uw visie vind ik dat de ontwikkelrichtingen gelijk duidelijk worden. Dat geeft snel een beeld waar u	Algemeen	We nemen kennis van de complimenten. Het klopt inderdaad dat er ontwikkelingen spelen m.b.t. de defensieterreinen. Het Strategisch Vastgoedplan van defensie gaat uit van concentratie van de logistiek en operationele eenheden	**Deze reactie leidt tot een aanpassen van de tekst en kaart.** Defensie en gebiedssamenwerking toevoegen

		met uw gemeente voor staat en hoe u hier invulling aan wil geven. Een ontwikkeling die wij met elkaar op ons af zien komen is het Strategisch Vastgoedplan van Defensie en het project 'concentreren van eenheden in de regio Soesterberg'. Hoewel de contouren en het effect hiervan nog niet geheel duidelijk is verwachten we wel dat dit invloed heeft, ook in uw gemeente. Ik zou graag iets in uw visie teruglezen over de samenwerking die we hierop aan het vormgeven zijn met de gebiedspartijen.		rondom Soesterberg. Dit zal ook consequenties hebben voor Amersfoort. Om de verschillende ontwikkelingen goed op elkaar te kunnen afstemmen zijn wij in samenwerking met de betrokken gebiedspartijen gestart met een verkenning voor een Gebiedssamenwerking 'van A(mersfoort) tot Z(eist)'. Deze ontwikkeling op defensiegebied is ten onrechte nog niet opgenomen in de ontwerp-omgevingsvisie. We vullen de omgevingsvisie op dit punt aan.	
043	IVN	Onze complimenten voor de voorliggende versie van de Omgevingsvisie. Het is een inspirerend verhaal geworden, goed gestructureerd aan de hand van de lagenbenadering en de zes grote ontwikkelopgaven waar wij als gemeente Amersfoort voor staan. Ook zijn wij positief over het open proces dat tot deze ontwerp-visie heeft geleid, met nauwe betrokkenheid van de bewoners van de gemeente Amersfoort en maatschappelijke organisaties.	Algemeen	We nemen kennis van de complimenten over de inhoud het proces van de omgevingsvisie.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
043	IVN	Vanuit het lange-termijn perspectief (2050 e.v.) moeten de korte-termijn beleidsprioriteiten worden	Algemeen	De planhorizon van de Omgevingsvisie is 2030 met	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		bepaald en de beleidsinterventies worden gedaan. Dat lange-termijn perspectief krijgt te weinig aandacht bij de keuzen/ambities in de Omgevingsvisie. Het vraagt om beleidsprioriteiten en -interventies de komende jaren die op die lange-termijn visie zijn gericht.		een doorkijk naar 2040. De meeste ambities hebben ook betrekking op deze periode. Het halen van onze ambities vraagt een forse inzet en transitie en is niet vanzelfsprekend. Nog verder vooruitkijken naar 2050 heeft ons inziens geen zin omdat er nog veel onzekerheden spelen waar we nu nog niet op kunnen anticiperen.	
043	IVN	- Wat is het ruimtelijke beeld als de zes kaarten over elkaar heen worden gelegd, als de zes leefomgevingsopgaven met elkaar in verband worden gebracht? Hoe zien de gestapelde ruimteclaims eruit? Waar zijn natuur- en landschapsinclusieve ontwikkelingen mogelijk en vooral ook: waar niet?	Algemeen	Het ruimtelijke beeld van de zes kaarten over elkaar leidt tot een onleesbare kaart vanwege de veelheid aan aanduidingen. Om deze reden is gekozen om de hoofdelementen op te nemen op de overzichtskaart en de details op de zes themakaarten. Het komt voor dat er verschillende claims/ ambities gelden voor één gebied/ locatie . Dit vraagt om het slim combineren van verschillende opgaven en soms om prioriteren. In paragraaf 4.2.4 Gebiedsuitwerking (pag. 89)	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				staat hoe we dit verder uitwerken. Zoals opgenomen in deelopgave 1b Een stad met een vergrote en robuuste biodiversiteit (p. 30) zetten we in de stad in op groencompensatie en natuurinclusief bouwen als onderdeel van een totaalpakket duurzaam bouwen en ontwikkelen. Zo stimuleren we de realisatie van nestgelegenheden in muren en daken en de aanleg van groene daken of gevels. Hierin zoeken we slimme combinaties zoals met de realisatie van zonnepanelen op groene daken.	
044	SGLA	- Inspreker verwijst naar eerder ingediende reacties bij de bouwenstenen notitie, notitie reikwijdte detail niveau en inspraak reactie in de raad en verzoekt deze als herhaald en ingelast te beschouwen.	Algemeen	In paragraaf 5.1 van de omgevingsvisie is aangegeven hoe de uitkomsten van de participatie meegenomen zijn in het proces en de ontwerp omgevingsvisie. Ook zijn afzonderlijke rapportages en analyses gemaakt van de opbrengsten van de	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				participatie. Deze zijn te raadplegen via: - Nota van beantwoording NRD - Participatie bouwstenennotitie - Verslagen stakeholdergesprekken - Participatie Richting Omgevingsvisie - Samenvattend document participatie	
048	Bewoner	- Een erg lijvig document waar met zorg aan gewerkt is en dat is echt merkbaar. - En ik vind de input die ik een aantal malen heb geleverd **niet** terug in de visie. Amersfoort is te weinig geprofileerd. Waardoor we nu profiteren van bedrijven die Utrecht te duur vinden, maar straks in slechtere tijden hier de nadelen van gaan ondervinden. Daarom moet Amersfoort sterke inzetten op een eigen aantrekkelijk gezicht, veel sterker dan in deze visie wordt aangegeven. Belangrijke elementen daarbij zijn meer HBO en kennisinstellingen en een betere positie in het spoor netwerk. Anders loopt Amersfoort het risico dat de boot wordt gemist en het een soort buitenwijk wordt van Utrecht.	Algemeen	In paragraaf 5.1 van de omgevingsvisie is aangegeven hoe de uitkomsten van de participatie meegenomen zijn in het proces en de ontwerp omgevingsvisie. Ook zijn afzonderlijke rapportages en analyses gemaakt van de opbrengsten van de participatie. Deze zijn te raadplegen via: - Nota van beantwoording NRD - Participatie bouwstenennotitie	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				- Verslagen stakeholdergesprekken - Participatie Richting Omgevingsvisie - Samenvattend document participatie Paragraaf 1.2 gaat in op de strategische ligging en identiteit van Amersfoort. Het belang van HU Amersfoort en een goede positie in het spoornetwerk onderkennen wij. Binnen onze samenwerking met rijk en regiopartners in U-Ned verband doen wij onderzoek naar de regionale en (inter)nationale spoorbereikbaarheid van Amersfoort. Dit heeft dus onze aandacht. Daarnaast zetten we in op een sterkere profilering en thematisering van de bedrijventerreinen. Dit werken we verder uit in het	

				omgevingsprogramma werken.	
049	Gemeente Barneveld	De gemeente Barneveld waardeert de opzet van de omgevingsvisie en spreekt haar complimenten uit. Wij blijven graag met u in gesprek over de ontwikkeling van onze beide gemeenten.	Algemeen	We nemen kennis van de complimenten. De behoefte aan wederzijdse afstemming en gesprek over ontwikkelingen onderkennen wij en continueren wij graag.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
053	Gemeente Soest	We zien een spanningsveld tussen de ontwikkeling van de stad en de functie van de stad voor de regio. U gebruikt "verbinding" als centraal thema. Naar onze mening kan de positionering en verbinding van de stad Amersfoort in haar (regionale) omgeving sterker uitgewerkt worden in de Amersfoortse omgevingsvisie en zou een integraal thema moeten zijn in de nog uit te werken (omgevings)programma's. Hoe borgen we met deze voorgenomen ontwikkeling van Amersfoort ook de centrumfunctie voor de regio? En hoe gaan we samen in het kader van Groen Groeit Mee om met de druk op de omliggende landelijke en natuurgebieden die grotendeels buiten uw gemeentegrenzen liggen? Belangrijke verbindingen voor water en ecologie tussen stad en landelijk gebied zijn dragers van uw visie. Anders is dat met de bestaande wegverbindingen. We constateren dat u forse ingrepen in de netwerklaag (infrastructuurlaag) doet	Algemeen	De opgaven en ambities voor Amersfoort staan niet op zichzelf. In paragraaf 1.2 komt de Strategische ligging en identiteit van Amersfoort aan bod. Deze volgt uit onze regionale ligging. Daarnaast werken we in regionaal verband samen op gemeenschappelijke, gemeente-overstijgende opgaven (o.a. groen groeit mee en het handelingsperspectief buitengebied). De omgevingsvisie Amersfoort bevat een nadere uitwerking van de zes regionale pijlers uit het Regionaal Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal! op gemeentelijke niveau. Ons	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.** Aanduiding woningbouwlocaties op overzichtskaart: alleen grote gebiedsontwikkelingen.

		om de gewenste ontwikkeling in de occupatielaag in Amersfoort te realiseren. In de keuzes die u daarin maakt zien we een benadering van "binnen naar buiten". Als voorbeeld: de inwoner van Amersfoort wordt voorzien in een fiets of wandelroute "naar buiten". Maar hoe je straks nog vanuit Soest in Amersfoort naar het ziekenhuis, theater of werk kan, is niet duidelijk. Omdat we de blik van "buiten naar binnen" missen stellen we u voor om als 7e belangrijke ontwikkelopgave "centrumfunctie Amersfoort" toe te voegen. Hierbij zou dan wat ons betreft ook in mogen worden gegaan op thema's waarbij u als centrumgemeente een voorbeeldfunctie kan nemen in de regio, bijvoorbeeld ten aanzien van circulaire economie.		inziens is er geen sprake van een spanningsveld. T.a.v. mobiliteit wordt op dit moment een regionale mobiliteitsstrategie opgesteld, hierin komt de regionale bereikbaarheid aan bod. Daarnaast zal – als uitwerking van de omgevingsvisie – komend jaar het omgevingsprogramma mobiliteit worden opgesteld.	
002	Bewoner	Blij met groen in de omgeving en hondenlosloopgebieden, zoals in Park Randenbroek. Laat die bestaan en breid die uit, het is zo goed voor de honden en hun baasjes. Als de gemeente overlast wil beperken, denk dan ook aan katten en kattenpoep en hef daar ook belasting voor.	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	de omgevingsvisie zegt niets over honden. Dit is geregeld in de hondenuitlaatkaart: Amersfoort in Beeld (amersfoort-in-beeld.nl). Bij de inrichting van nieuwe recreatiegebieden zoals elisabeth groen is ook aandacht voor ruimte voor honden.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
003	Bewoner	In het ontwerp wordt niet stil gestaan bij het verlies van kostbare weidegrond (zie bijlage 1908-2021) en het ruimen van veel boerderijen (rode stippen), het	Ontwikkelopgave 1: Een	Het gebied de Leusderheide/Vlasakkers heeft een dubbelfunctie voor	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		was beter geweest om naar de richting Leusderheide/Vlasakkers uit te breiden.	groene stad in een groene omgeving die water omarmt	defensie en natuur. Het gebied is onderdeel van het NatuurNetwerkNederland (NNN). Aantasting van deze gebieden door verstedelijking en bebouwing in deze gebieden is op basis van het rijks- en provinciale beleid niet toegestaan. In de omgevingsvisie volgen wij het provinciale beleid voor het NNN. In deze visie beperken we de uitbreiding van d stad juist tot Vathorst Bovenduist, waardoor er geen kostbare weidegrond en boerederijen verloren gaan. We kiezen nadrukkelijk voor inbreiden.	
004	Collectief Eemland	- Eemland en Arkemheen staan op dezelfde plek, maar moeten los: Arkemheen bevind zich in de provincie Gelderland en moet dus rechts van het riviertje de laak worden gepositioneerd. De laak is de grens tussen Utrecht en Gelderland	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	Het klopt dat het om twee verschillende gebieden gaat die aan elkaar grenzen. We zullen de kaart en tekst in paragraaf 1.2 De strategische ligging en identiteit en in paragraaf 5.3 de alinea Eemland en Arkemheen hierop aanpassen.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst en kaart.**

009	Cumela omgeving	Inspreker reageert namens de Amersfoortse cumelabedrijven (bedrijven uit de groen-, grond- en infrasector) die werken voor agrariërs, gemeenten, waterschappen, provincies, Rijkswaterstaat, bedrijven en natuurschappen. Deze ondernemingen 'bewerken' in de vorm van verhuur of (onder)aanneming, ca. 80 - 85% van de gronden (landbouw, watergangen, natuur, infrastructuur, groenblauwe sector, stedelijk gebied etc.) binnen Amersfoort. De cumelasector speelt met haar dienstverlening daarom een belangrijke rol bij veel maatschappelijke uitdagingen zoals deze ook in de omgevingsvisie staan. Inspreker herkent zich in grote mate in de omgevingsvisie. Wel wordt een oproep gedaan om een aantal aandachtspunten een plek te geven in de omgevingsvisie dan wel te betrekken bij het opstellen van het omgevingsplan. De ruimte van het bedrijfsterrein van een cumelabedrijf wordt hoofdzakelijk gebruikt voor: • Stalling van materieel, • Onderhoud en reparatie aan eigen materieel, • Ruimte t.b.v. een strategische werkvoorraad van grond- en circulaire stoffen, welke primair,vrijkomen bij eigen werkzaamheden en weer lokaal toegepast kunnen worden (hoofdzakelijk groen en grond),	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	Een deel van de bedoelde bedrijven is gevestigd op de bestaande bedrijventerreinen aan de rand van de bebouwde kom. Gezien de aard van deze bedrijven, vinden wij dat de juiste plek. Hierbij dient er uiteraard aandacht te zijn voor de ontsluiting naar het werkgebied, met name buiten de bebouwde kom. In onze bestaande bestemmingsplannen voor het buitengebied zijn enkel mogelijkheden opgenomen voor agrarisch gerelateerde bedrijvigheid. Wij zien op dit moment geen aanleiding om deze mogelijkheden te verruimen, dan wel te beperken. Een aantal van de Cumulabedrijven zijn gevestigd in het buitengebied en hier ontstaan conflicten tussen het grote recreatieve gebruik van de wegen in het buitengebied en de voertuigen	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		• Voldoende ranggeerruimte om veilig te kunnen werken. Hierbij is de beschikbaarheid van een bedrijfswoning essentieel. Cumelabedrijven zijn hoofdzakelijk actief en gevestigd in het buitengebied. Inspreker vindt het van groot belang dat deze positie van deze specifieke bedrijfstak in én voor het landelijk gebied erkend wordt en behouden blijft. Cumela verzoekt om qua omgevingswaarden inpassing te geven aan de opgaven en ontwikkelingen welke voor de bedrijven relevant zijn, t.w. vestigingslocatie, uitvoering werken, transitie naar circulaire economie en duurzaamheid. Dit vraagt om ruimte voor uitbreiding op bestaande bedrijfslocaties maar ook ruimte voor nieuwvestiging (ook in het buitengebied). Cumela acht dit noodzakelijk om Amersfoort duurzaam te kunnen ontwikkelen. Cumelabedrijven in de gemeente Amersfoort zijn deels gevestigd in de bebouwde kom op bestaande bedrijfslocaties. Een goede bereikbaarheid van de bedrijfslocaties en de plaatsen waar werk uitgevoerd wordt voor groot materieel is hiervoor essentieel. Ontsluitingswegen in en rondom de gehele gemeente dienen daarom goed bruikbaar te zijn voor (landbouw-)voertuigen, motorrijtuigen met		van de Cumulabedrijven, bijvoorbeeld in Hoogland West. In de gebiedsagenda Hoogland West wordt hiervoor naar een oplossing gezocht. Wij zullen hiervoor te zijner tijd met u in gesprek gaan. De omgevingsvisie wordt naar aanleiding van uw zienswijze niet aangepast	

		beperkte snelheid, werktuigen (graafmachines /shovels) en transportmaterieel. Voor de in het buitengebied gevestigde Cumelabedrijven is het essentieel dat de bedrijfslocaties centraal in het werkgebied zijn gelegen. De transitie naar een circulaire economie vraagt van alle economische sectoren een omschakeling in productie- en logistieke processen. Inspreker is reeds doende met de transitie naar een circulaire economie en het hergebruik van afval- en reststromen. Ruimte voor voldoende (buiten)opslag is hierbij noodzakelijk. Inspreker verzoekt om samen te kijken naar reële mogelijkheden om het buitengebied / grondgebied van de gemeente Amersfoort veiliger, mooier en beter te maken en doet een uitnodiging voor gesprek en/ of een bedrijfsbezoek.			
018	LTO Noord	In de ontwerp-Omgevingsvisie is vooral ruimte geschetst voor meer recreatie en meer natuur. Dit zal betekenen dat er opnieuw kwalitatief goede landbouwgrond in de gemeente Amersfoort verloren gaat. Het is een bekend gegeven dat de druk op landbouwgrond in Nederland - en in deze omgeving helemaal - enorm groot is en dat dit de laatste jaren eigenlijk alleen maar is toegenomen. Het is van wezenlijk belang voor de agrarische sector in de gemeente Amersfoort dat we zuinig zijn op de schaarse landbouwgronden die we nog	Ontwikkel opgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	De landbouw is voor grote delen van het Amersfoortse buitengebied de belangrijkste beheerder van ons cultuurlandschap. Onze agrarisch ondernemers worden hierom gewaardeerd. Van deze agrarisch ondernemers wordt gevraagd om extensiever en	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst en kaart.** Een uitgebreidere paragraaf voor het landelijke gebied bij ontwikkelopgave 1.

		hebben. Alleen dan is er perspectief om hier ook in de toekomst te kunnen blijven boeren. Voor wat betreft de aantrekkingskracht van het landelijk gebied van de gemeente Amersfoort moet het aandeel van de agrarische sector ook niet worden onderschat. Recreanten komen tegenwoordig in groten getale naar het buitengebied omdat ze het hedendaagse buitengebied al waarderen als zeer mooie groene leefomgeving. Hier hebben agrarisch ondernemers een uitermate belangrijke functie in. Denk alleen maar aan koeien en schapen in de weide en ander bijbehorend onderhoud van het landschap. De toegevoegde waarde van de boeren die nu in het landelijk gebied hun bedrijf hebben is zwaar onderbelicht. Dat is erg jammer want met het ontbreken van een gedragen agrarisch perspectief kan de gemeente Amersfoort geen objectief beeld schetsen van hoe de toekomst van het landelijk gebied eruit gaat komen te zien. Deze ontwerp-Omgevingsvisie beschrijft uitgebreid dat het huidige landschap van de gemeente Amersfoort door de transitie van de landbouw en vrijkomend agrarisch vastgoed definitief zal (moeten) veranderen. Tegelijkertijd wordt gesuggereerd dat als gevolg van deze overgang meer ruimte beschikbaar komt voor andere functies zoals meer water, groen, wonen, werken,		natuurinclusiever te gaan werken. Dit vraagt om (veel) ruimte. Tegelijkertijd zien we dat door de hoge verstedelijkingsdruk ook de druk op het landelijk gebied rondom de stad is toegenomen en nog meer toeneemt. Ook hier ligt een ruimtevraag voor het buitengebied. Grond die vrijkomt doordat agrarisch ondernemers stoppen, is grond die blijvende boeren kan helpen om de bedrijfsvoering te wijzigen en om in te zetten op een duurzame landbouw en een herstel van de balans tussen natuurwaarden en agrarische activiteiten. Hierbij zien wij kansen om de Amersfoortse bewoner hiervan al wandelend of fietsend te laten genieten. We zullen het gebruik van de agrarische sector in het landelijke gebied duidelijker naar voren laten komen uit de	

		energieopwekking en recreëren. Het versterken van groene en blauwe netwerken heeft klaarblijkelijk topprioriteit bij de gemeente Amersfoort. Daarentegen wordt jammer genoeg opnieuw met geen woord gerept over de landbouw. Grond die vrijkomt door stoppende boeren zou juist beschikbaar moeten komen voor de boeren die graag willen blijven. Het biedt ze bij uitstek de mogelijkheid om extensiever en natuurinclusiever te kunnen gaan werken. Alleen met meer grond kunnen de blijvende boeren hun bedrijf op een duurzame en tegelijkertijd rendabele manier voortzetten. Om ook in de toekomst mee te kunnen in de steeds veranderende maatschappelijke eisen is eenvoudigweg meer grond nodig. Door dit niet op te nemen in de ontwerp-Omgevingsvisie hebben blijvende boeren onvoldoende mogelijkheid om mee te gaan in de gevraagde transitie. Boeren moeten hierin wel zelf een keuze kunnen maken. We zijn geschrokken van de kaart op pagina 37 waarin Stoutenburg en omgeving is ingetekend als gebied met de nadruk op extensieve recreatie en natuur. Stoutenburg kenmerkt zich van oudsher als landelijk gebied met veel verschillende soorten agrarische bedrijven. Juist die diversiteit aan agrarisch ondernemers zet deze regio in zijn kracht. Dat in de ontwerp-Omgevingsvisie de focus is gelegd op recreatie en natuur is een verontrustende ontwikkeling.		teksten en kaarten. Dit geldt ook voor Stoutenburg.	

		Resumerend zijn wij van mening dat de gemeente Amersfoort trots moet zijn op de kracht van de agrarische sector en heel zuinig moet zijn op haar agrarische gronden. Natuurlijk komen er ontwikkelingen op de sector af. Maar het is de uitdaging om daar met elkaar uit te komen en dus vooral mét de agrariërs. Deze ondernemers voelen zich in de ontwerp-Omgevingsvisie buitenspel gezet en dat moet de gemeente rechtzetten. Ga alsnog met ze in gesprek en neem die kennis en ervaring mee in een aanpassing. Wij willen u vragen het huidige stuk, zonder aanpassingen, niet verder te gebruiken binnen het gemeentelijk beleid. De huidige invulling zal voor nog meer onrust zorgen dan er al in de sector is.			
022	Dorpsvereniging Hoogland	Op pagina 27 staat een kaartje ingetekend waar u aangeeft dat voor Hoogland-West (ten zuiden van de Slaagseweg) de nadruk moet komen te liggen op extensieve recreatie en natuur. Vraag: tussen de Slaagseweg en de Monseigneur Van de Weteringstraat ligt een agrarisch gebied. Moeten die boeren plaats maken voor natuur in de beschouwde periode 2030-2040? Op pagina 30 geeft u aan: "*De aanleg van nieuwe natuur zoals in Bloeidaal en in de Schammer heeft gezorgd voor de terugkeer van verdwenen vogel- en plantensoorten en laat daarmee de potentie zien van natuur." En op*	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	Van onze agrarisch ondernemers wordt gevraagd extensiever en meer natuur inclusief te werken. In het genoemde gebied denken wij aan het toevoegen van meer landschapselementen (met ecologische kwaliteit) passend bij het agrarisch cultuurlandschap. Onder extensieve recreatie valt wel het toevoegen van wandel- en fietspaden, om het aantrekkelijke agrarisch	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.** Kaart is aangepast op voorstel voor het gebied in omgeving Slaagseweg

		pagina 36: "In het vallei-gebied (zuidelijk deel Hoogland west — ten zuiden van Zeldertseweg en het buitengebied oostelijk van Amersfoort) inzetten op functiemenging: recreatie, natuurinclusieve landbouw, natuur, landschap, energie." Wij geven u in overweging te kijken naar het gebied 'Weerhorst'. Daar zijn ontwikkelingen in de richting van landgoederen. Kijk in hoeverre het mogelijk is om daar een dergelijke ontwikkeling te realiseren als bij Bloeidaal en de Schammer. Pagina 36 Gebiedsaccenten In het kader spreekt u over een zoekgebied voor een zwemplas op maximaal 10 km van het centrum van Amersfoort met een oppervlakte van 10 ha. Nu staat in het coalitieakkoord dat het zwembad Hoogland in Hoogland moet komen, tenzij dat ten koste gaat van 'groen'. Vraag: Gaat deze zwemplas wel ten koste van groen? Hoe rijmt zich dat met bovenstaande opmerking?		cultuurlandschap te beleven. Hoewel recreatief gebruik ook om ruimte vraagt, blijft het agrarisch gebruik hier de boventoon voeren. Vrijwillige medewerking of middels een financiële bijdrage voor geleverde (groen - blauwe) diensten voor wijzigingen bij de bestaande boeren, is hierbij nadrukkelijk het uitgangspunt. In het omgevingsprogramma voor Hoogland-West werken wij dit verder uit. Op de omgevingsvisiekaart geven we het gebied Weerhorst dezelfde aanduiding als het landelijke gebied bij Hoogland West. Gebiedsaccenten De zoekopgave voor een zwemplas is een ander vraagstuk dan de nieuwbouw van het zwembad Hoogland. In de regio Amersfoort is er een tekort aan buitenzwemwater met een	

				nieuwe zwemplas willen wij hiervoor meer mogelijkheden bieden. Daarnaast heeft een gebouwd zwembad in onze beleving een andere weerslag op 'groen' dan een open water met ook ecologische waarden, waar in de zomer gezwommen kan worden.	
023	RWS	1. *Geluid* In hoofdstuk 2 "Een duurzame en CO2 neutrale stad" wordt op diverse plaatsen (o.a. op de kaart op p. 46) het idee benoemd zonnepanelen te combineren met geluidschermen. In het ontwerp van Hoevelaken wordt hiermee geen rekening gehouden. Mogelijk is er aan de achterzijde van de schermen ruimte, maar daar is nog geen onderzoek naar gedaan. Daarnaast kunnen vanuit geluid wet-/regelgeving niet overal geluidreflecterende schermen worden toegepast. Verder kunnen ook ongewenste lichtreflecties en het effect daarvan op de verkeersveiligheid beperkend zijn voor het plaatsen zonnepanelen direct naast de rijksweg. 2. *Externe Veiligheid en de rijksweg A1 en A28* Ik wil u vragen om bij (toekomstige) nadere afwegingen m.b.t. externe veiligheid rekening te houden met de huidige situatie van de rijksweg en	Ontwikkel opgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	6. Geluid De opwek van hernieuwbare elektriciteit zoeken wij (regionaal) op verschillende locaties, waarbij wij – conform de RES - ook kijken of dit mogelijk is langs treinsporen en weginfrastructuur. Het toepassen van bijvoorbeeld zonnepanelen langs rijkswegen kan ook alleen maar voor zover dit aan wet en/of regelgeving voldoet en er geen negatieve effecten optreden voor bewoners, maar ook de weggebruikers. Bij dergelijke initiatieven wordt er dan ook naar de haalbaarheid gekeken. Voor wat betreft onze	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		met de situatie volgens het toekomstige project Hoevelaken. 3. *<u>Windturbines i.r.t. externe veiligheid en verkeersveiligheid</u>* Over de plannen voor windturbines wordt vermeld dat die naar verwachting niet of nauwelijks tot veiligheidsrisico's leiden omdat de ontwikkeling van windturbines zich richt op landelijk gebied met weinig bewoners. Externe veiligheid bij een eventuele samenloop met de rijksweg wordt niet nader genoemd. In de bijlage bij deze mail geef ik u ter informatie inzicht in hoe Rijkswaterstaat windturbines nabij de rijksweg beoordeelt op de aspecten externe veiligheid en verkeersveiligheid. Hierbij wordt opgemerkt dat de in de bijlage genoemde Handreiking nog wordt aangepast aan de Omgevingswet. 4. *<u>Opslag en afgifte waterstofgas (waterstoftankstations) en externe veiligheid</u>* In de Omgevingseffectrapportage staat dat bij zowel snellaadstations als bij waterstoftankstations rekening wordt gehouden met de externe veiligheid. In het geval van toekomstige plaatsing van waterstofstations bij de snelwegopritten of erlangs of gecombineerd met onze verzorgingsplaatsen, is sprake van een nieuwe/vernieuwende ontwikkeling en vormt het aspect externe veiligheid hierbij een		zoekgebieden voor windmolens en zonnepanelen langs de snelwegen A1 en A28 (inclusief defensieterrein Vlasakkers) maken deze deel uit van het OER programma (Opwek Energie op rijksgronden) (respectievelijk OER A1 en OER A28). Hierin treedt RWS op als trekker van deze trajecten. Daarmee is het betrekken van RWS en het nauw samenwerken goed geborgd. <u>7. Externe veiligheid</u> Bij ontwikkelingen houden wij zoals gebruikelijk op grond van de huidige wet en regelgeving, en na 1 januari 2024 de Omgevingswet rekening met externe veiligheid. Dit zal onder andere een juridische vertaling krijgen in het omgevingsplan. <u>8. Windturbines</u> Locaties voor windturbines in de omgeving van de Rijksweg zijn nu aangemerkt als	

		bijzonder aandachtspunt. Indien gemeente Amersfoort dergelijke (toekomstige) zoeklocaties opstelt voor waterstofstations, denkt Rijkswaterstaat graag mee in verband met het aspect externe veiligheid en de snelwegverbreding A28/A1 knooppunt Hoevelaken. Ik verzoek u bovenstaande bij de vaststelling en verdere uitwerking van de Omgevingsvisie te betrekken. Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van deze zienswijze, dan kunt u contact met mij opnemen.		kansrijke gebieden. Dit wordt nog verder onderzocht op haalbaarheid. Dit is ook onderdeel van het OER programma (Opwek Energie op rijksgronden) (respectievelijk OER A1 en OER A28). De samenloop van externe veiligheid met Rijkswegen heeft hierin een rol. De door u opgestuurde Handleiding kan daarin helpen, hartelijk dank daarvoor. <u>9. Waterstofgas</u> Deze (en de overige) aangehaalde punten van Rijkswaterstaat richten zich met name op de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. In de reacties wordt gevraagd om Rijkswaterstaat te betrekken bij de verdere uitwerking. Daar waar er raakvlakken liggen met Rijkswaterstaat zullen wij dit doen.	
024	Bewoner	- het onderhoud van het groen in Amersfoort dan is deels sprake van te veel onderhoud	Ontwikkelopgave 1:	Ecologisch beheer is onderdeel van onze wijze van beheren en wordt steeds	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		dit gaat ten koste van de biodiversiteit en de bodem, levert veel lawaai-overlast, CO-2 uitstoot, en is bovendien duur. Daarnaast de vraag welke buurten niet voldoen aan de groen norm - Focus op de verbindingen tussen de parken - De bronnen die nu overlast veroorzaken in groengebieden is op te lossen met handhaving, maar dat heeft geen aandacht in de visie.	Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	verder uitgebreid. We passen het niet overal toe omdat het (nog niet) past bij de inrichting, type beplanting of het gebruik. Ecologisch beheer is overigens niet per definitie goedkoper, bijvoorbeeld omdat er sprake is van meer maatwerk. Lawaai-overlast en CO2-uitstoot worden ook bestreden door gebruik van elektrisch gereedschap en machines voor te schrijven. In het verlengde van de omgevingsvisie willen we gaan werken we een richtlijn van 75m2 groen per woning in de stad. Natuur en Milieu heeft hier onderzoek naar gedaan. Er is met stichting Natuur en Milieu afgesproken dat de gegevens per buurt niet worden verspreid. De resultaten zijn te vinden op: Rapport-Verstening-Openbare-Ruimte.pdf (natuurenmilieu.nl) In het verlengde van de omgevingsvisie werken we aan het verbinden van	

				groengebieden binnen en buiten de stad. Zie hiervoor ook de groenkaart: Groenkaart | Het Groene Huis Amersfoort We zijn ons bewust van de noodzaak om in de stad en in de groengebieden naast voldoende ruimte voor recreatie ook voldoende ruimte voor rust en stilte te bieden (voor mens en dier). Dit vraagt om een nadere uitwerking van de omgevingsvisie en om verschillende zoneringen van gebieden. We werken dit uit in het omgevingsprogramma Groen-Blauw 2040.	
024	Bewoner	– De focus in de opgave zoals benoemd in H1 is teveel op de stad en niet op het buitengebied – Voetgangers hebben te weinig ruimte in de stad. Daarom zijn de levensaders en ontmoetingsplekken een mooi concept. – De bewoner pleit echter om ook deze rustplekken met elkaar te verbinden (groene levensaders). Kan goed gekoppeld worden aan gezondheid en het vergroten	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	De focus van de omgevingsvisie ligt inderdaad vooral op het stedelijk gebied omdat daar de meeste grote opgaven samen komen. Tegelijkertijd spreekt de omgevingsvisie zich ook uit over het landelijke gebied. Hier spelen ook urgente opgaven op het gebied van landbouw, recreatie, natuur,	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.** Een uitgebreidere paragraaf voor het landelijke gebied bij ontwikkelopgave 1. In de uitvoeringsparagraaf

		van de biodiversiteit als groengebied met elkaar worden verbonden. – Hoe en wanneer we doelen bereiken wordt niet duidelijk aangegeven in de omgevingsvisie		waterkwaliteit en bodem. Zoals opgenomen in de omgevingsvisie werken we de visie voor het landelijke gebied in regionaal verband verder uit in het Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied (UPLG), het Handelingsperspectief voor het buitengebied en een gebiedsagenda voor Hoogland west. In de omgevingsvisie vragen we ook aandacht voor rust en stilteplekken. Die kunnen verbonden worden met groene verbindingen in en om de stad. We noemen dat echter geen levensaders omdat de levensaders een ander, levendig karakter hebben waarin ontmoeten en bewegen centraal staan. Voor de uitvoering van de omgevingsvisie wordt een monitor opgesteld. De monitor moet inzicht geven in hoeverre we onze doelen en	wordt duidelijker aangegeven hoe we de doelen uit de omgevingsvisie willen bereiken.

				ambities uit de omgevingsvisie halen.	
029	Gemeente Nijkerk	*Ambities en ontwikkelingen nabij gemeentegrens Amersfoort – Nijkerk/ landelijk gebied* - Gebied tussen A28 en Hoevelakense bos: In het bos recreëren erg veel inwoners uit Amersfoort. Het is een kans om dit gebied de nadruk op extensieve recreatie en natuur mee te geven. Op die manier wordt versnippering tegengegaan en wordt de identiteit van dit gebied en de potentie van het Hoevelakense bos als waardevol buitengebied versterkt. Daarom zouden wij graag op de 'Overzichtskaart' dit gebied ook gearceerd zien als 'nadruk op extensieve recreatie en natuur'. Bij ontwikkelingen in dit gebied vragen we aandacht voor inpassing en mobiliteit van en naar het gebied. - Op de 'Raamwerkkaart erfgoed' zouden wij het Hoevelakense bos ook willen toevoegen. Op de 'Groenkaart' waarderen we de gele pijl aan de westzijde van het Hoevelakense bos. De pijl versterkt ook onze visie voor een stevige groene/recreatieve buffer tussen Amersfoort en Hoevelaken/Nijkerkerveen. - Nabij de Laak: wij vinden het wenselijk om een 'zachte overgang' te creëren naar het agrarisch gebied dat nog intensief gebruikt wordt. Over de Laak is gearceerd als 'nadruk op extensieve recreatie en natuur', maar aangezien deze strook ook zoekgebied is voor andere doelen bestaat het risico dat dit versnipperd wordt. We benadrukken de afspraak dat de recreatie zal plaatsvinden aan de Amersfoortse zijde en niet op Nijkerks grondgebied. Ook zal bij ontwikkelingen vroegtijdige afstemming nodig zijn met de	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	- Direct ten oosten van de Nijkerkerstraat is inderdaad de nadruk op extensieve recreatie en natuur. Wij passen dit aan op de kaart. In het gebied ten westen van de straat ligt de nadruk op een meer gemengd gebied met woningbouw en bedrijvigheid. - Formeel heeft de omgevingsvisie van Amersfoort alleen betrekking op het grondgebied van de gemeente Amersfoort. We zijn daarom terughoudend met het toevoegen van aanduidingen buiten onze gemeentegrens. Alleen daar waar gebieden of plekken over de gemeentegrens heen	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.**

		belanghebbenden op Nijkerks grondgebied. Dit is bijvoorbeeld ook van toepassing voor de natuur-/groenontwikkeling aan de westkant van het gebied bij de Laak en een groot agrarisch bedrijf net over de gemeentegrens in Nijkerk. - Uitleglocatie Bovenduist: Deze uitbreiding heeft grote gevolgen voor de fysieke leefomgeving in het landelijk gebied van Nijkerk (en Bunschoten). Verzocht wordt om hierover met ons in gesprek te gaan. Specifiek omtrent ontsluiting: Nu is er al steeds meer sprake van sluipverkeer over de Achterhoekerweg. Voor de ontsluiting van Bovenduist verzoeken wij u nadrukkelijk om voldoende maatregelen te nemen om sluipverkeer door de Arkemheense polder actief tegen te gaan. - Stoutenburg-Noord: In dit gebied wordt de nadruk gelegd op extensieve recreatie en natuur. Wij zijn benieuwd of hier kansen zijn voor een goede ruimtelijke overgangssituatie naar de directe omgeving van Station Hoevelaken. - Voor alle grenzen met de gemeente Nijkerk (Over de Laak, Nijkerkerstraat en Schammer) is een 'Zoekgebied in kernrandzone voor onder meer zwemplas en islamitische begraafplaats' opgenomen. Dit kan effect hebben op de gemeente Nijkerk. Hierover gaan we graag vroegtijdig in gesprek. - De groeiambitie van Amersfoort heeft gevolgen voor de recreatiebehoefte. Deze zal name op Nijkerks grondgebied plaatsvinden. Graag werken we hierbij samen en maken we afspraken over de recreatieve inrichting van de buitenruimte. - Verzocht wordt om op de strategische kaart (par. 1.2) ook de Nijkerkse kant in beeld te brengen. Nu lijkt Arkemheen alleen ten westen van Amersfoort		lopen zijn ze ook op de kaarten aangeduid. Dit geldt ons inziens niet voor het Hoevelakensebos. - De gemaakte afspraken over de Laak staan niet ter discussie. Over de ontwikkelingen die in dit gebied spelen, vindt overleg met u plaats. - Bij de verdere planuitwerking van Vathorst Bovenduist zullen wij u betrekken. - Zoals opgenomen in de omgevingsvisie zien wij Stoutenburg Noord als landelijk gebied met ruimte voor natuurinclusieve landbouw, extensieve recreatie en natuur. - De aanduiding kernrandzone is overgenomen uit het provinciale beleid. De precieze invulling	

		te liggen en de levensader naar het Hoevenlakense bos is afwezig.		hiervan behoeft een nadere gebiedsuitwerking. Waar nodig gaan we hierover met u in gesprek. - De opgaven waar Amersfoort voor staat, spelen in meer of mindere mate ook in de buurgemeenten. Ook onderkennen wij dat een deel van de recreatiebehoefte van de inwoners van Amersfoort in de regio landt. In regionaal verband werken we samen aan het Handelingsperspectief Buitengebied dat voor de Regio Amersfoort wordt opgesteld en waarin deze opgaven een plek krijgen. Aanvullend hieraan zien wij goede kansen in het gezamenlijk verder oppakken van deze opgaven,	

				bijvoorbeeld op het gebied van recreatie, natuur (Hoevelakense bos/ Schammer/ Laak), mobiliteit (A28/ Station Hoevelaken) en woningbouw (Bovenduist). Over onze gezamenlijke opgaven blijven we graag met u in gesprek.	
030	Stichting Natuur en milieu zorg Noord-West Veluwe	Voorstellen voor wijziging overzichtskaart pag 27 en de kaart op pag 37: • Wij pleiten voor aanpassing van de kaart op pag 27 en 37: duid ook de gebieden Bovenduist en Over de Laak aan als gebieden waar de belangrijke opgave “Behoud Openheid Eemland” geldt. De gebiedsdelen Bovenduist (Eemland) en Over de Laak (N.L. Arkemheen-Eemland) hebben deze Kernkwaliteiten ook nl. extreme openheid. Temeer daar dit in relatie staat tot de Ontwikkelopgave “Behoud en Versterking van de Wespentaille” (zie bijgevoegd Ambitiekaart N.L. Arkemheen-Eemland). Immers door de mogelijke verstedelijking (zie later) in Vathorst-Bovenduist staat de Ontwikkelopgave “Behoud en Versterking van de Wespentaille” enorm onder druk ! • Wij verzoeken u om deze ambitie voor de Wespentaille (de Ecologische zone tussen Eemland en Arkemheen), op te nemen in uw Omgevingsvisie. Hier hoort ook een goede bescherming bij van de Laak als belangrijke blauwe drager van het landschap. Beide aspecten graag	Ontwikkel opgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	Gemeente Amersfoort heeft de ‘wespentaille’ omarmt. Waarbij wordt gestreefd naar een duurzame landschappelijke openheid. We zullen bij de ontwikkeling van Bovenduist rekening houden met de inpassing van de wespentaille. We passen echter de kaarten hier niet op aan zoals gevraagd maar vullen het wel aan in de tekst bij de gebiedsaccenten. Het fietspad boven de berg van Smink tussen Bovenduist en de Zevenhuizerstraat is gekoppeld aan de nieuwe ontsluiting van Bovenduist en	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.** We benoemen bij de gebiedsaccenten voor de ontwikkelopgaven voor groen en water het belang van de wespentaille.

		uitwerken op de kaart Ontwikkelrichting 1 op pag 37met tekst svp. • Wij pleiten voor aanpassing van de kaart op pag 27 en 53 door de situering van de Groene Stippellijn (Fietsnetwerk) te verplaatsen naar de Smink-berg en de snelweg A1, op uw eigen grondgebied… Een fietspad in de volle openheid van het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland dwars door buurtschap Zevenhuizen (gem. Bunschoten) vinden wij Laakbaar en geen recht doen aan uw eerder genoemd uitgangspunt : we houden rekening met historische structuren, landschappelijke elementen, ruimtelijke relaties en zichtlijnen.. Wij zijn van mening dat alle toekomstige eventueel te realiseren infrastructuur (wegen, fietspaden etc.) zo dicht mogelijk tegen bestaande Infrastructuur moet komen. • Wij zijn blij met het afbuigen van de rode Levensaders (rode stippellijnen) vanuit Vathorst (Westelijk Park en Ammerzodenlaan) naar het noord-westen (Bunschoten) en het zuid-oosten (Nijkerk). Daarmee geeft u uitvoering aan de destijds in 1998 gehonoreerde Zienswijzen (van onze Stichting) nl.: het ontzien van de kwetsbare natuurrijke Europees beschermde Natura 2000 Polder Arkemheen! • Wij vertrouwen erop dat dit papieren uitgangspunt t.z.t. geeffectueerd door wegbewijzering, verwijs- en informatieborden.		zal zo dicht mogelijk tegen bestaande infrastructuur aangelegd worden.	
030	Stichting Natuur en milieu	• Pag 31. Bij de waterkwaliteit worden diverse watergangen genoemd. Graag De Laak toevoegen. • Pag. 34 Van deze zin (halverwege pag 34 in de 1e alinea: “We zorgen dat licht en geluid niet schadelijk of hinderlijk is voor mens en dier” worden wij ook zo blij. Wij gaan u daaraan houden,	Ontwikkel opgave 1: Een groene stad in	Niet alle waterlopen worden vermeld. De genoemde zin op pag. 34 over licht en geluid passen we	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

	zorg Noord-West Veluwe	met name waar er frictie ontstaat tussen Vathorst & mogelijk (na intensieve afweging) Vathorst-Bovenduist met het weidse Polderlandschap van N.L. Arkemheen en Eemland. • Pag. 36 Gebiedsaccenten: Groen en Water. Wij zijn het absoluut oneens met de laatste zin waar het waardevolle tot de polder Arkemheen behorend open landschap “Over de Laak”, waar u op de kaart van pag 27 en pag. 37 van beweert : wij gaan voor behoud openheid en nadruk ligt op extensieve recreatie en natuur… in de toekomst wordt getransformeerd tot energie landschap, intensieve recreatie etc. Conform de definitieve uitgangspunten en het door de Gemeenteraad op 3 december 2019 vastgestelde Bestemmingsplan over de Laak houden wij u aan de realisatie van extensieve recreatie en natuur in het gebied “Over de Laak”!! • De getrokken gele pijlen op kaart Ontwikkelrichting 1 op pag 37 (Tip: geef nummers aan de gebiedskaarten) geven een gewenste ecologische en recreatieve ontwikkeling aan In het gebied “Over de Laak” staat ook een gele pijl. Wij begrijpen dat daarmee een ecologische ontwikkelingsrichting /uitwisseling tussen het Westelijk Park en het Plangebied Waterrijk (plas-dras weidevogels tot behoud en versterking van de Weidevogels in de Achterhoek / Polder Arkemheen) bedoeld wordt. Dit juichen wij toe ! Maar wij zijn het niet eens met een intensieve recreatieve ontwikkeling, immers: Daarmee geeft u geen uitvoering aan de destijds in 1998 gehonoreerde Zienswijzen (van onze Stichting) nl.: het ontzien van de kwetsbare natuurrijke (en inmiddels Europees beschermde) Natura 2000	een groene omgeving die water omarmt	iets aan: ‘Dieren willen we beschermen tegen te veel geluid. Daarnaast zorgen we ervoor dat licht niet schadelijk of hinderlijk is voor mens en dier.’ Voor geluid is onze ambitie om richting WHO advieswaarden te gaan. Dit stond al in de tekst. Deze ambitie werken we verder uit in de omgevingsprogramma Dit werken we verder uit in het omgevingsprogramma veilige en gezonde leefomgeving. Uit de reactie is te lezen dat u zich zorgen maakt over intensieve vormen van recreatie in het gebied ‘Over de Laak’. Recreatieve ruimte is van groot belang voor de fysieke en mentale gezondheid van onze bewoners en voor de leefbaarheid van Amersfoort als geheel. Enige mate van intensiteit zal er wel komen in het gebied ‘Over de Laak’ dat	

		Polder Arkemheen. De recreatie dient immers om Arkemheen te worden heen geleid via de gerealiseerde Laakzone met fiets- en wandelpaden op de Amersfoortse / Utrechtse oever. Graag uitleg hierover of aanpassing van de deze kaart op pag, 37. • In dit verband hebben wij een Zienswijze ingediend op het ontwerp-bestemmingsplan Westelijk Parkfase 2 (t.m. 22-3-2023 ter inzage) . Wij pleiten daarbij voor de toevoeging van het deelgebied Waterrijk (ca 5 hectare) aan de nieuwe Utrechtse NNN-natuur (herstel oorspronkelijke plansituatie).		ook is aangewezen als uitloopgebied, maar dit blijft extensief. Wij denken hierbij aan natuurlijk ingerichte speelplaatsen met speeltoestellen en wandel mogelijkheden. Daarnaast heeft de raad heeft op 23 mei 2017 voor zonnevelden een aantal zoekgebieden aangewezen en kaders vastgesteld (Haalbaarheidsonderzoek energielandschappen – onderdeel zonnevelden). Over de Laak is hierin aangewezen als gebied waar inpassing van zonne-velden onder voorwaarden mogelijk is. Dit eerder vastgestelde beleid is overgenomen in de ontwerp Omgevingsvisie. Uw zienswijze op het ontwerp bestemmingsplan Westlijk Parkfase 2 wordt in dat kader behandeld.	
033	NMU mede name	- De NMU constateert dat dierenwelzijn te weinig terugkomt in de omgevingsvisie, maar wel een punt is in het coalitie akkoord,	Ontwikkel opgave 1: Een	In de ontwerp omgevingsvisie wordt op verschillende plekken het belang van	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

	ns Natuurmonumenten en Utrechts Landschap	daarnaast geld dit ook voor het behouden en versterken van de natuur als integraal onderdeel van ruimtelijke plannen. - De NMU ziet het als een groot belang dat er niet gebouwd wordt in Natuurnetwerk Nederland gebieden (NNN), daarnaast moet de omgevingsvisie aangeven hoe het NNN wordt versterkt en ontwikkeld binnen Amersfoort. NMU roept de gemeente op dit ook expliciet op te nemen in de kaarten - Daarnaast ligt de focus van de visie veel op recreatief groen, maar te weinig op 100% natuur. De toenemende recreatie druk in opengestelde gebieden geeft hier extra aanleiding toe. - Ook de term levensaders focust teveel op dubbel ruimte gebruik, het is niet zo dat ecologie altijd samengaat met het menselijk gebruik en in de visie wordt geen onderscheid gemaakt tussen ecologische en andere levensaders. BV in relatie tot Coelhorst - Met het oog op biodiversiteit is de NMU blij dat dit als integraal thema is opgenomen. Echter zijn er een aantal punten waarvoor gepleit wordt deze op te nemen in de visie: 1. Een belangrijke randvoorwaarde voor het verbeteren van biodiversiteit en de basiskwaliteit natuur ligt in een gezonde bodem en schoon (grond)water.	groene stad in een groene omgeving die water omarmt	robuuste groen blauwe structuur voor dieren benoemd. Er is hier dus wel degelijk aandacht voor. Ook het thema dierenwelzijn staat goed op het netvlies van Amersfoort. Daarnaast zal als uitwerking van de omgevingsvisie voor het thema dierenwelzijn een apart omgevingsprogramma worden opgesteld. De NNN gebieden zijn weergegeven op de kaart in ontwikkelopgave 1 en we volgen daarin het provinciale beleid. Wat betreft natuur en ruimtelijke plannen: in de omgevingsvisie is een forse ambitie opgenomen voor het vergroten en verbeteren van het groen blauwe raamwerk. Bij nieuwe ontwikkelingen is klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen het uitgangspunt. We delen de mening van de inspreker op dit punt daarom niet.	

		2. Voor een succesvolle aanpak van biodiversiteitsherstel is het belangrijk dat de gemeente daarbij gebruik maakt van lokale kennis van inwoners en groene belangenorganisaties op dit thema én inwoners betrekt en faciliteert in de uitvoering 3. Een van de aanbevelingen uit de Omgevingseffectrapportage (OER) is om het groene stadsnetwerk verder te ontwikkelen en te beschermen 4. Een bijzondere opgave voor het versterken van biodiversiteit op het grondgebied van gemeente Amersfoort is de aanleg en onderhoud van ecologische corridors om grote natuurgebieden met elkaar te verbinden 5. Ander belangrijk punt bij versterking van biodiversiteit is om ook te kijken naar de gebieden buiten beschermde natuurgebieden - Zet bij klimaatadaptatie de betrokkenheid van inwoners sterker neer. - Wat betreft de aanleg van wandel- en fietsroutes Pleit de NMU ervoor dat nieuwe routes die moeten worden gerealiseerd niet door het NNN gaan en ook rekening houdt met de OV bereikbaarheid. Dit geldt ook voor het zoekgebied voor een nieuwe zwemplas. In het algemeen moeten nieuwe		Uit de vrijetijdsmonitor 2022 blijkt het bezoek aan de 6 Amersfoortse recreatiegebieden gemiddeld 16,7% is toegenomen. Hierom heeft het onze aandacht nodig. Daarnaast zijn wij ervan bewust dat er ook ruimte moet zijn voor (ongestoorde) natuur. Het klopt dat er in de omgevingsvisie geen ecologische levensaders zijn opgenomen. Dit sluit ook niet aan bij de visie die we beogen met levensaders. Zie hiervoor ook het antwoord bij reactie 002 Uw punten over het behouden en versterken van biodiversiteit onderschrijven wij en nemen wij graag mee bij de uitwerking van de visie in het omgevingsprogramma Groen Blauw 2040 en het biodiversiteitsplan dat we gaan opstellen. Hetzelfde geldt voor uw punt over betrokkenheid van	

		recreatieve functies in NNN gebieden worden voorkomen. - Volgens de indiener ontbreekt een duidelijke visie op de Utrechtse Heuvelrug. - De NMU vindt de rol van agrarische sector ondervertegenwoordigd in de visie. Er wordt een paar keer benoemd dat er wordt ingezet op gebiedsgerichte keuzes, functiemenging en natuurinclusiviteit voor de Eemlandgebieden en ook de oostkant (Gelderse vallei). We roepen de gemeente op om maatregelen concreter te verwoorden.		inwoners bij vergroenen, klimaatadaptatie en versterken van de biodiversiteit. In 2022 is voor de heuvelrugzone de visie Gezond Groen vastgesteld. Deze visie geeft handvatten voor de ontwikkelrichting van de Heuvelrugzone. Momenteel wordt in gezamenlijkheid binnen Regio Amersfoort een handelingsperspectief voor het buitengebied opgesteld en is de provincie bezig met een Uitvoeringsprogramma voor het Landelijke Gebied. Deze stukken zullen voor een belangrijk deel de koers voor het landelijke gebied bepalen.	
038	RUD	De RUD ziet veel goede punten en doelstellingen in de omgevingsvisie op het gebied van water, klimaatadaptatie en gezondheidsbeschermende maatregelen, zoals zorgen dat licht en geluid niet schadelijk zijn voor mens en dier, het verminderen en voorkomen van geurhinder, geluidhinder bij bestaande woningen reduceren richting de WHO-advieswaarden, of het verbeteren van de	Ontwikkel opgave 1: Een groene stad in een groene omgeving	Hartelijk dank voor de positieve reactie. We zien in de aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet, dat samenwerking met ketenpartners steeds belangrijker wordt. De RUD is	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		luchtkwaliteit door de uitstoot van roet te verminderen en houtstook te ontmoedigen. Tegelijkertijd is de ervaring van de RUD dat de praktijk weerbarstig is. Het reduceren van milieuhinder vraagt vaak maatregelen op maat. Uit de visie blijkt ook dat de doelen worden uitgewerkt in programma´s en omgevingsplannen. De RUD brengt graag waar gewenst hun expertise in voor de verdere uitwerking.	die water omarmt	inmiddels al betrokken bij de pilot omgevingplan Hoogland juist vanwege de inhoudelijke expertise. Deze samenwerking zien wij ook voor de verdere uitrol van het omgevinsgplan en voor het omgevingsprogramma veilige en gezonde leefomgeving zeker verder vorm krijgen.	
038	RUD	• In de visie wordt ingezet op de compacte stad en wordt het buitengebied min of meer gelaten zoals het is. De overgang tussen stad en buitengebied oogt daarom groot, waarbij mogelijk een vitaal platteland onder druk komt te staan. Hierbij kan ook gedacht worden aan het combineren van de agrarische functie met nevenfuncties. In lijn met de visie had de RUD verwacht hier meer over terug te lezen. Daarbij ziet de RUD dat geur van agrarische bedrijven relevant kan zijn bij de ontwikkeling van Bovenduist.	Ontwikkel opgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	De omgevingsvisie gaat zowel over de stad als het landelijke gebied. Op dit moment worden er voor het landelijke gebied ook verschillende visies opgesteld, t.w. het Handelingsperspectief voor het Buitengebied door de Regio Amersfoort, het Uitvoeringsprogramma Landelijke gebied van de provincie Utrecht en een gebiedsagenda voor Hoogland West door de gemeente. Hierin wordt de koers voor het landelijke gebied verder uitgewerkt. Het geuraspect i.r.t. Vathorst Bovenduist krijgt bij verdere	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				uitwerking van de gebiedsontwikkeling een plek.	
042	Provincie Utrecht	In uw omgevingsvisie is veel aandacht voor groen en water als basis voor een gezonde leefomgeving. Ik vind het een positief signaal dat u ervoor kiest dit natuurlijk systeem leidend te laten zijn bij de inrichting van de (openbare) ruimte. Complimenten voor de ambitie die u hierop toont. Klimaatadaptatie is goed verankerd in uw visie en mooi verweven met het ontwikkelen van groen. Groen heeft voor klimaatadaptatie, zoals u ook aangeeft, enorme voordelen in een stedelijke leefomgeving. De door u genoemde ontmoetingsplekken zijn bijvoorbeeld ideaal om als 'klimaatbuffers' in te richten. Ik ondersteun deze richting graag en heb daarbij speciaal aandacht voor integrale wijken en klimaat adaptieve bedrijventerreinen en zou met u willen verkennen wat we daarin voor elkaar kunnen betekenen. U wilt de biodiversiteit in uw gemeente versterken en zet in op het versterken, verbinden en beschermen van de groen- en blauwe structuur. Ik vind het interessant dat u daarbij de natuur in de stad met de natuur in het landelijk gebied verbindt en zo een robuust raamwerk wilt neerzetten. Samen met het Rijk zetten wij ook stevig	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	We nemen kennis van de complimenten. We gaan graag in gesprek met de provincie over de klimaatbuffers, ontmoetingsplekken maar ook de groen-blauwe structuur in het buitengebied om te onderzoeken hoe we elkaar kunnen ondersteunen in de realisatie. Er wordt een biodiversiteitsplan opgesteld door de gemeente Amersfoort. We gaan graag met u hierover in gesprek hoe we elkaar kunnen ondersteunen. Niet op alle plekken zullen levensaders en groene routes gecombineerd worden. Daarnaast is de uitwerking van levensaders maatwerk. Zeker op belangrijke ecologische routes zullen we prioriteit	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**

		in op natuur inclusief. Mogelijk kunnen we elkaar hierin versterken. Naast dat de groen- blauwe structuur de biodiversiteit moet versterken zorgt u er ook voor dat dit gebruikswaarde heeft voor uw inwoners. U combineert de groen- blauwe structuur met ontmoetingsplekken en wandel- en fietsroutes in, zo door u genoemde, levensaders. U geeft in uw visie op een inspirerende manier aan hoe deze ontmoetingsplekken en levensaders eruit kunnen gaan zien. Aandachtspunt dat ik hierbij zie is dat de combinatie van ecologische en recreatieve verbindingen niet in alle gevallen leidt tot goede resultaten voor het ecologisch functioneren van de verbinding. Ik onderzoek graag met u welke rol wij hebben en hoe wij kunnen bijdragen aan het verwezenlijken van uw ambities in de uitwerking van uw groene en water ambities en structuur van ontmoetingsplekken en levensaders in uw omgevingsprogramma Groenblauw. Ook op het onderwerp gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten wil ik u complimenten geven voor de vele aspecten waar u aandacht voor heeft en de ambitie die u nastreeft. U streeft ernaar bij nieuwe woningen en andere geluidsgevoelige functies dat de geluidsbelasting richting WHO-advieswaarden gaat. En in de		geven aan voldoende rust voor de betreffende natuur. We stellen voor geluid een apart omgevingsprogramma Geluid. Uw aanbod om hierin mee te denken nemen wij ter harte. We vullen de tekst in de omgevingsvisie aan m.b.t. de opgaven in het landelijke gebied mede i.r.t. de genoemde trajecten die nu lopen. Gezien deze lopende trajecten verwerken we de uitkomsten, ook met betrekking tot geschikte functies in het landelijke gebied, in het op te stellen omgevingsprogramma buitengebied.	

		gezondheid bevordering geeft u aan dat u voor specifieke buurten met kwetsbare groepen speciaal aandacht heeft. Wij denken graag met u mee over welke maatregelen aan deze ambities kunnen bijdragen. Bijvoorbeeld het plannen van (geluids)gevoelige functies nabij hoog belaste plekken en een goede spreiding van woningtypen voor kwetsbare groepen om zo gezondheidsverschillen te verkleinen. We werken met u en de regiopartners constructief samen aan de opgaven op het gebied van natuur, water, bodem en recreatie in het landelijk gebied. U benoemt deze samenwerking aan het landschapspark Eemvallei (pilot Groen Groeit Mee) en het Handelingsperspectief voor het buitengebied. Hoewel we in onze samenwerking elkaars belangen scherp hebben valt het mij op dat u in uw visie weinig zegt over de opgaven in het landelijk gebied met betrekking tot natuur. Ik zou graag iets teruglezen over hoe u aankijkt tegen het ontwikkelen van het Natuur Netwerk Nederland, de bossenstrategie, realisatie van de groene contour, herstel kleine landschapselementen en het behoud van houtopstanden. Hier kunnen wij indien nodig in meedenken. Ik onderstreep de behoefte voor open zwemwater en wellicht zou u het belang daarvan nog iets meer			

		kunnen onderbouwen. Denk hierbij aan de financiële vanzelfsprekendheid voor mensen om te kunnen zwemmen in een veilige omgeving en het actieve beleid dat nodig is om open zwemwater te creëren in een veelal hoger gelegen landschap in combinatie met het verdrogingsaspect van klimaatverandering. Het valt me op dat er verder relatief weinig aandacht is voor meer intensieve vormen van recreatie terwijl de behoefte daaraan ook groot is in deze regio. Ik wil daar graag met u over van gedachten wisselen en zo mogelijk helpen om ambities te formuleren. Uw visie op een ontwikkeling van de landbouw naar natuurinclusief sluit goed aan op onze visie. En het ontwikkelen van de korte keten sluit goed aan bij onze Voedselagenda. Dat laatste is, gezien de omvang van Amersfoort, een grote kans. Daarnaast ontwikkel ik met u en de regio een visie op vrijkomende agrarische bebouwing in het project 'beleidsmatige samenwerking vrijkomende agrarische bebouwing'. Misschien kunt u in uw visie iets meer zeggen over welke functies u, naast landbouw, nog meer passend vindt in het landelijk gebied. In uw gebiedsaccent voor de Heuvelrugzone geeft u aan dat rode ontwikkeling mogelijk is met behoud		Wij gaan graag met u in gesprek om te kijken of en hoe we omgaan met intensieve vormen van recreatie. De Heuvelrugzone kent een grote dynamiek en er spelen verschillende ontwikkelingen. Voor de Heuvelrugzone is in 2022 een gebiedsvisie vastgesteld (Amersfoortse Heuvelrugvisie | Gemeente Amersfoort)). Daarnaast werken wij in de gebiedssamenwerking van A tot Z samen met alle partijen om een toekomstvisie te	

		van groene kwaliteiten. De mogelijkheden van het faciliteren van rode ontwikkelingen is voor mij in dit gebied een aandachtspunt, aangezien veel natuur in dit gebied als NNN is aangewezen. Aantasting en compensatie van het NNN is zeer beperkt mogelijk en alleen op basis van uitzonderingsbepalingen zoals de zogenoemde meerwaardebenadering. Omdat u ook de groene ecologische verbindingen wilt versterken is het interessant om samen na te gaan hoe de ecologische versterkingen zich kunnen verhouden tot gewenste rode ontwikkelingen.		ontwikkelen op de opgaven die in het gebied spelen. Wij gaan graag in het kader van het te ontwikkelen omgevingsprogramma Groen Blauw 2040 en buitengebied graag in gesprek met de provincie over deze groene onderwerpen.	
043	IVN	- Uitbreiding van recreatiemogelijkheden past niet bij de ambitie van de Omgevingsvisie om een veilige leefomgeving te bieden voor plant en dier. - Het is van belang om het belang van boeren/agrariërs in de Omgevingsvisie van Amersfoort zichtbaar te maken en veilig te stellen. Dat besef is in de omgevingsvisie onderbelicht. - Als IVN willen wij aandringen om zéér terughoudend te zijn met de aanleg van zonneweides en windmolens in het buitengebied (zoals bij het ziekenhuis aan de Maatweg). Voordat dergelijke ingrepen worden gedaan, met grote impact op de kwaliteit van natuur en landschap, moeten	Ontwikkel opgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	De inwoners van Amersfoort hebben ook behoefte aan recreatie. Hiervoor moet ook ruimte beschikbaar zijn. Voor het thema Groen Blauw werken we de ambities uit de omgevingsvisie concreter uit in een omgevingsprogramma. Daarnaast worden er voor het landelijke gebied verschillende beleidsstukken opgesteld waarin een verdere uitwerking van de opgaven in het landelijke gebied landt. Het gaat dan om het Handelingsperspectief voor het buitengebied (Regio	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst en kaart.**

		echt álle mogelijkheden in bestaand bebouwd gebied zijn benut. - Het is van belang om ook aandacht te hebben voor de monitoring van het gebruik van goede passages voor planten en (water)dieren. - Opvallend is dat de Groenvisie van de gemeente Amersfoort niet genoemd wordt in de Omgevingsvisie. Goed om de positionering van de Omgevingsvisie ten opzichte van de bestaande beleidsvisies duidelijk aan te geven.		Amersfoort), Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied (provincie Utrecht) en de gebiedsagenda Hoogland West (gemeente). We vullen de tekst in de omgevingsvisie op dit punt aan en zullen ook een link met de groenvisie leggen. De omgevingsvisie streeft een prettige leefomgeving na voor plant en dier en voor onze bewoners. Op sommige plekken kan dit samengaan, op andere plekken ook niet. Hier is aandacht voor. Uitbreiding van grotere natuurgebieden naar de randen van de stad kan tevens dienen als opvang van recreatie uit die stad. Afhankelijk van de inrichting en het beheer kan dit recreatiegroen belangrijke (internationale) natuurwaarden bevatten. Dit groen kan enerzijds de recreatiedruk op het overige	

				natuurgebied verminderen, anderzijds kan het dienen als springplank om vanuit de stad het overige natuurgebied te verkennen. Een goede inrichting en goed beheer is nodig om tot de juiste balans te komen. Voor wat betreft landbouw en specifiek biodiversiteit wordt verwezen naar de eerdere reacties (018, 033 en 045). Voor de aanleg van zonnevelden en windmolens volgen we het eerder vastgestelde beleid. Zie ook onze reactie bij 012.	
043	IVN	- Het omarmen van het initiatief Geopark Utrechtse Heuvelrug zou een goede stap zijn, met als uiteindelijk doel het verwerven van de Unesco-status voor het cultureel erfgoed in de gemeente Amersfoort.	Ontwikkel opgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	Wij hebben ervoor gekozen om op projectbasis ondersteuning te bieden aan de stichting Geopark Utrechtse Heuvelrug, maar geen steun te verlenen voor het verwerven van de status UNESCO Global Geopark. Recent is een bijdrage verleend aan de Ontdekkaart	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				en Informatieboekje voor het ons omringende gebied.	
043	IVN	- De Omgevingsvisie hanteert als norm dat iedere woning recht heeft op 75 m_2 openbaar groen binnen de bebouwde kom. Onderzoek van de Stichting Natuur en Milieu geeft aan dat deze norm in 40 van de 70 buurten in Amersfoort niet wordt gehaald. Het IVN vindt dat een zorgelijk groot aantal. Ook wordt in de Omgevingsvisie op 1 plek (pag. 32) gesproken over een norm van 1 hectare aaneengesloten groen. Deze norm vinden we verder in de Omgevingsvisie nergens meer terug. Onduidelijk is wat met deze norm wordt gedaan.	Ontwikkel opgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	De genoemde norm van 75 m2 en 1 ha is bedoeld als richtlijn en referentie voor het groen en water in de bebouwde kom van Amersfoort. We zijn bekend met het onderzoek van Stichting Natuur en Milieu en hebben op basis daarvan de ambitie om in het op te zetten programma Groen Blauw dit verder uit te werken. We zullen de tekst op dit punt verduidelijken.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**
044	SGLA	- Onderbouw het belang van bewegen sterker met het legio aan onderzoeken dat er beschikbaar is - Koppel dit dan ook duidelijk aan de compacte stad, want dat nodigt uit tot bewegen	Ontwikkel opgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	- We onderschrijven het belang van bewegen ook in relatie tot een compacte stad. Een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten is een belangrijke ambitie in de omgevingsvisie. Wij zien er geen meerwaarde in om hierbij te verwijzen	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				naar allerlei onderzoeken die dit onderbouwen. De ambities uit de omgevingsvisie zijn in het OER nader onderzocht en onderbouwd. Daarnaast stellen we in het omgevingsprogramma mobiliteit een deelprogramma lopen vast.	
045	Stichting GiA	- Ten eerste willen wij opmerken dat deze omgevingsvisie ons aanspreekt. We zijn positief over de prioriteiten: Een gezonde groene stad met een duurzame mobiliteit met nadruk op fiets en voetganger. We zijn het eens met de gekozen hoofdlijnen, die grotendeels aansluiten bij de doelstellingen van onze stichting. - Wij vragen extra aandacht voor de unieke positie van de stad ten opzichte van de groene Utrechtse Heuvelrug, met groene uitlopers tot in de stad. Maar deze groene gebieden, deels NNN, raken steeds verder versnipperd en de unieke positie komt in gevaar. Dat vraagt specifiek om	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	We nemen kennis van de complimenten. 1. Voor de visie Gezond Groen voor de Heuvelrugzone wordt nog een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin het Infinity forest als een van de strategieën verder wordt uitgewerkt. 2. Voor biodiversiteit stellen wij een biodiversiteitsplan op. Hierin zal aangegeven worden	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.**

		1. Specifieke aandacht voor een programma die het infinity forest uit de visie gezond groen uitwerkt 2. Te onderzoeken hoe de biodiversiteit in het gebied kan worden geholpen 3. In Kaart p.37 staan veel minder gele pijlen dan in de visie gezond groen. De vraag is om dit te corrigeren. 4. Voor de westelijke ontsluiting zijn veel bomen gekapt, GIA adviseert deze weer aan te planten. 5. Daarnaast adviseert GIA aan te sluiten bij park Utrechtse Heuvelrug, omdat een verbonden natuurgebied van belang is 6. Op basis van de visie gezond groen vind GIA de arcering van windmolens op p46 niet passend, deze passen niet de vastgestelde visie gezond groen - Op p.33 vat de gemeente de wettelijke eisen samen voor het beschermen van inheemse soorten. GIA adviseert verder te gaan dan dat. Neem duidelijker op welke soorten bij nieuwe ontwikkelingen hier van belang zijn. Plannen dienen aangepast te worden als dit deze soorten schaad en als dit door zwaarwegende belangen toch moet, moet er ruimschoots gecompenseerd worden.		welke soorten extra aandacht krijgen. 3. De verbinding bij Bokkeduinen/ Birkhoven voegen we toe aan de kaart. Voor wat betreft de andere verbindingen: in de omgevingsvisie hebben we de belangrijkste stedelijke routes opgenomen. Dat kan betekenen dat er minder routes op de kaart staan dan in de visie Gezond groen van de Utrechtse Heuvelrug. 4. De bomenkap t.b.v. de westelijke ontsluiting wordt gecompenseerd. Deze krijgt elders een plek. 5. Amersfoort heeft het voornemen om zich aan te sluiten bij Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. 6. Het eerder vastgestelde beleid voor windmolens hebben we in de omgevingsvisie overgenomen.	

		1. Onderzoek hoe de gemeente de regie terugkrijgt op bomenkap buiten de bebouwde kom.		Regie op bomenkap: de gemeente is alleen op de erven bevoegd gezag voor het verlenen van een kapvergunning. Dit is onderwerp voor gesprek met betrokken partijen en initiatiefnemers.	
045	Stichting GiA	- Groen in Amersfoort is blij met de plannen van de Gemeente om hout stoken alleen toe te staan als de stookwijzer dat toestaat. Daarnaast vragen wij om een visie om houtstook ook in de lange termijn terug te dringen. Denkrichtingen zouden type kachels kunnen zijn, verbod bij negatief advies van de stookwijzer in combinatie met handhaving etc. Emissieloos vervoer is ook een vereiste voor schone lucht. Pagina 51 gaat hier op in. Het gaat hier vooral om “stimuleren”. Groen in Amersfoort adviseert hier minder vrijblijvend te zijn. Dit is een startpunt, maar zal op termijn gevolgd moeten worden een verbod op bv brommers met een verbrandingsmotor, en zsm alleen nog maar emissieloze bussen toe te staan	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	Er zal door de gemeente inderdaad een visie voor houtstook voor lange termijn gemaakt worden. De genoemde denkrichtingen worden hierin betrokken. Er wordt op allerlei vlakken gewerkt aan emissieloos vervoer. In 2023 / 2024 maakt de gemeente een nieuw luchtkwaliteitsplan. Daarbij zal de gezondheidswinst voorop staan. Hierbij stellen we o.a. nieuwe doelen op, bepalen we welke bronnen van luchtverontreiniging het meest bijdragen en het meest zinvol zijn om aan te pakken, en op basis hiervan bepalen we welke extra maatregelen	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				we nemen om de luchtkwaliteit verder te verbeteren.	
049	Gemeente Barneveld	Barneveld ziet mogelijkheden voor versterking van het groene karakter en recreatieve ontsluiting van Stoutenburg. Dit sluit aan op de in de verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley voorziene robuuste verbinding tussen de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug en versterking van het groene gebied tussen Amersfoort, Nijkerk en Barneveld.	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	In de omgevingsvisie geven we aan dat we de natuurlijke en recreatieve kwaliteiten in Stoutenburg waaronder het bekenlandschap willen versterken. We gaan graag met Barneveld in gesprek over hoe we samen het landelijke gebied tussen Amersfoort en Barneveld kunnen versterken.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
051	Bewoner	Er ligt bezwaar in het feit dat op alle illustraties de groenstrook langs de Elisabeth Postlaan ontbreekt.	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	Op de kaarten in de omgevingsvisie zijn alle grotere groengebieden ingetekend. De groenstrook aan de Elisabeth Postlaan behoort niet tot de grotere stedelijke groengebieden, dit betekent echter niet dat de groenstrook niet belangrijk is voor de wijk en buurt.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
051	Bewoner	Inspreker begrijpt niet waarom de gemeente bebouwing (tiny houses) toestaat aan de Curaçaolaan, terwijl dit de kans was om weer een paar bomen in het groene gebied terug te brengen.	Ontwikkelopgave 1: Een	Er is ook behoefte aan tiny houses en in Amersfoort zijn daar nauwelijks locaties voor. Deze locatie was hiervoor	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

			groene stad in een groene omgeving die water omarmt	geschikt. Overigens heeft deze reactie geen betrekking op de scope van de omgevingsvisie.	
053	Gemeente Soest	Gelukkig heeft u oog voor de toenemende recreatiedruk op de landelijke en natuurgebieden en de infrastructuur daar naartoe. Wat ons betreft is dat een zorg die nu al actueel is (zie de druk op Soesterduinen/Heuvelrug) en door meer geconcentreerd bouwen en het groeiend aantal inwoners serieus aandacht verdient op regionaal en provinciaal niveau. Wij vragen u om steun voor dit vraagstuk in het regionaal Handelingsperspectief voor het buitengebied en de Groen Groeit Mee pilot van de Zuidelijke Eemvallei waar we gezamenlijk aan werken. Steun op de visie om de druk te spreiden, de rust waar nodig te waarborgen, maar ook de toegankelijk en bereikbaarheid te verbeteren, ook voor de inwoners van Amersfoort. En dit in balans en samenspraak met de agrariërs in het gebied (als belangrijkste grondeigenaren) en de transitie naar toekomstbestendige landbouw. In onze omgevingsvisie hebben we dit benoemd als "Duurzame op lokale consumentgerichte landbouw, is een zo groot mogelijk onderdeel van de bedrijfsvoering van onze agrariërs".	Ontwikkelopgave 1: Een groene stad in een groene omgeving die water omarmt	Gezien de gemeenschappelijke opgaven voor ons buitengebied, zien wij een grote meerwaarde in een goede en constructieve samenwerking binnen de GGM-pilot en het handelingsperspectief, evenals de Heuvelrug en de Wegh der Weegen. Wij zetten deze samenwerking graag met u voort. Uw voorstel voor aanpassing van de tekst van regionaal landschapspark voor de Eemvallei door “agrarisch natuurlandschap met ruimte voor extensieve vormen van recreatie" nemen we over.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst en kaart.** Eemvallei: “landschapspark" vervangen door “agrarisch natuurlandschap met ruimte voor extensieve vormen van recreatie”.

		Naast recreatie en een toekomstbestendige landbouw liggen aan de randen van de polder kansen voor de ontwikkeling van voedselbossen en boomgaarden. Weidevogels zijn gebaat bij rust en vergt een specifiek beheer en goede waterhuishouding. Gezien deze integrale opgave voor de Eemvallei spreken wij in onze omgevingsvisie over "agrarisch natuurlandschap", waar u de term "regionaal landschapspark" hanteert. De term "park" roept bij ons het beeld op dat de hoofdfunctie recreatie zal zijn. Gezien de lopende gezamenlijke uitwerkingen voor dit gebied en de huidige functies, vragen wij u om ook de term "agrarisch natuurlandschap" te hanteren. **Zoektocht naar zwemwater regionaal aanvliegen** Ook uw zoektocht naar zwemwater delen wij, mede om de druk op natuur- en recreatiegebieden te spreiden en de huidige (gezondheids)gevaren van het gebruik van de Eem als zwemwater in te perken. Goed om mogelijke locaties hiervoor ook te beschouwen in de Groen Groeit Mee pilot van de Zuidelijke Eemvallei. **Gezamenlijk werken aan bekendheid en beleving Wegh der Weegen** Op de kaart op bladzijde 37 benadrukt u de opgave "bekendheid en beleving Wegh der Weegen". Wij vinden het			

		belangrijk om ons daar samen met onder meer de gemeente Amersfoort voor in te zetten, waarbij we benadrukken dat de Wegh voor ons ook een belangrijke mobiliteitsfunctie heeft. Concreter zou u hier kunnen benoemen dat de bekendheid en beleving samen met de buurgemeentes, de provincie Utrecht de stichting Wegh der Weegen wordt vergroot door onder meer een uniforme inrichting. Hierbij zou u ook concreet kunnen worden, door ook iets aan te geven over de functies en opzet van de oude landgoederenzone. **Gezamenlijk uitwerken stadsrand-/kernrandzones** In de stadsrand- /kernrandzones ontmoeten onze gemeentegrenzen elkaar. Graag geven we hier gezamenlijk verder uitwerking aan, zoals we nu al doen in de Zuidelijke Eemvallei en de gebiedsontwikkeling van A tot Z langs de N237.			
002	Bewoner	De kosten voor de energietransitie worden nu volledig afgewenteld op de bewoners. Energie is een nutsvoorziening, de gemeente moet hier meer coördinatie en kosten regulering / subsidiëring in nemen.	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Op 1 juli 2004 is de energiemarkt in Nederland geprivatiseerd. Met de opgave om onze samenleving CO2 neutraal te maken, kijkt ook de overheid weer naar haar rol. Er wordt nu gewerkt aan een nieuwe warmtewet (Wet collectieve warmtevoorziening). De nieuwe wet bepaalt dat de tarieven worden gebaseerd op de daadwerkelijke kosten van	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				warmtebedrijven plus een maximaal winstpercentage. Ook regelt hij dat regionale en lokale overheden meer zeggenschap over de aanleg van warmtenetten en de levering van de warmte krijgen.	
012	Stichting behoud over de Laak	- Volgens de indieners past het gebied over de Laak onder de ambities in ontwikkelopgave 1: een groene stad in een groene omgeving die water omarmt. - Westelijk park Schothorst op de kaart zou westelijk park Vathorst moeten zijn - De organisatie kan zich niet vinden in de aanduiding op de kaart in ontwikkelopgave 2: opwek van zonne-energie onder voorwaarden mogelijk. Met de voornaamste reden dat draagvlak bij de omwonenden ver te zoeken is en dit niet past bij het leidende principe van de omgevingsvisie participatie en draagvlak. Kaart hiervoor eerdere processen in 2015, 2016 en 2018 aan. - Voorstel van de organisatie is om in de omgevingsvisie duidelijk de keuze voor over de laak te maken om te focussen op: *'Behoud en ontwikkel de kwaliteiten van het polderlandschap zoals erfrandbeplanting, kavelgrensbeplanting en de openheid' en 'Versterk kwaliteiten van het*	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	De gebieden die op kaart 2 zijn aangeduid met 'opwek van zonne-energie onder voorwaarden mogelijk' zijn overgenomen uit eerder vastgesteld beleid. Zie Raadsbesluit en bijlage. We zullen dit verduidelijken in de tekst. In het coalitieakkoord 2022-2026 is over zonnevelden in Amersfoort het volgende afgesproken: •Bij zonnevelden op land willen we de natuur ontzien. •We inventariseren de potentie voor zon op dak, dubbel gebruik van ruimte en ruimte langs infrastructuur om de natuur en het landschap te ontzien. Als we niet kunnen	**Deze reactie leidt niet tot aanpassingen**

		polderlandschap die bijdragen aan groenbeleving, recreatie en diversiteit'. Zoals in het besluit van 2016 is opgenomen		voldoen aan doelstellingen uit de RES, voor wat betreft zonnestroom, gaan wij met inwoners en (natuur)organisaties in gesprek over wat er nog meer nodig is. •Het project zonnevelden Over de Laak leggen we stil, in afwachting van de uitkomst van de inventarisatie. De inventarisatie is verwerkt in deze RIB. Binnenkort wordt besproken in de commissie Omgeving.	
016	Bedrijfsverenigingde Hoef 3.0	- Helderheid over de plaatsing van de twee windmolens op de Hoef. De organisatie vindt het meer voor de hand liggen om deze te plaatsen bij de genoemde energiehubs op de Vlasakkers en energiehubs.	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Als gemeente hebben we een belemmeringen-onderzoek laten uitvoeren om te kijken welke ruimtelijke mogelijkheden er in deze zoeklocatie zijn voor windenergie, zie ook RIB windenergie en bijbehorende stukken. Hieruit komt naar voren dat er veel belemmeringen zijn voor windenergie. Dit geldt ook voor een kleiner formaat	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.**

				windmolens. De ruimte die er is, is te vinden op of net naast knooppunt Hoevelaken. Deze zoeklocatie is opgenomen In het OER A28 traject. Hierin wordt de komende tijd verder onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van windmolens op deze locatie.	
018	LTO Noord	Tenslotte willen we onze zorgen uiten over het energiebeleid van de gemeente Amersfoort. In de ontwerp-Omgevingsvisie staat dat als er niet voldoende ruimte beschikbaar is binnen de bebouwde kom of langs infrastructuur, ook in het landelijk gebied locaties moeten worden gezocht voor grootschalige opwek van zon- en windenergie. Voor de agrarisch ondernemers is het absoluut onwenselijk dat er enorme zonne- en windparken komen in het landelijk gebied. Zoals eerder beschreven is landbouwgrond al schaars en moeten we deze grond vooral behouden voor landbouw en voedselproductie. Om ruimtelijke kwaliteit te behouden en te versterken achten wij locaties aan de rand van industrieterreinen hier meer passend voor dan midden in het mooie karakteristieke landelijk gebied van de gemeente Amersfoort.	Ontwikkel opgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Onze ruimte is inderdaad schaars en de opgave om te verduurzamen groot. Aan de ene kant zoeken we naar mogelijkheden om ons verbruik en uitstoot te beperken en aan de andere kant is de opwek van zon- en windenergie nodig voor de verduurzaming van onze maatschappij. Natuurlijk zal voor alle maatregelen de juiste onderzoeken, participatietrajecten en procedures doorlopen worden. Oplossingen buiten de bebouwde kom zijn echter niet bij voorbaat uitgesloten. De gebieden die hiervoor zijn	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				aangewezen (zonne-energie en inpassing wind onder voorwaarden mogelijk) zijn overgenomen uit eerder vastgesteld beleid (zie Raadsbesluit en bijlage). De thema's zoals voedselproductie, biodiversiteit en energieopwek hoeven elkaar bovendien niet bij voorbaat in de weg te zitten. Zo kan de biodiversiteit onder zonnevelden zelfs toenemen bij de juiste inrichting en kan hernieuwbare energie voor agrarisch ondernemers nieuwe financiële kansen bieden.	
022	Dorpsvereniging Hoogland	Op pagina 27 staat een kaartje ingetekend waar u aangeeft dat voor Hoogland-West (ten zuiden van de Slaagseweg) de nadruk moet komen te liggen op extensieve recreatie en natuur. Vraag: hoe rijmt u extensieve recreatie en natuur als u aan de rand van dat gebied twee windturbines wil plaatsen?	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Vraag 1: Extensieve recreatie en natuur kunnen samengaan met windturbines. Het gaat om ontspanningsmogelijkheden, waarvoor weinig voorzieningen nodig zijn en waaraan weinig mensen tegelijkertijd en op dezelfde	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst en de kaart.** De kaart wordt aangepast in de omgeving van de Slaagseweg.

		Vraag: op het kaartje staan twee windturbines ingetekend. Het geeft de indruk dat het plaatsen van deze windturbines een uitgemaakte zaak is. Dat is het niet. Waarom staan ze ingetekend? (Ook op pagina 45 spreekt u van een concrete windlocatie Isselt. Deze windlocatie is door sommige groepen gewenst, door anderen niet. Een definitief besluit is er nog niet. Dan is het toch verwarrend of misleidend om de locatie als concreet voor te stellen)? Pagina 34 *Paragraaf Een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten* "We zorgen dat licht en geluid niet schadelijk of hinderlijk is voor mens en dier. Geurhinder willen we zoveel mogelijk voorkomen en verminderen." Windturbines veroorzaken geluid. Het licht op de turbine zorgt 's nachts voor een knipperend hinderlijk licht. Hoe rijmt dat met de bovenstaande stelling? Pagina 41 *"Liever zonnepanelen op het dak dan in de wei." (uit analyse participatie omgevingsvisie)* Vraag: Hoe gaat de gemeente deze wens van de bewoners van Amersfoort ondersteunen? Hoe gaat de gemeente met name		plek deelnemen, bijv. wandelen, fietsen of vissen. Vraag 2: Het is juist dat er nog geen definitief besluit is genomen over de twee beoogde windmolens op industrieterrein Isselt in de vorm van een onherroepelijke vergunning die is afgegeven. Tegelijkertijd zijn er in de loop der jaren wel meerdere besluiten (onder meer haalbaarheidsstudie energielandschappen onderdeel wind en Regionale Energiestrategie 1.0) genomen die aangegeven dat dit een kansrijke locatie is voor windmolens. Verder wordt er momenteel gewerkt aan een concreet voorstel en is ook duidelijk over welke locatie het gaat. De windlocatie is dus heel concreet, alleen volgt er nog definitieve besluitvorming over, waarna duidelijk is of er twee windmolens komen of niet.	'Behoud openheid Eemland' is het benoemen van een landschappelijke kwaliteit. Zegt niets over de functies in het gebied. 'Nadruk op extensieve recreatie en natuur' zegt juist iets over het gebruik. Dit meer op elkaar afstemmen. Indeling kan blijven, maar geef aan Slagenlandschap, behoud openheid, nadruk op natuurinclusieve en extensieve grondgebonden landbouw en weidevogels. Kleinschalig landschap, opgaande beplanting mogelijk. Verbrede landbouw met nadruk

		energiecoöperaties op dit gebied helpen? Energiecoöperatie Zon op Hoogland heeft onlangs een voorstel gemaakt om te komen tot een zogenaamd 'Zonnepact'. Onlangs kregen zij bericht dat vanwege een tekort aan medewerkers geen inzet kon plegen om dit samen te realiseren.		Vraag 3: Windturbines veroorzaken inderdaad geluid, we volgen hierin de normen en inzichten vanuit het Rijk. De verlichting op windmolens, obstakelverlichting, zal door recentelijke ontwikkeling alleen branden wanneer helikopters of kleine vliegtuigen naderen. Hierdoor zal voor het grootste gedeelte van de tijd deze obstakelverlichting uit zijn. Vraag 4: Momenteel wordt de aanpak voor zon op grote daken opgezet. Later dit jaar zal de uitvoering hiervan ter hand genomen worden. De gemeente ondersteunt dit met onderzoek. Ons standpunt is dat energieinitiatieven zoals een energiecoöperatie zouden niet afhankelijk moeten zijn van de gemeente.	op extensieve recreatie en natuur.
024	Bewoner	- Meer aandacht voor het besparen van energie	Ontwikkelopgave 2: Een	1: Het klopt dat er meer aandacht geschonken kan worden aan energiebesparing.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**

		- Is er wel ruimte voor circulariteit als bedrijventerreinen worden getransformeerd naar wonen. - Wat zijn de voorwaarden voor zonne-energie? - Wordt een hoogspanningsleiding verlegd buitenom Nieuwland. Hier liggen ook kansen voor zonnenopwek naast de sporen	duurzame CO_2-neutrale stad	We passen de tekst hierop aan. Daarnaast werkt de gemeente samen met energiecoaches die gratis advies geven. Daarnaast verstrekt de gemeente ook in 2023 nog een energietoeslag voor inwoners met een laag inkomen. Bij verbouwingen van bestaande gebouwen waarvoor een bestemmingswijziging nodig is, wordt ook advies gegeven over energiebesparing. Voor nieuwbouw gelden hoge ambities en eisen voor energiezuinigheid. 2: Circulariteit is een breed begrip. Zo wordt er nagedacht over kansen om het sloopmateriaal een nieuwe bestemming te geven. De gemeente heeft een Leidraad voor Circulair slopen. Daarnaast moet er ook meer circulair en milieuvriendelijker gebouwd worden en minder verspilling worden veroorzaakt in de toekomst.	

				De gemeente Amersfoort heeft het Convenant Duurzame Woningbouw getekend op het niveau goud. Hiervoor is een percentage biobased materiaal en/of eerder gebruikt materiaal nodig. Circulair bouwen gaat naast een bewuste materiaalkeuze (voorkomen giftige materialen, gebruik biobased etc.) verder over het benutten van eerder gebruikt materiaal, het losmaakbaar maken van bouwdelen (voor hergebruik in de toekomst), het maken van materiaalpaspoorten (borgen van data over de gebruikte materialen). Nieuwe ontwikkelingen geven dus veel kansen. Zie het antwoord bij reactie 033 over de ruimtebehoefte op bedrijventerreinen. 3: Dit is een brede vraag. Er zijn natuurlijk technische voorwaarden (o.a. schijnt de zon er op/geen schaduw, is de	

				dakconstructie sterk genoeg, waar kan de omvormer). In de meeste gevallen kunnen zonnepanelen vergunningsvrij geplaatst worden. Bij monumenten en beschermd stadsgezicht moet een vergunning aangevraagd worden. Wanneer het om zonnevelden gaat, geldt ons beleidskader zonnevelden, deze is hier te vinden. 4: Momenteel zijn er geen plannen om de hoogspanningsleiding in Nieuwland te verleggen.	
025	Bewoner	Inspreker maakt zich veel zorgen over het voornemen om toestemming te verlenen voor het plaatsen van 2 windturbines op de Isselt. Dit rijmt niet met de gedachten over het instant houden van de natuur rondom Amersfoort en de Eempolder. Ook rijmt het niet met de zorg voor de gezondheid van de vele (ruim 6000) inwoners binnen een straal van 2,1 km van de beoogde plek op de Isselt. Verwezen wordt naar uitgebreider betoog dat op 14 februari 2023 is uitgesproken tegen de komst van 2 windturbines op de Isselt. Inspreker merkt ook op dat de uitslag van de provinciale staten verkiezingen een duidelijk signaal	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Wij kennen de zorgen die leven rondom geluid en slagschaduw bij windmolens. Wij nemen deze ook serieus. Om de te verwachte impact van de beoogde windmolens in kaart te brengen is onderzoek uitgevoerd in een zogenaamde vomvrije MER beoordeling. Hier is niet alleen naar de gezondheidsaspecten geluid en slagschaduw maar naar natuur gekeken. Zie ook	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		is dat burgers, boeren en bewoners geen windturbines willen aan de randen van de gemeente Amersfoort.		deze raadsinformatiebrief en bijbehorende onderzoeken.	
026	Bewoner	Wij geloven dat bijna iedereen in onze stad vóór groene energie is. De vraag is: of u niet alleen voor groene, maar ook voor *gezonde* energie bent. Vreemd genoeg vonden wij over de gevolgen van windturbines op de gezondheid nauwelijks informatie in uw plannen. Terwijl die informatie, afkomstig uit wetenschappelijke bron er wél is. Ik wijs bijvoorbeeld op het onderzoek van De Laat in het Nederlands tijdschrift voor geneeskunde (bijlage). Tijdens de informatieavonden over de windturbines die ik bezocht, trof ik wél lobbyisten die konden vertellen over het financiële gewin van windturbines, maar niemand die mij kon vertellen over de gevolgen voor de gezondheid en het welzijn van omwonenden. Over ultrasoon en laagfrequent geluid. Over trillingen van de grond. Op de vraag naar de gezondheidsrisico's van windturbines is nog geen eenduidig antwoord. Er zijn toonaangevende wetenschappers die ernstige risico's benoemen. En ja, er zijn er ook die dat nuanceren, maar dat neemt niet weg dat de wetenschap zich zorgen maakt. Hoe kan het dan dat het argument van de gezondheid van burgers geen enkele lijkt te spelen? Waarom wordt u en worden wij, die onder de kolossen moeten wonen, niet goed geïnformeerd?	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Wij kennen de zorgen die leven rondom geluid en slagschaduw bij windmolens. Wij nemen deze ook serieus. Om de te verwachte impact van de beoogde windmolens in kaart te brengen is onderzoek uitgevoerd in een zogenaamde vomvrije MER beoordeling. Hier is niet alleen naar de gezondheidsaspecten geluid en slagschaduw maar ook naar natuur gekeken. Zie ook deze raadsinformatiebrief en bijbehorende onderzoeken.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		Alle informatie die wij ontvangen zijn uitgewerkte plan met mooie plaatjes en grafieken. Geweldige financiële opbrengsten. Plannen die doorgezet *moeten* worden. Koste wat kost. Wie op de rem staat, wordt uitgemaakt voor klimaatontkenner. Voor de zorg van burgers is vooralsnog geen enkele plek. Dat riekt naar minachting. Groen moet je doen, maar het is te makkelijk om de gezondheidsrisico's niet mee te nemen. Het is te gemakkelijk om onze zorg en deze discussie dood te slaan met "NIMBY". Wij willen u verzoeken om kritisch te zijn. Om open te staan voor onze zorgen en ons niet weg te zetten als klimaatontkenners. Dat zijn we niet. We maken ons oprecht zorgen om het klimaat, maar óók om onze gezondheid. Wij staan open voor groene energie. Groene energie die ons niet ziek maakt! Wij hopen dan ook van harte dat u het onzalige plan om windmolens koste wat kost door te drukken, snel laat varen! Het meegestuurde artikel komt uit het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde en gaat in op de gezondheidseffecten van windturbines en in het bijzonder op lawaai door IS (< 20 Hz) en LF trillingen (20 Hz-125 Hz), samen wel omschreven als 'infrasound and low frequency noise' (ILFN).			
027	Gemeente	• Bij de kaart 'Ontwikkelrichting 2, een duurzame co_2-neutrale stad' bevreemdt het	Ontwikkel	Dit is het zoekgebied dat initiatiefnemer voor dit plan	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

	Bunschoten	ons dat een zone 'zoekgebied verdeelstation' ten noorden van de A1 over ons grondgebied doorloopt. Wij hebben hier graag overleg over. • Vanuit duurzaamheid is er vervolgens de toevoeging dat we graag overleg hebben over wat er in het grensgebied gebeurt (bijv. zonnevelden/windturbines en tussenstation Tennet/Stedin) op het gebied van duurzaamheid en energietransitie.	opgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	(TenneT en Stedin) hebben aangegeven. Vanwege het grensoverschrijdende en regionale karakter pakt de provincie Utrecht over de locatiekeuze de regie. Dit herkennen wij en dat overleg is er, zowel aan de RES-tafel als in het project OER A1 waar beide gemeenten in participeren.	
029	Gemeente Nijkerk >	*Energie* – Aan de noordwestzijde van Amersfoort is een hoogspanning met onderstation en een zoekgebied voor een verdeelstation aangegeven. In de tekst zien wij geen verwijzing dat het nieuwe station in Amersfoort wordt aangesloten op het nieuwe onderstation / schakeltuin voor Nijkerk-west en dat het ook ons bestaande onderstation gaat voorzien van energie. Het tempo in Amersfoort gaat medebepalend zijn voor ons tempo voor het uitbreiden van energievoorzieningen. Graag zien wij die aansluitingen terug in de visie met daarbij de opmerking dat in het kader van de P-MIEK Utrecht door voortgang van de uitbreiding van het net wordt bewaakt. – Tussen Amersfoort en Hoevelaken is een gebied aangegeven waar inpassing van windenergie onder voorwaarden mogelijk is. Uit onderzoek (Bosch en Van Rijn, november 2022) is gebleken dat er grote knelpunten zijn voor wat betreft de mogelijkheden van grote windturbines rondom knooppunt	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Het beoogde tussenstation kent inderdaad meerdere verbindingen naar onderstations, zowel naar Nijkerk als naar Baarn en Amersfoort zelf. Hoe deze daadwerkelijk gaan lopen is afhankelijk van de exacte locaties, zowel van het tussenstation in Amersfoort als bijvoorbeeld Nijkerk zelf. Zover wij begrijpen is het de bedoeling dat deze verbindingen ondergronds komen te liggen en daarmee niet relevant voor deze omgevingsvisie. De urgentie van de realisatie van het	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		Hoevelaken. Wij zijn benieuwd of in de visie ook rekening is gehouden met dat onderzoek. – Ten oosten daarvan is een kernrandzonde aangegeven. Dit ligt tegen het Hoevelakense bos aan. De 'inpassingslocatie' kan hinder opleveren voor bewoners van Hoevelaken en gebruikers van de kernrandzone. Windturbines zijn van grote afstand zichtbaar en produceren geluid en slagschaduw. Wij zijn benieuwd welke effecten dit zal hebben op inwoners van Hoevelaken en andere gebruikers en hoe zij worden betrokken bij het proces betrokken. – Ten noorden van Amersfoort en ten zuiden van Hoevelaken zijn gebieden aangegeven waar zonne-energie onder voorwaarden mogelijk is. Wij zijn benieuwd op welke wijze de effecten voor de bewoners op het grondgebied van de gemeente Nijkerk zijn meegenomen en hoe zij worden betrokken bij het proces. – Ook in de gemeente Nijkerk zijn zoekgebieden voor zonne-energie en windenergie. Om de relaties en eventuele koppelkansen in beeld te krijgen, is het goed om ook die projecten op de kaart te zetten. Het op de kaart ingetekende zoekgebied windenergie op Nijkerks grondgebied staat niet op de juiste plek.		tussenstation delen wij en wordt gemonitord in de Energy Board Utrecht. Uit het onderzoek komt naar voren dat er veel belemmeringen zijn voor windenergie. Dit geldt ook voor een kleiner formaat windmolens. De ruimte die er is, is te vinden op of net naast knooppunt Hoevelaken. Deze zoeklocatie is opgenomen In het OER A28 traject. Hierin wordt de komende tijd verder onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van windmolens op deze locatie. De komende tijd zal duidelijk worden hoe we met dit zoekgebied omgaan. De mogelijke effecten worden in de vervolgfase op gepakt in het OER A28 traject. Belangrijk onderdeel van het traject is communicatie en participatie met omwonenden. Het plan hiervoor wordt de komende tijd door het OER uitgewerkt. Uiteraard worden hierbij	

				inwoners van de gemeenten Amersfoort en Nijkerk hetzelfde behandeld.	
030	Stichting Natuur en milieuzorg Noord-West Veluwe >	Kaart Ontwikkelrichting 2 op pag 46. • De getrokken grijze arcering bij de Bunschoterstraat en Amersfoortseweg op kaart Ontwikkelrichting 2 op pag 46 wijst op een Zoekgebied voor een Verdeelstation. Prima indien u dit Verdeelstation t.z.t. op uw eigen grondgebied realiseert (aan de Bunschoterstraat) maar niet op het grondgebied van Bunschoten (deze gemeente komt er vast op terug bij u). • Bovendien verrommelt een nieuw gebouw de openheid in de zgn. Wespentaille (de Ecologische open zone tussen het Utrechtse Eemland en de Gelderse polder Arkemheen). Voor het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland is het van groot belang dat de Wespentaille wordt gehandhaafd en versterkt. Hiermee blijft de visuele verbinding tussen Eemland en Arkemheen intact wat bijdraagt aan de landschappelijke en de natuurwaarden binnen beide deelgebieden en aan de migratiemogelijkheden van weidevogels, kleine zwanen etc.	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Dit is het zoekgebied dat initiatiefnemer voor dit plan (TenneT en Stedin) hebben aangegeven. Vanwege het grensoverschrijdende en regionale karakter pakt de provincie Utrecht over de locatiekeuze de regie. Bij het maken van deze keuze zullen alle relevante belangen meegenomen worden. Onder meer vanwege de transitie naar meer duurzame energie is een uitbreiding en verzwaring van het huidige elektriciteitsnet noodzakelijk. Zie hiervoor ook het antwoord onder reactie 029.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
033	NMU	- De NMU onderschrijft de energiemix en de volgorde die de gemeenten hanteert, maar geeft aan dat participatie met de omgeving van groot belang is. - Om wijken samen met de buurt aardgasvrij te krijgen is er ook visie en daadkracht vanuit de gemeente nodig.	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Wat betreft de participatie met de omgeving: daar zijn wij het helemaal met de NMU. Daarom heeft de gemeenteraad voor de ruimtelijke ontwikkelingen de participatiegids vastgesteld, met voor alle ruimtelijke	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		- Voor elektriciteits- en warmteprojecten betekent dit dat onze kwetsbare natuurgebieden (NNN) ontzien moeten worden. Daarnaast betekent dit het stellen van voorwaarden aan energieprojecten: volwaardig en lokaal vooronderzoek en een natuurinclusief ontwerp en realisatie. - Ook energieopslag steeds belangrijker worden en zal de netinfrastructuur moeten worden veranderd en verzwaard. Dit zijn allemaal ontwikkelingen met een ruimtelijke impact. Wij adviseren om hierop zoveel als mogelijk te anticiperen in uw omgevingsvisie én omgevingsplan.		ontwikkelingen doelen en uitgangspunten voor participatie en voor de meest complexe ontwikkelingen een aantal vaste stappen voor het planproces en de daarbij behorende participatie. Ook over de financiële participatie bij duurzame energie zijn wij het eens. De aanpak om te komen tot aardgasvrije wijken werken we verder uit. Wat betreft de NNN-gebieden volgen wij het provinciale beleid. Zo ver het mogelijk is, nemen wij de ruimtelijke impact van de energietransitie mee in omgevingsvisie. Sommige zaken, zoals een tussenstation Amersfoort Noord kennen specifiek locaties, andere onderwerpen nog niet en wordt de komende periode nader onderzoek naar gedaan. Zoals hoe om te gaan met	

				opslag van energie en de kansen voor een energiehub. Ook de verzwaring van het elektriciteitsnet en de uitbreiding van middenstations en trafo huisjes in de stad wordt de komende tijd opgepakt en duidelijk waar deze komen. Opslag van energie zal inderdaad de komende tijd belangrijker worden. Mede i.v.m. de problemen rond de netcongestie is dit ook zeker een thema bij elektriciteit. Gemeente Amersfoort heeft nog geen beleid op dit onderwerp, maar onderzoekt ondertussen wel de kansen en opties. De eerste pilots zijn gestart, zoals een buurtbatterij met De Alliantie.	
036	Bewoner	De windmolens op de Isselt geven negatieve effecten op de bewoners van Schothorst en Hoogland: slag schaduw en daling woningprijs. Daarnaast ziet de bewoner deze al ingetekend op de kaart maar kan geen vergunning aanvraag vinden. Voorstel van de bewoner is om te focussen op zonnepanelen op bedrijfspanden en als het echt	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Het is juist dat er nog geen definitief besluit is genomen over de twee beoogde windmolens op industrieterrein Isselt in de vorm van een onherroepelijke vergunning dat is afgegeven.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		moet windmolens bij snelwegen waar de last voor omwonenden minder is.		Tegelijkertijd zijn er in de loop der jaren wel meerdere besluiten (onder meer haalbaarheidsstudie energielandschappen onderdeel wind en Regionale Energiestrategie 1.0) genomen die aangegeven dat dit een kansrijke locatie is voor windmolens. Verder wordt er momenteel gewerkt aan een concreet voorstel en is ook duidelijk over welke locatie het gaat. De windlocatie is dus heel concreet alleen volgt er nog definitieve besluitvorming over waarna duidelijk is of er twee windmolens komen of niet.	
041	Bewoner	Inspreker reageert op de in de omgevingsvisie opgenomen locatie voor windenergie bij Isselt. Isselt is op de kaart aangeduid als lopend project voor 2030 terwijl hier nog geen besluitvorming over heeft plaatsgevonden. Als omwonende heeft inspreker zorgen over wat de windturbines betekenen voor de gezondheid (slagschaduw, trillingen en laag frequent geluid). Volgens de vormvrije MER zou aan de normen voldaan worden maar er is veel onderzoek dat deze normen niet voldoen. Inspreker geeft aan dat de	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Het is juist dat er nog geen definitief besluit is genomen over de twee beoogde windmolens op industrieterrein Isselt in de vorm van een onherroepelijke vergunning dat is afgegeven. Tegelijkertijd zijn er in de loop der jaren wel meerdere besluiten (onder meer haalbaarheidsstudie	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		afstand tot de bebouwde kom en woningen op de Isselt en in de polder veel te kort is, zeker gezien de verwachte komst van een afstandsnorm. Inspreker vindt het onvoorstelbaar dat windmolens direct naast een stilte en weidevogel, nationaal landschap en natuurnetwerk gesitueerd kunnen worden. En omdat de turbines op de gemeentegrens bedacht zijn, kan het zo zijn dat er vanuit Soest nog een aantal bijkomen. Ondanks dat het initiatief van een coöperatie komt, gaan de lusten niet naar degenen die er last van gaan ervaren. Zelf lid worden biedt geen compensatie vanwege de enorme financiële risico's. Inspreker wijst op alternatieven zoals o.a. aangegeven door de Vereniging Vrij Polderland. Inspreker verzoekt ook op het gebied van energie te kiezen voor Gezond Samenleven.		energielandschappen onderdeel wind en Regionale Energiestrategie 1.0) genomen die aangegeven dat dit een kansrijke locatie is voor windmolens. Verder wordt er momenteel gewerkt aan een concreet voorstel en is ook duidelijk over welke locatie het gaat. De windlocatie is dus heel concreet alleen volgt er nog definitieve besluitvorming over waarna duidelijk is of er twee windmolens komen of niet. Bij het verdere ruimtelijke traject zal uitgegaan worden van de nieuwe (afstands)normen die voor windmolens zijn aangekondigd.	
042	Provincie Utrecht	Ik zie dat u duidelijk kiest voor een duurzame toekomst van de stad Amersfoort. De in 2021 vastgestelde gemeentelijke Transitievisie Warmte en de eveneens in 2021 vastgestelde Regionale Energiestrategie kiest u als basis voor de te nemen maatregelen voor de periode tot 2030. In 2022 hebben onze Staten de zogeheten Tussenbalans opgesteld waarin geconstateerd wordt dat het aandeel	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	We nemen de adviezen mee en we blijven graag met de provincie in gesprek over deze thema's. Wij hebben onze aanpak van de energietransitie en circulariteit al verder aan elkaar gekoppeld, mede door onze teams beter samen te laten werken.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.**

		windenergie in de duurzame energieopwekking tot nu toe achterblijft door een beperkt aantal in beeld zijnde projecten en initiatieven en dat de balans zon-wind is verslechterd. We hebben de gemeenten in onze provincie vorig jaar dan ook opgeroepen om met aanvullende windlocaties te komen en we zijn inmiddels de voorbereidingen gestart voor het opstellen van een PlanMER windenergie. Dit illustreert dat we (in RES-verband) grote inspanningen moeten leveren om aan de energievraag van nu en in de toekomst te kunnen voldoen. De Omgevingsvisie kijkt naar de periode 2030-2040. Nu al, maar ook na 2030 is omwille van leveringszekerheid, netstabiliteit en maatschappelijk aanvaardbare kosten een goede balans tussen zonne-energie en windenergie nodig. U kunt daarop meer richting geven door de vermelde gebiedsaccenten nader te beschrijven in de toelichting op de deelopgave: 'bouw aan het energiesysteem van de toekomst'. Tenslotte adviseer ik om de in het kaartbeeld bij Ontwikkelrichting 1 opgenomen energie-aspecten (Waterstof bij de RWZI, TEO uit het Valleikanaal) ook in Ontwikkelrichting 2 terug te laten komen. Goed om te lezen dat u wilt zorgen voor een inclusieve en een zo snel mogelijke transitie van het			

		energiesysteem en de omgang met grondstoffen. Dit is in lijn met het recent verschenen onderzoek van de SER ('Hoe de circulaire economie de energietransitie kan versnellen') dat de energietransitie en grondstoffentransitie meer in balans dienen te zijn. Duurzame energiesystemen echt duurzaam vormgeven vraagt ook de nodige aandacht. Dit gezien de schaarse materialen die nodig zijn. Daarbij kan het helpend zijn om binnen de energietransitie aandacht te hebben voor de circulaire principes. In eerste plaats door minder energie te gebruiken, o.a. door energiebesparing, besparingsmaatregelen duurzaam uit te voeren (onder andere door biobased isolatiemateriaal), en ook de opwek zo duurzaam mogelijk te materialiseren (bijvoorbeeld met circulaire zonnepanelen). Ook het zo efficiënt mogelijk benutten van het elektriciteitsnetwerk en (warmte)opslag kunnen een goede bijdrage leveren aan het beperken van het grondstoffengebruik. U geeft aan per opgave en per situatie naar de beste rol voor de gemeente te willen kijken om zo effectief mogelijk te zijn; van het faciliteren in regelgeving tot stimuleren tot aan regie nemen en exploiteren. Hierover gaan wij graag met u in gesprek, waarbij we tevens de rol van de provincie kunnen bespreken.			

044	SGLA	- Het gekozen voorbeeld waarom wij voor warmtenetten kiezen in plaats van warmtepompen is ongelukkig: schrijf beleidsmaatregelen voor warmtepompen voor en niet een geheel ander systeem. - Het warmtenet is niet de enige oplossing voor het oplossen van problematiek rondom het elektriciteitsnetwerk. - Daarnaast is het energiesysteem gebaad bij meer elektrificatie - Kort gezegd, de kansrijke toepassingen voor waterstof liggen niet binnen de beïnvloedingssfeer van de gemeente en initiatieven op dit vlak leiden af van het noodzakelijk tempo op het gebied van elektrificatie	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	- Bedoeld is om aan te geven dat de ruimtelijke karakteristiek van een wijk mede bepalend is voor de keuze die gemaakt wordt. Vanwege bijv. hoge dichtheden of monumentale waarden is een individuele warmtepomp niet overal de beste oplossing. We zullen de tekst op dit punt verduidelijken. De Transitievisie Warmte en de Bronnenstrategie is ons vertrekpunt. Per ontwikkelopgave in de verschillende deelgebieden wordt onderzocht wat de best passende energiesystemen zijn. Voor nieuwbouw is duidelijk een voorkeur dat het uitgangspunt	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**

				bij ontwikkeling een zeer laag temperatuursysteem moet zijn. In verschillende gebieden, zoals Kop van Isselt lijkt een collectief systeem (warmte- of bronnet, dus WKO's en WP's) inclusief het benutten van de warmte uit de Eem wenselijk i.v.m. waarschijnlijke interferentie van individuele WKO's. Voor bestaande wijken is een warmtenet met hogere temperatuur logischer. - De komende jaren hebben we rekening te houden met de netcongestie en dit wordt meegewogen bij het vinden van de beste opties bij de ontwikkelopgaves. Het klopt hierbij dat een	

				warmtenet niet de enige oplossing is. Kansrijke initiatieven worden nauwlettend beoordeeld. Waarschijnlijk liggen de oplossingen van de toekomst niet op één vlak en zullen alle kansen nodig zijn bij de transitie, inclusief waterstof.	
045	Stichting GiA	- P42 gaat is op de noodzaak al onze energie lokaal op te wekken. Echter, de gemeente Amersfoort is al propvol en toch is er een flinke ambitie op allerlei gebieden die allemaal om ruimte vragen. Wij adviseren dan ook om het zoekgebied voor windmolens te verruimen tot een groot deel van Nederland. We gaan immers ook niet eisen dat we alle voedsel binnen de gemeente grenzen willen verbouwen. Groen in Amersfoort is groot voorstander voor windmolens maar ziet ook dat dit binnen de gemeente grenzen niet goed past. Daar zijn betere plekken voor. (Denk aan industrieterreinen langs snelwegen.) 1. Wij adviseren te richten op kleinschaligere molens binnen de gemeente grenzen (niet ~300m hoog) 2. En zeker niet in de toch al versnipperde en kleine natuurgebieden. De Utrechtse Heuvelrug is een uniek gebied met hoge	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Bedankt voor uw advies. - Als gemeente gaan wij niet over het gebied buiten onze gemeentegrens. Maar er is zeker overleg met buurgemeenten en provincie en wordt er samengewerkt binnen de RES (Regionale Energiestrategie). 1. De windturbines die nu binnen de gemeente worden overwogen zullen hier ruim binnen vallen. 2. Om aan de doelstelling van 35 TWh hernieuwbaar op land in 2030 (Klimaatakkoord) te	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		natuurwaarde. Wij adviseren het zoekgebied naar windmolens in onderstaande kaart te schrappen: (dit is immers ook in tegenspraak met Visie Gezond Groen, zie eerder) - Daarnaast adviseert GiA om op te nemen dat biomassa niet gezien wordt als duurzame energie - p43: Wij zijn voorstander van bio-based bouwen, met wellicht een toe te voegen kanttekening dat altijd goed gelet moet worden dat de bron (het bos) niet te ver is en het ook aankan		voldoen vraagt het kabinet van alle gemeenten een actieve rol en bijdrage te leveren aan de regionale energiestrategie (RES). Bij de zoektocht wordt rekening gehouden met o.a. de natuurwaarden. - Om klimaatdoelen op korte termijn te halen, wordt biomassa gezien als een belangrijke tussenstap. Biomassa is een erg breed begrip: het beslaat al het materiaal van plantaardige of dierlijke herkomst. Daarbij kun je denken aan o.a. hout, landbouwgewassen en gft-afval. In Amersfoort draaien de biomassacentrales (Warmtebedrijf Amersfoort) vooral op	

				snoeiafval uit landschapsbeheer en de bebouwde kom (o.a. reststromen uit tuinonderhoud) die nog niet benut werden. Tot voor kort had de gemeente geen mogelijkheden om biomassacentrales te kunnen weren op basis van de bestemmingsplannen. De bestemmingsplannen zijn inmiddels aangepast waardoor nieuwe initiatieven voor biomassacentrales geweerd kunnen worden. - De gemeente Amersfoort heeft het Convenant Duurzame Woningbouw getekend op het niveau Goud. Hiermee zijn de (bovenwettelijke) ambities hoog gesteld. Om de ambitie	

				te halen is een aandeel biobased en/of eerder gebruikte materialen nodig.	
050	Tennet	T.a.v. de hoogspanningsverbinding Soest - Bunschoten (150 kV) verzoekt TenneT de gemeente om op een passende wijze rekening te (blijven) houden met de aanwezigheid van deze bestaande vitale infrastructuur in de omgevingsvisie en eventuele doorwerking naar een Omgevingsplan. Deze bestaande assets wenst TenneT op een juiste manier planologisch te borgen en te behouden ten behoeve van de leveringszekerheid. Daarnaast wil TenneT graag aandacht vragen voor een aantal ontwikkelingen die plaatsvinden ter plaatse of in de nabijheid van bestaande verbindingen of in de nabijheid van hoogspanningsstations. Bij de vormgeving van deze ontwikkelingen dient rekening te worden gehouden met de bestaande hoogspanningsinfrastructuur: Windenergie In de ontwikkelrichting 2 op pagina 46 worden lopende projecten omtrent windenergie geprojecteerd. Deze ontwikkelingen bevinden zich op zeer korte afstand van onze hoogspanningsverbinding. Wij willen u vragen rekening te houden met het handboek risicozonering windturbines en de bijlage toegevoegd bij deze reactie. Wanneer deze	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Bij de locatiekeuze voor de windmolens op industrieterrein Isselt is rekening gehouden met de hoogspanningsverbinding in de buurt en voldoen aan de gestelde adviesafstand zoals opgenomen in het handboek risicozonering windturbines. Voor de overige zoekgebieden voor windenergie zal – indien nodig - nader onderzoek gedaan worden naar opstellingsvarianten. Hierbij zal wederom het handboek risicozonering windturbines ter hand worden genomen.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		ontwikkelingen dicht bij de verbinding daadwerkelijk in een concrete fase komen vragen wij u dan ook afstemming met ons te zoeken. Energietransitie De komende decennia gaat de energievoorziening in Nederland fors veranderen. Een stabiel en toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk wordt nog meer noodzakelijk vanwege de afnemende beschikbaarheid van fossiele brandstoffen en de opkomst van nieuwe energiebronnen. Met het oog op de Energietransitie kunnen er de komende jaren diverse netuitbreidingen/wijzigingen gaan plaatsvinden. Eveneens vanwege de klimaatadaptatie zullen er wellicht aanpassingen aan het net noodzakelijk zijn. Hiervoor is ruimte nodig. In het Investeringsplan (IP) 2022-2031 van TenneT staan de toekomstige ontwikkelingen opgenomen voor Nederland. Het IP is via onderstaande link in te zien en/of te downloaden. https://www.tennet.eu/nl/bedrijf/publicaties/investeringsplannen/ Om toekomstige ontwikkelingen zo snel mogelijk uit te kunnen voeren, is het gewenst om dit ruimtebeslag op te nemen c.q. te vermelden in uw visie. Toegevoegde bijlage			

		Voor uw informatie zijn in de toegevoegde bijlage situaties aangegeven die de leveringszekerheid en veiligheid (nadelig) van bestaande infra kunnen beïnvloeden en daardoor uitval kunnen veroorzaken. Grootschalig falen van het landelijk hoogspanningsnet kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting. Aan het voorkomen daarvan draagt een goede publiekrechtelijke bescherming bij. Bij deze het verzoek om ontwikkelingen die mogelijk de betrouwbaarheid en veiligheid van het functioneren kunnen schaden, vooraf af te stemmen met TenneT en pas toe te staan na een positief verkregen schriftelijk advies van TenneT. Eveneens verzoeken we om de toe te passen werkwijze (bijvoorbeeld voor kleinschalige windturbines, BRZO bedrijven) op te nemen in uw handboek.			
053	Gemeente Soest	Allereerst complimenten voor de goede leidende principes die u heeft gekozen voor de opgave van de warmtetransitie. Dit biedt een stevig fundament voor werken naar een C02 neutrale stad. Wij geven u graag een aantal punten mee op onderliggende onderdelen. **Regionale uitwerking isolatie-offensief** Alle regiogemeenten van de RES regio Amersfoort hebben dezelfde verduurzamingsopgave (isolatieoffensief). Daarom stellen wij een regionale uitwerking en uitvoering voor van het isolatieoffensief. Ook vanuit de gemeente Soest dragen wij graag bij. Wat betreft het thema	Ontwikkelopgave 2: Een duurzame CO_2-neutrale stad	Bedankt voor de complimenten en adviezen. Waar nodig werken we graag samen om onze duurzaamheidsambities te halen. We passen op de kaart de zoekgebieden voor windenergie aan zoals opgenomen in de RES Regio Amersfoort.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.** Aanpassen kaart zoekgebieden windenergie, zoals in RES zijn besproken.

		windenergie zien wij graag dat naast de lopende projecten voor windenergie (kaart pagina 27) ook de extra zoekgebieden voor windturbines meteen in deze kaart worden opgenomen zoals die in de RES regio Amersfoort afgesproken zijn. **Samen op zoek naar locatie energiehub** Wij ondersteunen de ontwikkeling van nieuwe oplossingen voor een toekomstbestendig energiesysteem volledig. De verkenning naar een mogelijke energiehub A28 maakt daar onderdeel van uit. We gaan graag gezamenlijk op zoek naar de meest geschikte locatie voor de ontwikkeling van zo'n energiehub. Wat ons betreft kijken we daarbij naar het bredere gebied van Amersfoort tot Zeist (gebiedsontwikkeling A-Z) zonder ons op voorhand vast te leggen op een specifieke locatie.			
002	Bewoner	1. Elektrisch rijden: We hebben in de buurt 3 formele en 1 informeel oplaadpunt. Bij navraag waarom het informele oplaadpunt niet formeel kon worden is aangegeven dat dit op basis van gebruik wordt bepaald… hoezo? Er is een oplaadpunt en dit zou beschikbaar moeten zijn. Nu wordt er door benzine-auto's geparkeerd en wordt het oplaadpunt niet gebruikt. 2. OV: Er is teveel versnippering op het OV net en daar zou een grote gemeente als	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	1. Laadpalen zijn standaard voorzien van 2 laadpunten. Bij plaatsing van een laadpaal wordt eerst 1 parkeervak gemarkeerd waar alleen e-auto's die worden geladen mogen staan. Het andere parkeervak mag, totdat anders is	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		Amersfoort wellicht een rol in kunnen hebben om bereikbaarheid te vergoten. Verduurzaming lukt simpelweg niet door verkeer uit Amersfoort te weren… we moeten dan ook de verantwoordelijkheid nemen om met andere partijen (NS / Gemeenten) in overleg te treden om structurele toegankelijkheid naar ander steden en gebieden te organiseren. Bijv de verbinding naar Nijmegen is slecht vanuit Amersfoort.		aangegeven, naast e-auto's ook door andere motorvoertuigen worden gebruikt. Dat is vooral van belang als er in een gebied een hoge parkeerdruk is en relatief weinig e-auto's. Op het moment dat de vraag naar laadmogelijkheden toeneemt kan worden besloten om ook het 2e vak zo te markeren dat alleen e-auto's hier mogen parkeren tijdens het laden. 2. Gemeente Amersfoort heeft regelmatig overleg met NS, ProRail, het Rijk, provincie Utrecht en andere gemeenten over de bereikbaarheid met het openbaar vervoer. In het	

				onderzoeksprogramma U Ned werken we ook samen aan het verbeteren van de bereikbaarheid voor geheel Midden Nederland. Aankomend jaar wordt een multimodale studie gestart voor de bereikbaarheid van de regio Amersfoort waarbij ook het openbaar vervoer een belangrijk thema is.	
006	Bewoner	Blz. 51. Amersfoort ligt exact midden in Nederland. Exact duidt op een wiskundige precisie. Er zijn berekeningen die het middelpunt van Nederland nabij Lunteren leggen. En er zijn modernere berekeningen die het wiskundig zwaartepunt van Nederland in de gemeente Putten localiseren. "Amersfoort ligt midden in Nederland" lijkt mij een goede formulering. Het woord "exact" klinkt mij te enthousiast.	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	Het klopt wat de inspreker hierover zegt. De tekst op blz. 51 wordt hierop aangepast.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**
006	Bewoner	Blz. 22. Snelwegen A 1 en A 28 …. hebben ook een belangrijke regionale en nationale functie (onderstreping door mij). Het lijkt mij andersom. Lokaal verkeer maakt ook gebruik van snelwegen voor interwijk verkeer.	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een	De A1 en A28 hebben naast een belangrijke nationale functie ook een regionale functie voor de ontsluiting van Regio Amersfoort en de stad	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		Snelwegen zijn voor snel verkeer tussen A en B. Oftewel de route voor vrachtverkeer tussen Antwerpen en Bremen loopt langs Amersfoort. In- en uitvoegend lokaal verkeer veroorzaakt onrust, drukte en soms gevaarlijke situaties en nogal eens filevorming en vertraging. Voor autoverkeer binnen Eemland, b.v. van Vathorst naar Leusden, zouden twee soorten snelwegen aan te bevelen zijn. Bij Rotterdam, Eindhoven en Maastricht zijn voorbeelden van doorgaande snelwegen parallel aan wegen met veel op- en afritten.	duurzame mobiliteit	Amersfoort. In 2008 is in opdracht van de minister van (destijds) Verkeer en Waterstaat een planstudie gestart om de afwikkelcapaciteit van Knooppunt Hoevelaken en de aanliggende delen van de A1 en A28 te verbeteren. Op basis van vier hoofdalternatieven zijn de uitersten van de mogelijke oplossingsrichtingen verkend. Hierbij is ook uw aanbeveling, waarbij het regionale verkeer wordt gescheiden van het doorgaande verkeer, onderzocht. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een Voorkeursalternatief (VKA) 'verbreden met elementen van sorteren' welke verder is uitgewerkt. Met het oog op uitvoering is op grond van de Tracéwet en de wet milieubeheer het VKA uitgewerkt tot Ontwerp tracébesluit en een Milieueffectrapport (OTB-MER). Het OTB-MER is in 2018	

				door de minister ter visie gelegd, aan eenieder is de mogelijkheid is gegeven hier een zienswijze op in te dienen. Momenteel zijn we in afwachting van de volgende stap in de procedure, het nemen van een Tracébesluit door de minister. Op de website van Rijkswaterstaat, https://a28a1knooppunthoevelaken.nl/ is meer informatie te vinden over de planstudie Knooppunt Hoevelaken. Op 23 juni 2023 heeft de minister de Tweede Kamer geïnformeerd over het besluit om het project te pauzeren. Deze informatie is ook op de website van Rijkswaterstaat te vinden. Op dit moment is het onduidelijk wat dit precies voor de voortgang betekent.	
008	Bewoner	- Begrip voor de mobiliteitstransitie en de opgave waar we voor staan. Echter een aantal vlakken waar de omgevingsvisie de plank misslaat en niet voldoende aandacht heeft voor de effecten die keuzes hebben.	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	Ook in de toekomst zal Amersfoort bereikbaar blijven voor de auto. Alleen de positie van de auto(mobilist) op de weg, ten opzichte van bijvoorbeeld de fietser of de voetganger, veranderd op een	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		1. Geen visie op de groei van het weggennet: het flankerend beleid is niet voldoende (bv autoluw maken stadring slecht idee) 2. Geen oog voor doelgroepen. Sommige doelgroepen zullen toch echt de auto nodig hebben 3. Snelheid beperking op wegen buiten woonwijken een slecht idee. Verkeersveiligheid neemt hierdoor juist af omdat nu ander verkeer zoals elektrische fietsen op de zelfde snelheid als de auto's op de weg rijden.		deel van het wegennet. Fietsers en voetgangers krijgen meer ruimte en doorgaand autoverkeer door de wijken en het centrum wordt zoveel als mogelijk beperkt. Door onder meer het verplaatsen met de fiets of per openbaar vervoer sneller te maken dan per auto, worden deze vervoerswijzen een aantrekkelijker alternatief voor de auto. Uiteraard worden bij snelheidsbeperkingen op de wegen buiten de woonwijken rekening gehouden met de verkeersveiligheid van met name het langzame verkeer. Door het zoveel als mogelijk verminderen van de snelheidsverschillen tussen auto's, (elektrische) fietsers wordt de verkeersveiligheid vergroot en de impact, mocht er toch een ongeval plaatsvinden, verkleind.	
010	Fietsersbond	We zien de inzet op Gezond samenleven en de benadering via levensaders en ontmoetingsplekken als een hele goede. Het zal u niet verbazen dat we	Ontwikkelopgave 3: Een stad	De Omgevingsvisie stelt dat het karakter van elke levensader kan verschillen.	**Deze reactie leidt tot enkele aanpassingen op de kaarten v.w.b. de**

	Amersfoort	ook blij zijn met de in de Omgevingsvisie genoemde ruimte en prioriteit voor fietsers en voetgangers. We vinden dat alle levensaders uit het kaartje op pagina 16 van de Omgevingsvisie zouden moeten worden heringericht zoals het plaatje van de Noordewierweg aangeeft. Als we naar de kaartjes op de pagina's 27, 37 en 53 kijken, dan lijkt het alsof er op dit moment al een goed functionerend netwerk van levensaders ligt en dat slechts op een aantal plekken versterking nodig is. Wij denken dat het niet alleen gaat om het op elkaar laten aansluiten van levensaders, ecologische verbindingen en het uitwerken van gebiedsaccenten maar ook dat de kwaliteit van de al bestaande infrastructuur omhoog zou moeten. We bepleiten een tweeledige benadering. Enerzijds moeten er verbindingen worden toegevoegd waar die nu niet of onvoldoende aanwezig zijn. De Omgevingsvisie geeft een heel goede aanzet. Vanuit de Fietsersbond zien we ruimte voor een versterking van deze aanzet en we denken graag mee. Anderzijds is er een meer integrale benadering nodig. De inrichting van de stad moet zo worden aangepakt dat we komen tot een verbetering van de kwaliteit van de verbindingen zodat ze hun in de Omgevingsvisie gepresenteerde rol als levensaders en ontmoetingsplek beter waar maken. Voor de	met een duurzame mobiliteit	Dat betekent (dus) dat ze er niet allemaal uit zullen zien zoals de plannen voor de Noorderwierweg. Wel zijn ze allemaal “herkenbaar door levendigheid, functiemenging en ruimte voor voetganger en fietser.” Dat vraagt inderdaad ook om een verbetering van de kwaliteit van de huidige infrastructuur. Of zoals de Omgevingsvisie stelt: “In veel gevallen voldoen de huidige routes nog niet aan de karakteristieken van een levensader en is er nog een herinrichting gewenst, met name om voetganger en fiets meer ruimte te geven en om de continuïteit voor voetgangers en fietsers te verbeteren.” De levensaders sluiten aan bij het uitgangspunt van de Omgevingsvisie dat o.a. de inrichting van de openbare	**ontbrekende schakels fietsnetwerk.**

		Fietsersbond is primair van belang dat zo ook de kwaliteit van het fietsnetwerk wordt versterkt. Voorbeelden in de stad voor verbeteren kwaliteit bestaande infrastructuur: 1. De levensader langs het Valleikanaal: op pagina's 27 en 53 wordt een ontbrekend stuk fietsverbinding getekend op de levensader langs het Valleikanaal. We begrijpen niet waarom het ontbrekende stuk begint en eindigt bij de Lageweg. Liever zien we een doorgaande verbinding vanaf de Verdiweg, in het verlengde van het Jaagpad. Ook constateren we dat de verbinding er in belangrijke mate al ligt, maar dat de kracht van het Valleikanaal als levensader en ontmoetingsplek beter benut kan worden. De infrastructuur ligt er wel, maar de aard en kwaliteit ervan passen niet bij de ambitie van de Omgevingsvisie en zo komt ook de fietsverbinding niet tot zijn recht. 2. De Stadsring: op pagina 37 wordt een ecologische verbinding voorgesteld op het deel van de Stadsring tussen de Utrechtseweg en De Nieuwe Poort. Op pagina 53 wordt met het cijfer 5 een gebiedsaccent aangeduid in hetzelfde gedeelte van de Stadsring. We zien graag dat de kracht van de Stadsring als		ruimte moet veranderen om een gedragsverandering bij de inwoners en bezoekers van Amersfoort te realiseren waarbij andere keuzes worden gemaakt om zich te verplaatsen. Op het oostelijke deel van de stadsring is ook de ambitie dat deze wordt ingericht als levensader. Het kaartbeeld met de ontbrekende schakels in het fietsnetwerk geeft per abuis geen actueel beeld. We nemen het actuele beeld op in de Omgevingsvisie. Daaruit noemen we in elk geval: • Ten aanzien van de ontbrekende schakel langs het Valleikanaal is gebleken dat de beperkte ruimte en ecologische waarden de inpassing van een fietspad onmogelijk maakt. Deze is daarom verwijderd van de kaart.	

		levensader en ontmoetingsplek versterkt wordt over het hele gedeelte aan de oostkant; nu de facto een mini-snelweg tussen de Hogeweg en De Nieuwe Poort. Ook hier geldt: de infrastructuur ligt er, maar de aard en kwaliteit ervan passen niet bij de ambitie van de Omgevingsvisie. Ontbrekende verbindingen: 3. We missen op pagina's 27 en 53 de ontsluitende, veilige en recreatieve fietsverbinding op de Kop van Isselt: de oversteek over de Eem vanaf de door te trekken Kleine Koppel voorbij de Koppelbrug naar De Schans. De Schans en in het verlengde het Bernard de Roijpad verdienen een veel betere en fietsvriendelijke ontsluiting dan de bestaande omslachtige en minder veilige verbinding langs de Maatweg. 4. We missen op pagina 53 de verbinding vanuit de stad naar de Paradijsweg (gemeente Leusden): een belangrijke schakel in het recreatieve net. De brug over de A28 (gemeente Amersfoort) is te smal om de toegenomen druk van voetgangers (wandelaars, joggers) en fietsers (gewoon, e-bikes, mountainbikes, toer- en racefietsen) op te vangen. Als schakel is deze verbinding onmisbaar en verdient het		• De verbinding tussen Kop van Isselt en het Bernard de Roijpad is een gedeelde ambitie, deze is ook opgenomen in het Ontwikkelkader Kop Van Isselt. Deze is toegevoegd op de kaart. • Van de verbinding over het spoorwegemplacement t.h.v. Bokkeduinen is inmiddels gebleken dat deze verbinding niet wenselijk/haalbaar is. Een verbinding tussen Wagenwerkplaats en Heinsiuslaan is nog wel actueel en is toegevoegd aan de kaart. • Het hoofdfietsroutenetwerk is vooral gericht op het utilitair gebruik.	

		om opgenomen te worden in de Omgevingsvisie.		De route naar de Paradijsweg heeft daarin geen belangrijke functie. Dat wil overigens niet zeggen dat er geen oog is voor het recreatieve netwerk. Als onderdeel van de Aanpak Knooppunt Hoevelaken staat een verbreding van het viaduct over de A28 naar de Paradijsweg gepland.	
011	Van Ring naar Park	De Ontwerp Omgevingsvisie noemt de autoluwe Stadsring meerdere malen en spreekt, conform het Coalitieakkoord, de ambitie uit om hierop in te zetten. Als het gaat om de daadwerkelijke uitvoering, concrete maatregelen en tijdpad, willen wij als burgerinitiatief de gemeente terzijde blijven staan, zoals wij dat tot op heden ook hebben gedaan. Uiteraard zal de aanstelling van een programma-manager nodig zijn om de voortgang en eenheid te bewaren. Graag denken wij, vanuit een integrale visie, mee over zaken als: - de implementatie: wanneer welke maatregelen te nemen; - het aspect openbaar vervoer;	Ontwikkel opgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	Wij nemen uw suggestie ter harte. Als uitwerking van de Omgevingsvisie gaan wij de komende tijd aan de slag met het omgevingsprogramma Mobiliteit. Hierbij zullen wij u en andere stakeholders betrekken.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		- parkeerbalans; - samenhang met andere ruimtelijke projecten, zoals groenvoorzieningen, klimaatadapatie			
013	Mavo muurhuizen	OR en schoolleiding van Mavo Muurhuizen vragen om verdere uitwerking en prioritering van de verkeersveiligheid voor de school door de aanleg van een fietspad langs het kanaal aan de kant van het Meerkoetpad. De leerlingeningang kan dan verlegd worden naar de achterkant. Het bestemmingsplan staat hier geen fietspad toe. In het verleden hebben meerdere gesprekken hierover met de gemeente plaatsgevonden. Er zijn aanpassingen gedaan maar dit is niet voldoende. Er gebeuren nu veel bijna aanrijdingen en ongelukken op de Zandvogelweg en door de bouw van een groot appartementencomplex in de directe omgeving zal de verkeersdrukte alleen maar toenemen. Mavo Muurhuizen ziet het als erkenning dat het pad langs het kanaal op de kaartbeelden van de omgevingsvisie is aangeduid als ontbrekende schakel in het fietsnetwerk. Verzocht wordt om dit plan ook tekstueel op te nemen in de omgevingsvisie en hoge prioriteit te geven aan de vertaling hiervan naar het omgevingsplan. Dit is niet alleen zeer wenselijk voor de veiligheid van Mavo Muurhuizen leerlingen, maar ook voor leerlingen van Plevier, de Baander en de bewoners en hun kinderen in de wijk.	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	We hebben altijd de ambitie gehad om hier een fietsverbinding te realiseren. Inmiddels is echter gebleken dat de beperkte ruimte en ecologische waarde van de zone langs het Valleikanaal de inpassing van een fietspad onmogelijk maakt. Dat is per abuis niet goed terecht gekomen op de kaarten van de Omgevingsvisie. Bij de aanpak van de Openbare Ruimte in Liendert ontstaan ook mogelijkheden voor verdere verbeteringen aan de Zangvogelweg. In dit kader willen wij samen met u zoeken naar een alternatief die leidt tot een verkeersveiliger situatie ter plekke.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.**

014	VAB	Het tweede aspect waar de VAB zich zorgen over maakt: 1. het garanderen en faciliteren van een goede bereikbaarheid van de stad in het algemeen en de werklocaties in het bijzonder: De passages over de bereikbaarheid van de stad ademen een sfeer van autoluw, duurzaam, en veel ruimte voor fietsers en voetgangers. De VAB begrijpt dat dit past in het beeld dat in het concept van de stad wordt neergezet. Aandacht voor automobiliteit blijft echter noodzakelijk om de gewenste veelzijdige en veerkrachtige economie te kunnen garanderen en faciliteren. Verkeerde inschattingen op dit gebied hebben grote, negatieve gevolgen. Kijk bijvoorbeeld naar de volstrekt inadequate verkeersituatie rond de Nieuwe Poort. Ook hierbij geldt dat het goed klinkt de Stadsring autoluw te maken, maar er is geen onderzoek geweest naar de gevolgen c.q. alternatieve maatregelen die de bereikbaarheid van de economische centra garanderen. Wij pleiten er voor op korte termijn een visie op mobiliteit en bereikbaarheid te ontwikkelen die ervoor zorgt dat bedrijven en bedrijventerreinen bereikbaar blijven. De kern daarvan moet naar onze mening in de definitieve Omgevingsvisie verwoord worden. Het kan naar onze mening niet zo zijn, dat wel wordt aangegeven waar geknepen wordt in bereikbaarheid zonder een aanvaardbaar alternatief of tenminste het zicht daarop aan te geven.	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	De afgelopen jaren is, én aankomende jaren wordt, fors geïnvesteerd in de infrastructuur om Amersfoort voor wonen en werken bereikbaar te houden. Daarnaast wordt met flankerend beleid de groei van de automobiliteit zoveel als mogelijk beperkt zodat ondanks de groei van het aantal inwoners en de werkgelegenheid de stad bereikbaar te houden voor economisch noodzakelijk verkeer. De deelopgaven voor Duurzame Mobiliteit worden aankomende tijd uitgewerkt in verschillende Deelomgevingsprogramma's. In het kader van Zero Emissie Stadslogistiek is een kopgroep van ondernemers gevormd die de denktank is voor de overgang naar Zero Emissie Stadslogistiek. Omdat input vanuit ondernemers uitermate belangrijk is, nodigen we ondernemers uit om zitting te nemen in de kopgroep.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		Bovendien pleiten wij voor een realistische transitieperiode op weg naar emissieloze mobiliteit.		Aanmelden kan door het sturen van een mail naar stadslogistiek@amersfoort.nl	
016	Bedrijvenvereniging de Hoef 3.0	- De organisatie maakt zich zorgen over de keuze om met een algemene parkeernorm in het Hoefkwartier aan de slag te gaan. Volgens onze eigen visie kan dit alleen als er goede OV verbindingen zijn, maar de organisatie vindt de (streek) bus verbindingen summier en hoort geluiden dat Amersfoort Schothorst geen intercity station blijft - Het verzoek: werk in de visie en uitwerking goed in te zetten op OV verbindingen en parkeren in zowel het Hoefkwartier, als de Hoef-Oost.	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	Op station Schothorst starten en eindigen intercityverbindingen. Wij hebben geen signalen dat dit op korte termijn zou veranderen. We zijn het met u eens dat dit onwenselijk zou zijn. Het openbaar vervoer per bus nabij station Schothorst is goed. We onderzoeken de mogelijkheden om ook in het Hoefkwartier en de Hoef-Oost goede OV-verbindingen te realiseren.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
018	LTO Noord	Ten aanzien van verkeersveiligheid zijn er in het landelijk gebied van de gemeente Amersfoort al jarenlang problemen tussen landbouw- en recreatief verkeer. Het is niet meer te doen om landbouwverkeer, wielrenners, hardlopers en wandelaars samen veilig op één weg toe te laten. Een weg vol recreatief verkeer samen met landbouwverkeer is, bijvoorbeeld als er geoogst moet worden, niet verantwoord. In het recente verleden is hier al eens een ernstig ongeluk door gebeurd en dit mag uiteraard niet nog een keer fout gaan. De situatie zoals die nu in het landelijk gebied van de gemeente Amersfoort is zorgt voor	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	De opgaven voor het landelijke gebied zijn groot. Door de klimaatverandering, afname van biodiversiteit/natuurwaarden en de toenemende recreatiebehoefte als gevolg van de groei in de Regio Amersfoort en de stad neemt de druk op het buitengebied toe. Samen met belanghebbenden zoals agrariërs, natuurbeschermers	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		gevaarlijke verkeerssituaties. Daarom is het de hoogste tijd dat er een structurele veilige oplossing komt voor alle verkeersdeelnemers.		werken de regionale overheden aan een Handelingsperspectief Buitengebied en voor Hoogland West stellen we een gebiedsagenda op. Ook de menging van landbouwverkeer met recreatief verkeer in het landelijk gebied krijgen hierin aandacht. Waar mogelijk wordt naar oplossingen gezocht. Maar het blijft in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de weggebruikers, dus ook voor bestuurders van landbouwverkeer tijdens de oogstperiode, dat men geen gevaar vormt voor andere weggebruikers. Wij kijken naar mogelijkheden voor het scheiden van landbouw en recreatief verkeer.	
023	RWS	Beheerder van de A1 en A12 De Omgevingsvisie heeft raakvlakken met de aangrenzende rijkswegen A28 en A1 en de verbreding hiervan volgens het	Ontwikkel opgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit		**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		(ontwerp)tracébesluit (OTB) A28/A1 knooppunt Hoevelaken: 1. *<u>Reeds bekend ruimtebeslag</u>* In de ondergrond van de kaart bij hoofdstuk 3 “Stad met een duurzame mobiliteit”, is ter hoogte van knooppunt Hoevelaken te zien dat gemeente Amersfoort uitgaat van de komvorm van het vernieuwde knooppunt. Het OTB is in 2018 gepubliceerd. Met overig reeds bekend ruimtebeslag door de wegverbreding uit het OTB lijkt vooralsnog geen rekening gehouden te zijn, daar zijn OV-schakels doorheen getekend. 2. *<u>Ontsluitingsweg Bovenduist</u>* Op de kaart Mobiliteit op blz. 53 van de Ontwerp-Omgevingsvisie is de indicatieve ligging van de nieuwe ontsluitingsweg naar de toekomstige woonwijk Bovenduist ingetekend. Voor de volledigheid wil ik u er op wijzen dat uw buurgemeente Bunschoten op 2 februari 2023 een besluit genomen heeft over de ligging van het tracé. Gemeente Amersfoort neemt over de ligging van de ontsluitingsweg Bovenduist nog een besluit. Deze wijkt (gedeeltelijk) af van de ligging van het tracé waarover door Bunschoten is besloten. Vanuit het project Knooppunt Hoevelaken blijft men graag met u in gesprek daarover.		1. De OV-schakels zijn indicatief aangegeven. Het gaat niet zozeer om nieuwe businfrastructuur maar om het gebruiken van bijvoorbeeld de vluchtstroken van de rijksweg. Wij gaan graag hierover in gesprek met RWS. 2. De ligging van het tracé van de Ontsluitingsweg Bovenduist is onderdeel van gesprek met RWS over KP Hoevelaken.	

		3. *<u>Aanleg 'ontbrekende schakel OV netwerk' ter hoogte van zuidbaan A1</u>* Op de kaart Mobiliteit op blz. 53 van de Omgevingsvisie is de indicatieve ligging van een "ontbrekende schakel OV netwerk" ingetekend langs de zuidbaan van de A1. Op basis van het OTB is de ruimte langs de A1 grotendeels ingenomen is door verbreding van project A28/A1 Knooppunt Hoevelaken. De vraag is hoe reëel de aangegeven ligging van de ontbrekende OV-schakel is? 4. *<u>Aanleg 'ontbrekende schakel OV netwerk' bij Outputweg</u>* Op de kaart Mobiliteit op blz. 53 van de Omgevingsvisie is de indicatieve ligging van een "ontbrekende schakel OV netwerk" ingetekend en die volgt/aansluit op de Outputweg. Bij deze OV-schakel toont de kaart dat die 2 richtingen op kan. Echter, binnen project A28/A1 Knooppunt Hoevelaken wordt de Outputweg omgebouwd naar éénrichtingsverkeer (noord-zuid georiënteerd). Bovendien wordt de vrijgekomen ruimte gebruikt om de ontbrekende fietsverbinding in te passen (tracé Outputweg). 5. *<u>Zoekgebieden P+R</u>* Op de kaart Mobiliteit op blz. 53 van de Omgevingsvisie is de indicatieve ligging van zoekgebieden P+R aangegeven met een blauw icoontje "P+R". Met betrekking tot het zoekgebied		3. & 4. De ligging van de tracé's zijn inderdaad indicatief aangegeven. Het is bekend dat de Outputweg in het kader van knooppunt Hoevelaken voor dit deel éénrichtingsverkeer wordt. Dit vraagt te zijner tijd nog om nadere uitwerking. 5. Het klopt dat hier aan de noordzijde al een carpoolplaats is. Het icoon P+R is indicatief	

		P+R bij afrit 12 vragen wij ons af of het icoontje aan de zuidzijde 'zoekgebied P+R' niet op de verkeerde plek is gezet? Er ligt immers al een bestaande P+R aan de noordzijde van de A1-afrit 12. Deze is bekend onder de naam 'de carpoolplaats'.		aangegeven als zoekgebied voor mogelijke uitbreiding voor P+R of multimodale hub. Nader onderzoek moet uitwijzen of dit kansrijk is, wat de juiste locatie(s) zijn en hoe e.e.a. ingericht moet zijn of verbonden moet worden met het OV en/of het fietsnetwerk.	
024	Bewoner	– Ik zou willen dat het voetgangers en fietsers makkelijker en voor de automobilist moeilijker wordt zich te verplaatsen in wijken en tussen wijken. – De snelwegen zijn nu vooral voor het individueel vervoer. Waarom gaan we die niet veel meer ook gebruiken voor collectief vervoer? Plaatsen waar geen spoor ligt, worden dan bereikbaarder.	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	In de ontwikkelopgave Duurzame Mobiliteit wordt ingezet op een andere inrichting van de openbare ruimte waardoor het fietsen en wandelen gestimuleerd wordt. Dit werken we de komende tijd verder uit in het omgevingsprogramma mobiliteit. Onze inzet is om, in overleg met partners die verantwoordelijke zijn voor het openbaar vervoer (provincie Utrecht) en de	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				rijkswegen (Rijkswaterstaat) waar mogelijk meer bussen op de vluchtstroken te laten rijden als verbinding met onder meer Utrecht Science Park.	
027	Gemeente Bunschoten	• Bij de afbeelding 'ontwikkelrichting 3, een stad met een duurzame mobiliteit', zie wij samen met u kansen voor een HOV-verbinding voor Vathorst-Bovenduist. Zo'n verbinding zou ook kunnen bijdragen aan een betere bereikbaarheid van Bunschoten. • Eveneens de op deze afbeelding aangegeven fietsverbinding tussen de N199 en Vathorst(-Bovenduist) kan een wezenlijke bijdrage leveren aan een betere en duurzame ontsluiting van de regio, waar zowel utilitaire als recreatieve gebruikers baat bij zullen hebben. Wij denken hierin graag met u mee. •	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	Wij onderzoeken graag met gemeente Bunschoten en de provincie Utrecht welke mogelijkheden er zijn om Bunschoten én Vathorst – Bovenduist goed bereikbaar te maken voor HOV. Wij verkennen graag met gemeente Bunschoten de mogelijkheden om de fietsverbinding te realiseren.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
029	Gemeente Nijkerk	– De keuze voor duurzame en actieve mobiliteit met meer ruimte voor fietsers en voetgangers juichen wij toe. Ook de inzet op duurzame deelmobiliteit vinden wij een goed keuze. Wij werken graag samen met Amersfoort om dit te realiseren. – De ambities voor woon- en werklocaties van Amersfoort hebben ook invloed op mobiliteit. Wij zijn benieuwd welk effect de ambities hebben op de A1 en A28 en de spoorlijnen.	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	Vanuit het onderzoeksprogramma U Ned wordt een multimodale mobiliteits studie voor regio Amersfoort uitgevoerd. Bij deze studie wordt de gemeente Nijkerk nadrukkelijk betrokken. Input voor deze studie zijn onder meer de	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.** Auto-ontsluiting Bovenduist ook op de kaart opnemen.

		– In de omgevingsvisie wordt gesteld: “Doorgaand verkeer wordt in de toekomst via gewenste ontsluitingswegen om de stad heen geleid en de Stadsring als doorgaande weg gebruiken is niet meer mogelijk”. We veronderstellen dat dit gemotoriseerd verkeer betreft. Worden voor die gewenste routes ook de A1 en A28 bedoeld? Zo ja, dan zal dit leiden tot een toename van verkeer op de A1 en A28 en knooppunt Hoevelaken. Dit effect op de regionale bereikbaarheid willen we graag gezamenlijk bespreken en oppakken. – Voor het parkeren van bezoekers van de stad wordt ingezet op multimodale transferiums en hubs aan de rand van de stad. Blijven de parkeergarages bij de stadsring voor hen ook nog bereikbaar? Wordt met de multimodale transferiums de ‘zoekgebieden P+R” op de kaart op p. 53 bedoeld? Nijkerk wordt graag betrokken bij het onderzoek naar het zoekgebied voor de P+R die op de kaart staat bij afslag 14 Hoevelaken. – Verzocht wordt om de autoweg parallel bij de A1 voor de ontsluiting van Bovenduist,op de Overzichtskaart (p. 27) op te nemen.		omgevingsvisies van de verschillende overheden en de effecten hiervan op de mobiliteit. Gemeente Nijkerk wordt betrokken bij studies en onderzoeken die ook raakvlakken hebben met haar belangen. Een vertegenwoordiger van gemeente Nijkerk participeert in het onderzoek naar kansrijke hublocaties. De parkeergarages rond het centrum blijven bereikbaar voor bezoekers van buiten de stad. En met doorgaand verkeer wordt inderdaad gemotoriseerd verkeer bedoeld. Mogelijk dat door hubs aan de stadsranden, met goede OV en/of fietsverbindingen en aanbod van deelmobiliteit, bezoekers aan de stadsranden. Uw verzoek om de autoweg voor de ontsluiting van Bovenduist op de kaart op te nemen we over.	
030	Stichting	• Wat jammer dat u blijft volharden in het toepassen van een lage parkeernorm (o.a. in het mogelijk te	Ontwikkelopgave 3:	De groei van automobiliteit kan geen gelijke tred houden	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing**

	Natuur en milieuzorg Noord-West Veluwe	ontwikkelen Vathorst-Bovenduist). In een 2 verdienerseconomie met jonge gezinnen, oudere jongeren of jongere ouderen waar alles snel moet (werk, vrije tijdsbesteding / snel kinderen naar school brengen/ gauw naar de sportschool, even snel naar de groentetuin in Over de Laak, het liefst met de snelle auto…., is een lage parkeernorm echt achterhaald. • Pag. 52: HOV verbinding door Vathorst: Wederom plant u in de volle openheid van het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland dwars door buurtschap Zevenhuizen (gem. Bunschoten) een Nieuwe ontsluiting (fel roze lijn). Dit vinden wij Laakbaar en geen recht doen aan uw eerder genoemd uitgangspunt : we houden rekening met historische structuren, landschappelijke elementen, ruimtelijke relaties en zichtlijnen. Wij zijn van mening dat alle toekomstige eventueel te realiseren infrastructuur (wegen, fietspaden etc.) zo dicht mogelijk tegen bestaande Infrastructuur Rijksweg A1 / vlak onder de Smink-berg (Reniwilocatie) moet komen. Het eventueel doortrekken van de Laan van Bovenduijst door buurtschap Zevenhuizen moet zeer zorgvuldig plaatsvinden. Wij pleiten voor aanpassing van de kaart op pag 53 en situering van de Roze lijn (nieuwe Infrastructuur) pal tegen de Smink-berg (Reniwi-locatie) aan en tegen de snelweg A1 op uw eigen Grondgebied.	Een stad met een duurzame mobiliteit	met de groei van het aantal inwoners van Amersfoort. De ruimte om meer infrastructuur aan te leggen is beperkt en willen we bij voorkeur zo inrichten dat deze bijdraagt aan een goede leefomgeving. Dit vraagt om gedragsverandering van onze inwoners, een ruimtelijke inrichting die bijdraagt aan het stimuleren van wandelen en fietsen en goed OV. Lagere parkeernormen is één van de instrumenten om een gedragsverandering te verkrijgen. Het aanleggen van de verbindingsweg Bovenduist doen we zorgvuldig en in overleg met belanghebbenden. Daarbij houden we uiteraard rekening met het landschap en de omgeving. De roze lijn is indicatief, maar een ligging tussen de Sminkberg en de A1 is om meerdere redenen niet meer aan de orde.	

033	NMU	- De NMU onderschrijft de duidelijke keuzes die gemaakt zijn voor Emissie loze mobiliteit en het STOMP principe. - We constateren dat duurzame mobiliteit een plek heeft in de omgevingsvisie (o.a. fietsverbindingen als onderdeel van 'levensaders'), maar dat er echter geen expliciete keuzes worden gemaakt. - De aanleg van goede fietsinfrastructuur en doorfietsroutes en het faciliteren van de snelle fietser, is een gemeentegrens overstijgend belang: regionale samenwerking met andere gemeenten én provincie is belangrijk. - Bij het stimuleren van deelvervoer en multimodaal reisadvies op maat (MaaS) ligt een belangrijke taak voor de gemeente om inwoners hiermee bekend te maken (vb met een probeeraanbod en interessante regelingen) evenals goede samenwerking met aanbieders. Daarnaast dat de gemeente participeert in initiatieven voor goede samenwerking regionaal (wordt nu vanuit provincie en Goedopweg opgestart, zodat deelmobiliteit geen hoogstedelijk privilege meer blijft), en dat de gemeente een rol gaat spelen in deelconcepten bij nieuwbouw en op bedrijventerreinen	Ontwikkel opgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	De Omgevingsvisie wordt in omgevingsprogramma's verder uitgewerkt o.a. voor de Mobiliteit. Hierin zullen de keuzes uit de omgevingsvisie worden uitgewerkt. Wij zijn ons ervan bewust dat verkeer, dus ook fietsverkeer, niet bij de gemeentegrenzen ophoudt. Wij zijn daarom op verschillende niveaus in overleg met de regiogemeenten, de provincies en het rijk over goede bereikbaarheid voor alle vormen van vervoer. Gemeente Amersfoort is één van de deelnemende partijen aan GoedopWeg. Wij werken aan beleid om deelmobiliteit niet allen bij nieuwbouwontwikkelingen te stimuleren, maar ook aantrekkelijk te maken voor de inwoners van de bestaande stad.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing**

037	Wandelnet	- Het wandelnet is blij met de keuzes die gemaakt zijn die een basis leggen voor de uitwerking van een stad die voor wandelaars geschikt is. - De omgevingsvisie laat te weinig zien hoe er omgegaan wordt met fysieke barrières. Zoals bijvoorbeeld de Bunschoterweg en de verbinding met stad en het buitengebied. Geeft bijvoorbeeld net als de ontbrekende fiets schakels op blz 51 ook de ontbrekende voetganger schakels aan. - Door de hele visie komt het wandelnet verschillende houdingen tegen met het oog op normeringen. In de visie staat dat de gemeente Amersfoort streeft naar WHO normen voor geluid, maar geeft in het hoofdstuk uitvoering aan dat er landelijke regelgeving wordt gevolgd en daarom geen omgevingswaarden worden gebruikt. Dit is in strijd met elkaar. Daarnaast heeft het gebruiken van wettelijke normen een pervers effect. Het betekent dat alles mag tot de grenswaarden en er wordt dan ook vaak opgevuld tot deze norm. - Het zou niet misstaan om naast de streefwaarden van de WHO voor geur en geluid ook de waarde van de CROW op te nemen. De norm van 90cm breedte moet worden aangepast naar de CROW en er	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	- In de kaart blz 51 is de voetganger toegevoegd, We hebben hier ontbrekende schakels voor het wandelnet bij gevoegd - Er zijn geen WHO-normen voor lopen en het belang van lopen voor een gezonde stad krijgt pas sinds kort de aandacht die het verdiend. Op dit moment werken we het loopbeleid verder uit in een omgevingsprogramma - Voor wat betreft het gebruik van omgevingswaarden verwijzen wij naar reactie onder 033. - Het belang van ruimte voor lopen voegen we toe in de tekst van de omgevingsvisie.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst en kaart.** Ja, P32 &50 tekst voldoende Ruimte voor lopen noemen

		moet worden aangegeven dat de verdere ruimte voor lopen niet wordt ingeperkt. - Daarnaast is op sommige plaatse lopen vergeten. Op BLZ 32 wel een norm voor fietsen tot buurtgroen, maar niet voor lopen en op Blz. 50 wel een norm voor nieuwe fietspaden, maar niet voor voetpaden.			
037	Wandelnet	- Fietsers en voetgangers worden nu in een adem genoemd, maar er zijn wel degelijk verschillen. Geef deze ook duidelijker aan. Zie ook de voorbeelden met betrekking tot barrière werking en normering. - Levensaders zijn een mooi concept, maar heb aandacht voor dat elke woning hierop zou moeten zijn aangesloten, want lopen begint bij de voordeur. Daarnaast moeten ook de haarvaten in het netwerk kwalitatief op orde zijn. - Leidende principes bij de 6 ontwikkelopgaven: Hoe hard 'leiden' die? Durven we de consequenties te aanvaarden? Casus: Laadpalen. Kiezen voor actieve mobiliteit (en voor beweegvriendelijke stad) betekent dat je als eerste de ruimte voor lopen veilig stelt. Op blz 48 wordt dit zgn STOMP principe neergezet: eerst Stappen, dan Trappen, dan OV, dan Maas, dan Privé auto.) Consequentie: Laadpalen voor e-auto's horen bij het autosysteem en zetten we	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	- We vullen de tekst over lopen in de omgevingsvisie aan. Ons beleid werken we verder uit in het deelomgevingsprogramma lopen en in het handboek inrichting openbare ruimte (HIOR) - Voor het lopen vanaf de voordeur hanteren we de normen van voetpaden voor iedereen. - Aan de tekst over laadinfrastructuur (blz. 51) doen we een toevoeging over een goede inpassing in de openbare ruimte.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**

		voortaan niet meer op de stoep. En: op blz 51: aan “We zorgen dat aanbieders de mogelijkheid hebben om laadinfrastructuur [..] aan te leggen”. Wij pleiten ervoor dat hieraan wordt toegevoegd: “maar niet in de ruimte voor lopen”. (Hetzelfde voor parkeermeters trouwens)			
042	Provincie Utrecht	In het algemeen vind ik qua mobiliteitsambities de ontwerp omgevingsvisie herkenbaar en in lijn met de provinciale omgevingsvisie op dit punt. Een onderwerp waar ik wel de nadruk op wil leggen is de rol en positie van het OV en dan met name de doorstroming in uw visie, zoals u weet een provinciale taak waarbij goede en effectieve samenwerking met de gemeente van groot belang is. En Amersfoort is één van de hoofdknooppunten van de provincie. Uw visie roept bij mij een aantal aandachtspunten op in relatie tot het OV. U streeft ernaar om de rol van de auto te beperken. Het OV kan zoals door u geschetst een alternatief zijn voor autobereikbaarheid op langere afstand en snelle en frequente bussen naar het centrum is de ambitie. Op wegen waar fietsers en auto's (samen met het OV) gebruik maken van dezelfde ruimte is uw ambitie om de snelheid te verlagen en u streeft ernaar de Stadsring en de radialen vanaf de Stadsring autoluwer te maken. Wat mij daarbij niet helder wordt is hoe dit zich verhoudt tot de doorstromingskwaliteit en snelheid van het OV. Het	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	In onze afweging op welke wegen een snelheidsverlaging wordt doorgevoerd wordt ook het belang van goed en betrouwbaar openbaar vervoer meegenomen. Hierbij gaan we met de provincie Utrecht als concessieverlener voor het OV in gesprek. We nemen het belang van de uitwerkingsvraag op het gebied van OV op in de visie.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**

		OV kan wat mij betreft niet minder aantrekkelijk worden doordat de gemiddelde snelheid en doorstroming van OV afneemt en de exploitatielasten niet hoger. Zeker omdat een aantrekkelijke OV-bereikbaarheid en 'modal shift' óók uw ambitie is. Ik voorzie dat het een flinke inzet vraagt om OV-kwaliteit (o.a. snelheid en frequentie van lijnen) ook in de ruimtelijke uitwerking tenminste te behouden en waar nodig te verbeteren. Mede omdat er nu al een opgave ligt om de kwaliteit van het OV te verbeteren in delen van Amersfoort. En daar komt het spanningsveld bij van snelheidsverlaging en OV doorstroming op bepaalde levensaders. Een voorbeeld daarvan zijn de relevante OV-assen de Leusderweg, Stationstraat/ Van Asch van Wijckstraat, Amsterdamseweg/ Nieuwe Poort, en delen van de Stadsring welke ook als levensader zijn aangeduid. Deze opgave vraagt wat mij betreft om duiding in uw visie of minimaal de vermelding dat de OV-structuur nog een belangrijke uitwerkingsvraag is. Kwalitatief goed OV is ook van belang bij een inclusieve en aantrekkelijke stad. Een sociaal inclusieve stad kan niet alleen actieve mobiliteit faciliteren. 'Ontsluitend' of aanvullend OV is van belang voor bewoners die niet van actieve vervoerswijzen gebruik kunnen maken en speelt een belangrijke in het tegengaan van 'vervoersarmoede'. Snelheid is hier minder van			

		belang ik wil hier ook aandacht voor vragen omdat dit mogelijk ook ruimte vraagt.			
045	Stichting GiA	- De gemeente geeft aan dat door de keuzes die zij maken op gebied van mobiliteit er meer autoverkeer verplaatst naar de rondwegen. GiA onderschrijft de ambitie, maar maakt zich wel zorgen over de veilige fietsvoorzieningen voor jongen op ringwegen, zoals Ringweg Kruiskamp en Ringweg Randenbroek - GiA constateert dat de omgang naar meer grote en zwaardere auto's gevaarlijker is voor voetgangers, daarom wordt er aan de gemeente gevraagd om hier beleid op te ontwikkeling en te onderzoeken of regulering mogelijk is of tenminste autobezitters te informeren over de risico's van SUVs voor andere weggebruikers. - GiA is een groot voorstander van het STOMP principe en het flankerend beleid dat de gemeente voorstelt. Wel moet er aandacht zijn voor de kwaliteit van het deelvervoer, dit moet makkelijk en dichtbij zijn voor gebruikers. - Op p53 staat een missende schakel voor de fiets door het gebied Bokkeduinen. Dit kan vast de bedoeling niet zijn geweest. Kan dit duidelijker worden aangegeven.	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	Bij het maken van keuzes voor het verplaatsen van autoverkeer naar de rondwegen worden ook veilige fietsvoorzieningen en oversteken meegenomen. De nieuwe generaties auto's worden technologische ontwikkelingen en wetgeving steeds veiliger voor inzittenden en andere weggebruikers. Basis van het STOMP-principe is dat deelvervoer aantrekkelijker is dan het gebruik/bezit van een privéauto. Er wordt dus aandacht besteed aan de aantrekkelijkheid, het gemak en de nabijheid van deelvervoer voor gebruikers. Dit doen we onder meer door het stellen van voorwaarden verbonden aan de	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.**

				vergunningen voor aanbieders van deelmobiliteit. Deze verbinding is in het Fietsplan 2016 als ontbrekende schakel aangeduid. Ondertussen is gebleken dat deze verbinding niet wenselijk/haalbaar is. De ontbrekende schakel had ingetekend moeten worden ter hoogte van de Heinsiuslaan, waar wél de ambitie bestaat om een fietsbrug te realiseren. We passen dit aan. De ambities voor mobiliteit uit de omgevingsvisie werken we verder uit in het omgevingsprogramma Mobiliteit.	
048	Bewoner	- De indiener kan zich vinden in de ambitie om Amersfoort centraal als ruggengraat voor regionaal en landelijk Ov-systeem te versterken. Echter loopt Amersfoort volgens de indiener achter de feiten aan. De positie op het spoort verslechterd juist (IC, achteruit, Risico op trein Amersfoort-Berlijn via Zwolle, etc.). De indiener	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	Met het Rijk is afgesproken om samen met de regio de impact op de regionale en (internationale spoorbereikbaarheid van Amersfoort te onderzoeken in relatie tot de verstedelijkingsstrategie van	

		beargumenteerd dat hier meer nodig is dan een ambitie maar een visie op hoe we deze positie gaan versterken.		de Regio Amerfoort, zodat dit bijdraagt aan een integrale afweging bij de besluitvorming rond de landelijke spoorcorridors.	
049	Gemeente Barneveld	Het versterken van de bereikbaarheid en de opgave rondom de A1-corridor wordt onderschreven. De huidige samenwerking op dit gebied wil Barneveld graag bestendigen en intensiveren. De regio's hebben hierbij een leidende rol. - Barneveld ziet met het station Barneveld Noord inclusief transferium mogelijkheden om een bijdrage te leveren aan de gewenste mobiliteitstransitie naar actieve mobiliteit. Dit krijgt een plek in de Ontwikkelstrategie Regiopoorten, die binnen U Ned wordt opgepakt. Barneveld gaat hierover graag in overleg met de gemeente Nijkerk erbij.	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	Wij blijven graag met de buurgemeenten in gesprek over de Ontwikkelstrategie Regiopoorten en de bijdrage die station Barneveld Noord inclusief transferium kan betekenen in de mobiliteitstransitie.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
053	Gemeente Soest	Bij een centrumgemeente hoort ook het bereikbaar zijn voor je omliggende gemeenten. De centrale vraag voor ons is hoe de regionale functies van Amersfoort bereikbaar blijven voor de inwoners uit Soest? **Combinatie van lopen/fietsen en verkeer vanuit de regio op de levensaders?** De levensaders zijn een belangrijke rode draad in uw omgevingsvisie en bieden de verbindende structuur op het	Ontwikkelopgave 3: Een stad met een duurzame mobiliteit	Vanuit het onderzoeksprogramma U Ned wordt dit jaar een multimodale mobiliteitsstudie voor regio Amersfoort uitgevoerd. Bij deze studie wordt gemeente Soest nadrukkelijk betrokken. Hierin, en in de uitwerking van de Omgevingsvisie naar concrete maatregelen, wordt ook de	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**

		niveau van de stad waarbij lopen en fietsen centraal staan. De historische hoofdwegen, met een belangrijke regionaal verbindende functie, vallen echter samen met deze levensaders. Het zijn ook de regionale levensaders, maar dan voor herkomstgebieden (als Soest) die niet op 10 minuten fietsen liggen. Hoe ziet u deze functies op de verschillende schaalniveaus hier samen gaan? **Levensaders sluiten niet aan op omliggende gemeenten** Op het kaartbeeld van bladzijde 16 lopen de levensaders vanuit Amersfoort naar de groene buitengebieden. De omliggende gemeenten waarvoor Amersfoort een centrumgemeente is liggen als grijze - niet verbonden vlakken - er omheen. **Hoe accommoderen bezoekers en werknemers vanuit Soest?** Uit uw ontwerpvisie begrijpen wij dat u bezoekers en werknemers van buiten de stad die per auto komen laat parkeren op multimodale transferiums en hubs aan de rand van de stad, onder meer door een stringenter parkeerbeleid. Vanaf deze locaties kunnen zij vervolgens met deelmobiliteit of hoogwaardig OV verder de stad in reizen. Aan de kant van Soest is een dergelijke voorziening niet		regionale bereikbaarheid betrokken. De levensader die bedoeld wordt is de Amsterdamseweg/ Groengordel. Deze levensader begint vanaf de binnenstad en ligt dan op de Amsterdamseweg tot aan de Industrieweg en volgt dan de groengordel Soesterkwartier. De Amsterdamseweg blijft daarmee de weg die Amersfoort en Soest met elkaar verbind, ook voor het autoverkeer. De levensaders zijn bedoeld om de verschillende wijken in Amersfoort met elkaar te verbinden en een verblijfsplek voor bewegen en ontmoeten te worden. Daarom krijgen de voetganger en fietser op deze levensaders meer ruimte. Het zijn de straten waar ook veel voorzieningen liggen	

		voorzien volgens de kaart op bladzijde 53. Wij verwachten dat een overstap voor een dergelijk korte reisafstand vanuit de gemeente Soest ook niet zal werken. Het blijft echter onduidelijk welk alternatief u hier tegenover de huidige autobereikbaarheid zet? Daarbij zouden wat ons betreft ten minste betere busverbindingen tussen Soest en het centrum van Amersfoort en tussen Soest en Meander/ Amersfoort-Noord op zijn plaats zijn. Wij stellen voor om hierover gezamenlijk het gesprek te voeren met de provincie als concessieverlener. **Westelijke ontsluiting** De Westelijke Ontsluiting is voor de bereikbaarheid van en naar Soest van essentieel belang. Ook voorziet u een groot deel van uw ontwikkelingen aan de westkant van het centrum. Uw besluit om geen uitvoering te geven aan de regionale VERDER-afspraak van de Westelijke Ontsluiting baart ons grote zorgen. Wij voorzien een grote negatieve impact op de bereikbaarheid van Soest. Niet alleen per auto, maar ook met het openbaar vervoer, omdat de Westelijke Ontsluiting een sterke verbetering van de doorstroming van het openbaar vervoer zou opleveren. Wij krijgen graag inzicht in uw analyses en afwegingen, ook ten aanzien van de regionale bereikbaarheid en specifiek de bereikbaarheid van Soest. Wij vragen u om deze analyses op korte		waardoor daar ook veel levendigheid is. In veel gevallen lopen de levensaders samen met de route naar groene buitengebieden, maar dan zijn het meestal geen routes meer waar veel levendigheid is en juist natuur en rust de overhand krijgen. We hebben op de kaart alleen binnen de gemeentegrenzen van Amersfoort getekend. Op dit moment onderzoeken wij in heel Amersfoort kansrijke locaties voor hubs. Daarbij wordt ook meegenomen of een hub vanuit de richting Soest logisch en kansrijk is. Met name in combinatie met	

		termijn met ons te delen, waarna we op basis daarvan graag met u, de regio en de provincie in gesprek gaan om de bereikbaarheid op orde te houden. Hierbij gaan we ook graag in op het verbeteren van de OV-verbinding, de fietsroute naar Hilversum en de impact op het VERDER project Soest zuid. **30 km/uur** De vraag naar impact op de regio geldt ook voor het verlagen van de maximumsnelheid naar 30 km/h en voor het doorgaand verkeer dat u verplaatst naar de rondwegen aan de rand van de stad. Hiermee stuurt u lokaal en regionaal verkeer naar het landelijk hoofdwegennet, waarvan de doorstroming ook in de knel komt volgens de U Ned Mobiliteitsstrategie. Wat betekent dit voor de bereikbaarheid van onze regio en de leefbaarheid in de gemeente Soest? **Bereikbaarheid regionaal aanpakken** U geeft aan dat meer geïnvesteerd moet worden in stedelijke bereikbaarheid. Net als met "groen" is het voor ons ook van belang om de bereikbaarheid regionaal uit te werken inclusief een gezamenlijke regionale investeringsstrategie. Deze uitwerking dient voor ons ook de basis te zijn van een kwaliteitsverbetering van het regionale HOV-netwerk,		stringenter parkeerbeleid (betaald parkeren in de hele stad en gedifferentieerde tarieven) willen we de verschillende doelgroepen op de juiste locatie laten parkeren. Daarnaast gaan we graag gezamenlijk in overleg met de provincie Utrecht over de busverbinding tussen Soest en Amersfoort. De mobiliteitsambities zoals opgenomen in de omgevingsvisie worden verder uitgewerkt in het omgevingsprogramma Mobiliteit. Hierbij zullen wij u ook betrekken. Bij de afweging op welke wegen de maximum snelheid wordt verlaagd naar 30km/u wordt ook het effect op de	

		zodat het daadwerkelijk een beter alternatief wordt naast de auto. Ook voor verplaatsingen naar Amersfoort en verder. Wij beschouwen station Amersfoort Centraal in dit kader niet alleen als het station van de stad Amersfoort, maar als het Intercitystation van de hele regio. Daarbij valt ook op dat de HOV-as USP-Soesterberg-Amersfoort ontbreekt in uw visie. Gezien het belang van deze verbinding op de as tussen de Metropoolpoorten Utrecht en Amersfoort en de mogelijkheden die de verbinding biedt als drager van ontwikkelingen rond Soesterberg, zien we deze verbinding graag ook opgenomen in uw omgevingsvisie. Uw ambities voor de verbetering van de doorfietsroutes steunen we van harte, evenals de ambitie tot een betere spoorbereikbaarheid. Graag zien we deze regionale mobiliteitsvraagstukken, ingegeven door deze ontwerp omgevingsvisie, nader uitgewerkt op regionaal niveau. Zoals afgesproken in U Ned verband (BO MIRT 2022) doen we dit graag binnen de multimodale uitwerking van de mobiliteitsstrategie voor de Regio Amersfoort.		bereikbaarheid in de regio betrokken. In het onderzoeksprogramma U Ned wordt een multimodale mobiliteitsstudie voor regio Amersfoort uitgevoerd. Bij deze studie wordt gemeente Soest nadrukkelijk betrokken. In deze studie komt ook de bereikbaarheid van Soest en de relatie voor alle modaliteiten tussen Soest en Amersfoort aan de orde. Amersfoort Centraal is inderdaad ook het Intercitystation voor de hele regio. De HOV-as USP-Soesterberg-Amersfoort wordt toegevoegd aan de visie.	

		Bereikbaarheid werklocaties voor omliggende gemeenten Tevens geeft u aan dat u zicht richt op bedrijvigheid passend bij beroepsbevolking in Amersfoort zelf. Ook hier heeft de gemeente Amersfoort echter een regionale functie. Er is nu al een stevige woon-werk relatie tussen Soest en Amersfoort. Ook vanuit dit wederzijds belang vragen we aandacht voor het borgen van een goede bereikbaarheid in uw planvorming.			
001	Bewoner	Inspreker vraagt waarom in de wijk Liendert op de kaart met ontwikkelopgaven twee symbolen staan voor inbreiding/woningbouw van 200-500 eenheden aan het Valleikanaal. Gevraagd wordt voor welk gebied en welke bouwprojecten deze aanduiding geldt.	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	Zienswijze van de inspreker heeft betrekking op de Parelhoenstraat 12 en de Zangvogelweg 140. De aanduidingen op de kaart zijn onjuist. Het gaat hier om nieuwbouw/inbreiding woningbouw met 80-200 woningen. Daarnaast ontbreekt deze aanduiding op de Zwaluwstraat 1. Deze wordt toegevoegd aan de kaart.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.**
002	Bewoner	We hebben veel te weinig starterswoningen en huurwoningen. Ik zie hier ook te weinig perspectief. Er zijn in de afgelopen jaren langs de Stadring kantoorgebouwen ontwikkeld tot appartementen maar de startprijs was 230k… dat zijn echt geen starterswoningen. De appartement boven Nefkens	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve en aantrekkel	De problematiek zowel voor starters als voor ouderen is ons bekend en heeft volop onze aandacht. Als gemeente proberen wij in het nieuwbouwaanbod een zo	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		waren ruim 1,1 miljoen. Dit is zelfs voor doorstromers lastig. Onze kinderen kunnen nergens wonen en mensen met een modaal of onder modaal inkomen ook onvoldoende. Dat is zorgelijk. Ik hoop dat de 1000 woningen per jaar aan deze doelgroepen ruimte geeft. Woningen en zorg voor ouderen: mijn moeder moest deze kant opkomen omdat ik als enige mantelzorger in Amersfoort woon. Dat is buitengewoon lastig en alleen te realiseren als er overwaarde in het huis is van je ouder. Dat kan en mag niet de situatie zijn. Ik betaal 3600 euro per maand voor de woning en zorg van moeder. ik zie weinig alternatieven. Zorg en inkomen (AOW) is niet op elkaar afgestemd.	ijke om in te wonen	goed mogelijke variatie aan woningen te laten realiseren. Onder andere betaalbaar kunnen wonen is daar onderdeel van en dit doen we door verplicht te stellen dat er in projecten 35% sociale huur wordt gerealiseerd en 20% in het middensegment. Op prijzen in de vrije sector hebben wij geen invloed en ook beseffen wij dat prijzen in het middensegment (1.000 euro huur per maand of 225.000 euro koop) voor sommigen nog steeds (te) hoog is.	
003	Bewoner	Kijk uit voor een massale “urbanisatie”. Dan maar wat meer hoogbouw. Amersfoort mag en kan niet vastgroeien aan Bunschoten en Nijkerk.	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	De omgevingsvisie kiest ervoor om de verstedelijking zoveel mogelijk te concentreren in bestaand stedelijk gebied en te verdichten rondom de OV-knooppunten. Op een aantal – in de hoogbouwvisie – aangewezen plekken is hoogbouw mogelijk. Hiermee wordt het buitengebied zoveel mogelijk gevrijwaard van verstedelijking en blijft er een	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				buffer tussen de omliggende kernen waaronder Bunschoten en Nijkerk. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wens van de inspreker.	
007	Bewoner	– Vindt het onaantrekkelijk dat er aandacht is voor hoogbouw. – Te weinig groen, plekken om te ontspannen en ontmoeten – Te dicht bebouwd. – Mist het groen, ruimte, natuur inclusief bouwen en het behouden van een fijne plek voor de huidige inwoners.	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	Er is een grote woningbouwopgave voor de stad en tegelijkertijd laat de omgevingsvisie zien dat er ook veel andere ruimtevragers zijn om een gezonde vitale stad te blijven. Om de ruimte zo efficiënt mogelijk te gebruiken kan hoogbouw een belangrijk middel zijn. Het beleid uit de vastgestelde hoogbouwvisie is ons uitgangspunt. In een groeiende stad maakt hoogbouw op een aantal aangewezen plekken het mede mogelijk om openbare ruimte vrij te houden voor natuur, ontmoeten en ontspannen.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
021	Bewoner	Inspreker is tegen meer woontorens in Amersfoort omdat: - Hoge gebouwen met minder groen extra opwarming geven. De kleine stroken bij de	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve	Amersfoort kent een grote woningbouwopgave. We kiezen ervoor om deze grotendeels te accommoderen	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		hoogbouw aan de Hogeweg kan geen groenvoorziening genoemd worden. - Er komen te veel mensen te dicht op elkaar te wonen. Dit leidt tot meer onverdraagzaamheid en agressie en vraagt om meer handhaving. Hier hebben de politie en boa's nu al moeite mee. - Hoe blijft de bereikbaarheid voor de bewoners goed? Deelvervoer werkt voor de meeste mensen niet en zorgt vaak voor ergernis omdat vervoermiddelen op verkeerde plekken worden achtergelaten en er soms lang staan. Voor ouderen, ouders met kinderwagens en mensen met een beperking is dat bijzonder vervelend. Dit wordt ook niet gehandhaafd. - Bij de nieuwe hoogbouw aan de Hogeweg wordt er niet gehandhaafd op te hard rijdend en te veel lawaai producerend verkeer. Het geluiddicht maken van woningen helpt niet bij open ramen en verblijven op balkons (frisse lucht). - Hoe wil de gemeente hoogwaardig OV bereiken? Er zijn nu al personeelstekorten, bezuinigingen, stakingen etc. - Elektriciteitsnetten kunnen nu de hoge belasting al niet aan. - Appartementen zullen veelal bewoond gaan worden door ouderen, stellen zonder kinderen of alleenstaanden. Gezinnen met	en aantrekkelijke om in te wonen	op inbreidingslocaties in de stad. Dit betekent inderdaad dat de dichtheid van bewoning zal toenemen. Juist daarom is een goede kwaliteit en inrichting van de openbare ruimte belangrijk voor de leefbaarheid maar ook voor het voorkomen van hittestress. De toename van het aantal woningen en huishoudens vraagt ook om een mobiliteitstransitie en meer ruimte voor fietsers en voetgangers. Deelmobiliteit en goede kwaliteit van het openbaar vervoer kan daar bij helpen. Het klopt dat er veel appartementen worden gebouwd. We onderzoeken ook welke nieuwe woonvormen geschikt zijn voor gezinnen en hoe deze een plek kunnen krijgen in de verschillende ontwikkelingen. Het bouwen in hogere dichtheden biedt ook de kans	

		kinderen in een appartement is niet raadzaam (geluidsoverlast voor andere bewoners, kinderen moeten buiten kunnen spelen). - Dagelijkse voorzieningen die binnen 10 minuten bereikbaar zouden zijn, zoals in de plannen staat vermeld, is een moeilijke opgave voor gezinnen en ouderen. - Denk ook aan de rommel die mensen maken. Mensen deponeren nu al afval op straat of rond afvalcontainers in plaats van erin. Kennelijk wonen er meer dieren dan mensen in Amersfoort, bij dicht op elkaar wonen, geven uitwerpselen meer problemen. - Om de bewoonbaarheid goed te houden, onder andere voor ouderen, zullen er goed te bereiken winkels en andere voorzieningen op korte afstand moeten komen, naast scholen, zorgcentra, buurtcentra. Alles maar met busjes laten bezorgen is slecht voor het milieu en geeft meer/teveel verkeer. Houdt voldoende rekening met de groei van het aantal ouderen, vaak zonder mogelijke mantelzorg. - Houdt bij openbare recreatieplekken en groen rekening met de geluidhinder die dit kan geven bij daaromheen staande huizen. - Extra veiligheidsrisico's: calamiteiten in hoogbouw of parkeergarages kunnen tot		om een compacte stad te ontwikkelen, waarin winkels en voorzieningen nabij zijn, onder andere voor ouderen. Juist deze groep krijgt veel aandacht in de omgevingsvisie. Het klopt dat de groei van het aantal huishoudens ook vraagt om meer voorzieningen, daar is ook aandacht voor in de omgevingsvisie. Ontwikkelopgave 6 Een stad waarin voorzieningen meegroeien gaat hier op in. De woningbouwopgave vraagt om groei van de stad en de omgevingsvisie kiest voor inbreiding. Tiny houses zijn niet het antwoord op deze opgave. Er worden plannen ontwikkeld om voor veel wegen in de stad de maximumsnelheid naar 30 km/u te brengen. Dit wordt verder uitgewerkt in het omgevingsprogramma	

		veel slachtoffers leiden. Zijn brandweer, ambulances en politie hier wel op berekend (hoogwerkers, lengte brandslangen, uitvalswegen, zorgcentra)? Liften kunnen niet worden gebruikt. Uitbreiding van het aantal inwoners brengt sowieso al - Groei van het aantal inwoners vraagt ook om uitbreiding van het ambtelijk apparaat, politie, ziekenhuizen, brandweer, huisartsen, winkels, scholen. - Water en kwaliteit van water is een zorgpunt bij te veel bebouwing bij elkaar (pag. 31). Concreet vraagt de inspreker om: - Geen inbreiding in Amersfoort en zeker geen hoogbouw (meer tiny houses en meer (laag)bouwen in rustiger woongebieden in Nederland). - Groenvoorzieningen (plantenbakken, perkjes etc) in voetgangersgebieden, waarvan mensen met kinderwagens, mensen in rolstoelen, met rollators of scootmobielen geen hinder ondervinden, maar waardoor het fietsen wel wordt ontmoedigd. - Voor de veiligheid: in de hele stad maximum snelheid voor iedereen van 30 km/u, fietspaden alleen toegankelijk laten zijn voor niet gemotoriseerde fietsers en op		mobiliteit dat wordt opgesteld. De energieopgave vraagt ook om het gebruik van andere energiebronnen. Om onze ambitie van een energieneutrale en duurzame stad te halen, zijn ook windmolens nodig. Hierbij wordt hinder en overlast voor woningen en natuurgebieden zoveel mogelijk beperkt.	

		rotondes al het verkeer alleen maar rechtsom laten rijden. - Geen windmolens in de buurt van woningen en natuurgebieden.			
022	Dorpsvereniging Hoogland	Op pagina 60 e.v. stelt u *dat er passende ouderenhuisvesting en wonen met zorg een opgave is die gerealiseerd moet worden* omdat ouderen langer thuis willen blijven wonen. Overigens ook door een tekort aan woonvoorzieningen voor ouderen worden zij gedwongen om thuis te blijven wonen. In Hoogland is evenals elders in Amersfoort een tekort aan seniorenwoningen en er zijn nauwelijks voorzieningen voor wonen met zorg. Vraag: waarom is het bouwen van (zorg)woningen en seniorenwoningen taboe op het gebied langs de Maatweg en Hamseweg? Om de ecologische zone te handhaven is een corridor vanaf de Hamseweg richting boerderij Groot Weede goed mogelijk. De rest van het gebied kan volgens de VDH best gebruikt worden voor woningbouw.	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	Het gebied Groot Weede (tussen de Hamseweg en Maatweg) is een belangrijk onderdeel van de ecologische verbinding tussen Hoogland West en Schothorsterpark. In dit gebied ligt al een boerderij waardoor er weinig ruimte overblijft om als ecologische stapsteen in deze verbinding te fungeren. Verdere verstedelijking in dit gebied vinden wij daarom onwenselijk. We passen de aanduiding van dit gebied daarom aan op de omgevingsvisiekaarten. We onderschrijven overigens het belang van voldoende ouderenhuisvesting in Hoogland.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.** Groot Weede aanduiden als onderdeel van het landelijke gebied.

030	Stichting Natuur en milieuzorg Noord-West Veluwe	• Wij zijn met u van mening dat binnen bestaand stedelijk gebied nieuwe, (hoog)stedelijke woonbuurten dienen te worden gerealiseerd. Ook aanvullende hoogbouw langs het Valleikanaal, waar ruimte en groen aanwezig zijn juichen wij toe. • Grote moeite hebben wij met uw beoogde nieuwbouw locatie Bovenduist met minimaal 3000 woningen. Nogmaals "Bouwen buiten de stad in het groen vinden uw inwoners geen goed idee, want die groene ruimte is juist zo belangrijk om te recreëren en voor de natuur: o De verdere uitbreiding van de wijk Vathorst komt steeds verder in de openruimte van het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland en drijft een wig in de Wespentaille... Dit zal haaks staan op uw uitspraken op pagina 24 dat bij nieuwbouw en herinrichting rekening wordt gehouden met historische structuren, landschappelijke elementen, ruimtelijke relaties en zichtlijnen. o De beoogde nieuwbouw locatie Bovenduist zal samen met de nieuwe ontsluitingsweg Vathorst naar de Amersfoortseweg / A1 een enorme impact hebben op Buurtschap Zevenhuizen en de te behouden en te versterken Wespentaille (zie hiervoor). o Eerst zult u via de Ladder voor duurzame verstedelijking incl. beeldkwaliteitsplan (hoe u de aantasting van de Kernkwaliteit van dit gebied voorkomt en hoe u de Wespentaille borgt) aan moeten tonen dat er binnenstedelijk geen alternatieven zijn. Immers vanuit het rijk wordt een	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	Amersfoort groeit fors. Tot 2040 moeten er in Amersfoort daarom 1.000 woningen per jaar worden gebouwd om in de vraag te kunnen voorzien. De huidige binnenstedelijke plancapaciteit (zonder Bovenduist) is circa 12.000 woningen. Zelfs met realisatie van 3.000 woningen in Bovenduist voorzien we nog onvoldoende in die behoefte. Daartoe verkennen we naast Bovenduist ook verder de mogelijkheden voor aanvullende binnenstedelijke woningbouw. Daarnaast biedt Bovenduist mogelijkheden om te bouwen voor woningzoekenden voor wie in de binnenstedelijke plannen niet altijd voldoende passend gebouwd kan worden. Waar in de bestaande stad vooral in stedelijke woonmilieus appartementen kunnen worden gerealiseerd, kunnen in Bovenduist in een groenstedelijk woonmilieu ook veel grondgebonden	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte bevorderd. Daarbij moet een beschrijving worden gegeven van de behoefte aan de betreffende ontwikkeling. Als de ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied mogelijk blijkt, moet worden gemotiveerd waarom de ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied kan!! ○ Wij voorzien een enorme ruimtelijke aanslag door het excentrisch gelegen Vathorst-Bovenduist in dit zeer open nog vogelrijke weidelandschap (kernkwaliteit van dit gebied). De toekomstige bouwlocatie zal een niet te herstellen aantasting van de Openheid, de Wespentaille en de kwetsbare Flora en Fauna betekenen en zal het Nationaal & Europees beschermd Natura 2000 gebied Polder Arkemheen geweld aandoen. ○ Dit afbreukrisico blijkt ook uit uw Participatie traject wat u in Hoofdstuk 5 onder 5.1 (als verplicht onderdeel van een Omgevingsvisie presenteert) en waaruit blijkt dat participanten (zie pagina 95 halverwege de 3e kolom) bouwen buiten de stad in het groen en in open landschappen geen goed idee vinden, want die groene ruimte is juist zo belangrijk om te recreëren en voor de natuur, zegt men. • Ook voorzien wij gezondheidsproblemen voor inwoners in Bovenduist, die t.z.t. achter de Smink-berg komen te wonen. Deze berg van formaat wordt bij de eind afwerking over ca 20 jaar net		woningen worden gerealiseerd. Onder andere voor jonge stellen en gezinnen is dit hard nodig. Als zij doorstromen naar ruimere woningen komen daarmee bovendien woningen voor starters en jongeren beschikbaar. Eerder al zijn besluiten genomen over de nut- en noodzaak van de ontwikkeling van Vathorst Bovenduist. In 2017 heeft de raad besloten om Vathorst-Bovenduist te zien als potentiële locatie voor woningbouwontwikkeling. Aanvullend hierop heeft de raad op 13-07-2021 een besluit genomen over de voorwaarden waaronder Vathorst-Bovenduist tot ontwikkeling kan komen. Dit werken we op dit moment verder uit.	

		geen 50 meter hoog. Bewoners die ten dnoorden van deze hoge Vuilstort wonen, krijgen gedurende de wintermaanden geen tot amper zonnestralen te zien omdat diverse woningen in de schaduw van deze Smink-berg zullen liggen. Zonnestralen zijn essentieel voor het welbevinden van de toekomstige inwoners!			
033	NMU	- Wij roepen de gemeente op om buiten de contour 'Stedelijk gebied' slechts beperkt ruimte te bieden voor vernieuwende woningbouwconcepten die natuur, landschap en erfgoed versterken. Maak expliciet de keuze om geen woningbouw of andere ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren in het NNN - Uitleg locatie Vathorst Bovenduist ziet de NMU als een ongewenste locatie, omdat dit buiten de contour stedelijk gebied is en niet aansluit op een OV knooppunt, daarnaast ligt het gebied in weidevogelgebied en ligt het gebied in openlandschap - Tot slot vragen we wat betreft woningbouw meer aandacht voor natuur, gefinancierd uit opbrengst van de grond: Gebruik bij aanleg van nieuwbouw alle mogelijke wetgeving en beleid om uit de waardevermeerdering van de grond, ook grootschalig groen te financieren.	Ontwikkel opgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	In het coalitieakkoord heeft de gemeente raad expliciet aangegeven dat ze niet willen bouwen in het buitengebied. Wat betreft activiteiten in het NNN, volgen wij het Provinciaal beleid. De locatie Bovenduist is in de provinciale omgevingsvisie aangegeven als zoekrichting voor grootschalige integrale ontwikkeling wonen-werken-bereikbaarheid. Zie antwoord bij reactie 030 voor nut-noodzaak van de ontwikkeling van Vathorst Bovenduist. Om groen mee te laten groeien met de groei van de regio en groen en rood in balans te houden, hebben we in het kader van Groen groeit mee een forse groenambitie.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				De financieringsmogelijkheden voor deze ambities worden op dit moment nader onderzocht. Hierbij wordt ook gekeken naar financieringsmogelijkheden gekoppeld aan de verstedelijkingsopgave.	
034	WAC	De Woonadviescommissie (WAC) heeft met waardering en belangstelling kennis genomen van de concept Omgevingsvisie Amersfoort 2030. De WAC heeft zich met name gefocust op nummer vier van de zes ontwikkelopgaven: 'Een inclusieve en aantrekkelijke stad om in te wonen'. Daarbij heeft de WAC getoetst of levensloopgeschiktheid, toegankelijkheid, duurzaamheid, flexibiliteit en inclusie voldoende in de tekst van de visie naar voren komen. Wij stellen, met rood aangegeven, enkele tekstvoorstellen voor. Algemeen: het begrip 'passend' wordt veel gebruikt, maar een definitie ervan ontbreekt. Passend heeft niet altijd dezelfde betekenis in de tekst en is dan nietszeggend. Advies: zeg wat je bedoelt in de tekst; vooral daar waar het woord passend wordt gebruikt. <u>Pagina 55 – Intro:</u> …Prettig wonen – je thuis voelen – gaat naast het hebben van een toegankelijke, betaalbare en passende woning ook over een	Ontwikkel opgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	Wij onderschrijven de aandacht die nodig is voor inclusiviteit en toegankelijkheid en waarderen de tekstuele suggesties op dit vlak. De meeste hebben we overgenomen; waar dat niet is gedaan is dat vooral vanuit redactionele / tekstuele overwegingen. Het begrip 'passend' heeft een brede betekenis en is daarom niet ingekaderd in een definitie. Het woord wordt gebruikt om naast de kwantitatief gedefinieerde opgaven 'voldoende' en 'betaalbaar' ook de kwalitatieve opgaven van wonen mee te nemen.	**Deze reactie leidt tot aanpassing van de tekst.**

		gezonde en inclusieve leefomgeving en hoe mensen samenleven…. **Overgenomen** <u>Pagina 56 – Deelopgaven</u> 1. Gezond groeien en leefbare wijken. <u>Middelste kolom – midden:</u> ….'We groeien niet alleen in aantallen maar vooral in kwaliteit: door meer diversiteit en flexibiliteit aan te brengen in hoe mensen …..' **Overgenomen** <u>Laatste kolom:</u> 'Wij willen mensen een *passende* en toegankelijke woning en woonomgeving bieden…..' **Overgenomen** 'Door in te zetten….voetganger en fietser en een aantrekkelijke inclusieve openbare ruimte ….' **Overgenomen** We kiezen voor: **1.** Nieuwbouw van voldoende woningen die toegankelijk (en in ieder geval bezoekbaar), duurzaam en bij voorkeur flexibel en levensloopgeschikt zijn: **niet overgenomen om kopjes kort te houden** <u>Pagina 57 – linker kolom</u> 4.'Kansen benutten bij de bestaande woning~~en~~voorraad' door woningen, waar mogelijk, toegankelijk (bezoekbaar) te maken en te verduurzamen. **niet overgenomen om kopjes kort te houden** <u>middelste kolom:</u> Door middel van een uitvoeringsprogramma…….projecten die de wijk inclusiever, toegankelijker, gezonder ….' **Overgenomen**		Het Deltaplan Wonen is het vigerend wonen beleid / de woonvisie van de gemeente. Herijking van het Deltaplan zal plaatsvinden in ieder geval pas na vaststelling van de Omgevingsvisie. Het daarna uit te werken wonen beleid heet dan Volkhuisvestingsprogramma. Momenteel werkt het Rijk aan het Wetsvoorstel Versterking Regie Volkshuisvesting dat beleidsmatig vertaald moet worden in dat Volkshuisvestingsprogramma. Eerste moet die wet definitief zijn. Dat is op zijn vroegst voorzien eind 2023 waarmee we op zijn vroegst in 2024 kunnen starten met de uitwerking van ons Volkshuisvestingsprogramma. Het Volkshuisvestingsprogramma zal breder zijn dat het huidige Deltaplan.	

		Pagina 58 – bovenaan eerste kolom: ‘ Dit kan alleen als diverse randvoorwaarden op orde worden gebracht.’ Waar hebben we het dan over? Advies: benoem de randvoorwaarden. **Die staan elders; niet overgenomen** Bovenaan middelste kolom: ‘Deze plekken hebben een aantrekkelijke toegankelijke en inclusieve openbare ruimte, voorzieningen ……’ **Overgenomen** ‘De wijk is….voor variatie tussen buurten in Bovenduist. Dit biedt bijvoorbeeld kansen om net als in vorige uitbreidingswijken sterk in te zetten op gezinnen (met een of twee ouders) waaronder middeninkomen gezinnen voor wie in de bestaande stad gezinswoningen erg duur zijn geworden.’ Advies: Door flexibel te bouwen met inzet van een breed inzetbaar woningtype opdat mettertijd meerdere doelgroepen bediend kunnen worden (starters, senioren – van 1- tot 2 persoonshuishoudens met 1 kind). **Overgenomen** Pagina 59 – rechter kolom bovenaan: ‘Naast…..starten of doorgroeien. Bovenduist kan zich onderscheiden als een woonwijk die toegankelijker, inclusiever, duurzamer en compacter…voorgangers’ **Overgenomen** Middelste kolom - Bestaande woningen: In dit tekstdeel wordt gefocust op			

		toevoeging/herstructurering/aanbouw in bestaande voorraad en de verwachting is dat dit veel extra woningen zal opleveren op termijn. De WAC vindt hier niets terug over toegankelijker maken (indien mogelijk) en/of verduurzamen. **Overgenomen** Pagina 60 – linker kolom onderaan: We kiezen voor: 1. Meer en beter passend toegankelijk woonaanbod voor ouderen. **Niet overgenomen; in de brede betekenis van passend hoort ook toegankelijkheid en nog veel meer** Middelste kolom – midden: '…Voor ouderen zijn vooral veel meer toegankelijke gelijkvloerse woningen (nultredenwoningen) nodig…..' **Overgenomen** 'Het beter passend en toegankelijk maken van woningen (nieuw en bestaand) draagt ook bij aan doorstroming van ouderen. Om …' **Niet overgenomen; in de brede betekenis van passend hoort ook toegankelijkheid en nog veel meer** Rechter kolom: 'En richten we de woonomgeving zo in dat deze toegankelijk is en zij veilig gebruik kunnen maken van de voorzieningen…ontmoeting.' **Overgenomen** 'Op diverse plekken in de stad zetten we in op nieuwbouw van verschillende vormen van passende ouderenhuisvesting.'			

		Pagina 61: ‘In wijken mag op plekken die voor ouderen het meest geschikt zijn in principe alleen gebouwd worden als er ook substantieel ouderen huisvesting komt. Dergelijke plekken zijn bijvoorbeeld rond zorgvoorzieningen, bij ontmoetingsplekken, aan levensaders of rond ov punten. In de Heuvelrugzone bevinden zich diverse zorginstellingen.’ De WAC vindt dit een belangrijke vaststelling waar zij volledig achter kan staan, maar vindt ‘in principe’ te zwak. Beter zou zijn om ‘in principe’ weg te laten en toe te voegen dat slechts bij hoge uitzondering hiervan gemotiveerd afgeweken mag worden**. Niet overgenomen; het voorbehoud is bewust gemaakt omdat dit nog nadere afweging en uitwerking vraagt.** Laatste zin van deze alinea is een vaststelling en zodanig geen toegevoegde waarde. Kan weggelaten worden. **Niet overgenomen** ‘Door in te zetten op voldoende flexibele (geschikt voor meerdere doelgroepen) en betaalbare (zelfstandige en onzelfstandige) huurwoningen realiseren… woonruimte‘ **Overgenomen** Rechter kolom: ‘Om er voor te zorgen dat alle mensen nu en in de toekomst voldoende kans hebben om in Amersfoort betaalbaar en passend te kunnen wonen, is…belang.’ ‘Met het Deltaplan Wonen (2019) is een vergaand instrumentarium rondom betaalbaar wonen voor lage en midden inkomens ingezet en…zijn.’ De WAC vraagt zich af wat de status van het			

		Deltaplan Wonen is en (wanneer) wordt dit geactualiseerd? <u>Pagina 62 - middelste kolom:</u> 'Het is van belang….mede als gevolg van stijgende bouwkosten. Vanuit het hier en nu is het onvermijdelijk om deels kleinere woningen te bouwen zodat ze betaalbaar zijn.' De WAC vindt deze bewering heel stellig en niet onderbouwd. Door bijvoorbeeld bij de haalbaarheid van plannen een andere exploitatietermijn aan te houden of het Bruto AanvangsRendement (BAR) te verlagen ontstaat meer ruimte voor kwaliteit. Bruto aanvangsrendement = (theoretische huur (t=0) / marktwaarde(v.o.n.)) x 100%. **Niet overgenomen wij zijn het niet eens met deze toevoeging.** 'We willen meer vormen van stedelijk wonen die tussen 'flat' en 'rijtjehuis' in vallen.' De WAC ziet dit bij de uitwerking als een kans om senioren (met geld) te verleiden hun grote eengezinswoning te verlaten. <u>Rechter kolom:</u> 'Ook het realiseren van specifieke woonvormen (voor bijvoorbeeld jongeren of ouderen of zorgconcepten) kan vragen om extra maatwerk.' De WAC vraagt zich af of je dit moet willen, of dat je beter een mix van doelgroepen kunt realiseren.			

		‘Op alternatieve …… en deels door doorstroming van ouderen vanuit een grondgebonden woning naar een appartement te stimuleren.’ - De WAC vindt dit een te eenzijdige benadering. Niet alle ouderen willen in de appartement wonen. Ook voldoen de nieuwbouwappartementen op dit moment veelal niet aan eisen die ouderen daar aan stellen. Ze moeten in ieder geval toegankelijk zijn en er dient een voldoende grote buitenruimte te zijn als alternatief voor de vaak achtergelaten tuin. **Niet overgenomen in de tekst, te gedetailleerd.**			
038	RUD	RUD herkent de uitdagingen die het bouwen in de bestaande stad meeneemt om te voldoen aan een goed woon- en leefklimaat. Voor de ontwikkellocatie Bovenduist ziet de RUD vooral vanuit geur een grote uitdaging, door de nabijheid van Renewi: ‘We weten dat Renewi op dit moment rekening houdt met de omgeving door werkzaamheden die geurhinder veroorzaken zo veel mogelijk uit te voeren op dagen dat de wind gunstig is waardoor geurhinder wordt voorkomen. Met de realisatie van Bovenduist verwachten wij dat Renewi nog maar beperkt mogelijkheden heeft om te wachten op gunstige wind doordat Renewi verder wordt ingesloten door woningbouw. Het verwachte	Ontwikkel opgave 4: Een inclusieve en aantrekkel ijke om in te wonen	De ontwikkeling van Vathorst Bovenduist moet nog verder worden uitgewerkt. Hiervoor wordt een apart planproces doorlopen. Binnen dit planproces zullen de omgevingsfactoren zoals geluid en geur d.m.v. onderzoek in beeld gebracht worden. Hierbij zal aandacht zijn voor de leefomgevingskwaliteit voor de bewoners en gebruikers in het gebied, maar zal ook aandacht zijn voor de belangen van omliggende bedrijven zoals Renewi. De	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		gevolg is dat de geurhinder zal toenemen. Mogelijk kunnen maatregelen de hinder beperken. Indien gewenst, denken wij hier graag over mee.’		RUD zal hierbij nauw betrokken worden.	
038	RUD	Een aandachtspunt dat RUD ziet bij de compacte stad, is dat verdichten en combineren van functies kan leiden tot milieuhinder en klachten. Dit kan vanwege bedrijfsmatige activiteiten, maar ook door hobbymatige activiteiten zoals bijvoorbeeld bierbrouwen. Maar ook de ontwikkelingen die voorzien zijn op de bedrijventerreinen in de stad kunnen leiden tot (nieuwe) milieuhinder. Daarnaast kan milieu een belemmering vormen voor de gewenste ontwikkeling. RUD adviseert om: • het onderdeel milieu vroeg in het proces mee te nemen, met speciale aandacht voor het milieuaspect externe veiligheid. • bij de verdere uitwerking waar mogelijk rekening te houden met externe veiligheid door geen risicobronnen toe te voegen in woonwijken of gemengde gebieden met veel woningen of andere (zeer) kwetsbare functies zoals scholen of ziekenhuizen; met het verdichten en het meer vermengen van functies, zou het kunnen dat ook meer risicobronnen aanwezig zijn dicht bij woningen, scholen, etc.	Ontwikkel opgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	Ons uitgangspunt in de Omgevingsvisie is dat we de risico’s rond zoveel mogelijk willen terugdringen. Waarbij het afstand houden tussen risicobronnen en te beschermen functies de meeste eenvoudig manier is om dit te bereiken. Dit geldt ook voor andere milieuthema’s zoals geluid en geur. De afstand creëren en behouden we doordat de Bedrijven die een zware milieubelasting kunnen hebben alleen in het westelijk deel van de Isselt terecht kunnen. Daarnaast zetten we in op een aantal bedrijventerreinen zodat er ruimte is voor bedrijven om zich te vestigen buiten woonwijken. Risicobronnen willen we dus inderdaad zo min mogelijk	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		ook bij ontwikkelingen voldoende afstand te houden tot risicobronnen.		mengen met de functie wonen en sowieso niet dicht in de buurt van zeer kwetsbare gebouwen. Bij de verdere uitwerking van het Omgevingsplan (zie ook punt 038) zullen de milieuthema's vroegtijdig betrokken worden. Ook dan zullen we de RUD betrekken voor advisering. Overigens richt de inzet op een compacte stad zich mede op het bevorderen van duurzame en actieve mobiliteit (wandelen of fietsen). Wonen, werken en voorzieningen liggen daarmee zoveel mogelijk op loop-fietsafstand. Hiermee wordt ook bijgedragen aan een verbeterde geluid- en luchtkwaliteit in de stad.	
042	Provincie Utrecht	Ook in deze ontwikkelopgave heeft u een goed, herkenbaar en compleet verhaal. We werken actief samen in de woondeal om deze ambities samen waar te maken en het verbaast me enigszins dat u	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve	Op inhoud en hoofdlijnen stroken de Ontwerp Omgevingsvisie en de Woondeal met elkaar.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**

		die niet noemt. Het minimale aandeel (2/3) betaalbare woningen en de versnelling waar we ons aan committeren en ons hard voor maken had ik sterker terug verwacht in uw visie. Misschien dat u dat nog beter kunt benadrukken. Zowel bij de verstedelijkingsstrategie (hoofdstuk 2) als in de ontwikkelopgave (hoofdstuk 4). Er wordt bij de omschrijving goed aandacht besteed aan het creëren van een gezonde leefomgeving. En waarbij ook passend als aanvulling is gedaan om circulair en duurzaam te bouwen. Waardoor zowel het proces als het eindresultaat ook gezond en duurzaam is. Hierbij kan tevens een link worden gelegd met de bossenstrategie. Daar kan ook een onderdeel productiebos in worden opgenomen ten behoeve van duurzame bouwmaterialen. Er wordt expliciet benoemd dat er jaarlijks 1.000 woningen worden gebouwd. Als het doel jaarlijks 1.000 woningen beschikbaar te maken, is nieuwbouw niet de enige oplossing. Herbestemming van gebouwen en het stimuleren van doorstroming kunnen ook bijdragen aan meer (passende) woningen beschikbaar krijgen op een duurzame manier.	en aantrekkelijke om in te wonen	Concrete uitwerking zoals percentages, prijsgrenzen et cetera laten we zoveel mogelijk uit de Omgevingsvisie en dat regelen we in onderliggend beleid. Dat is nu het Deltaplan Wonen met 55% betaalbaar, dat zal straks in het Volkshuisvestingsprogramma over 2/3e gaan. Desalniettemin is een verwijzing naar de Woondeal en de samenwerking met het Rijk, Provincie, regiogemeenten en corporaties daarin een mooie toevoeging. Het doel is 1.000 woningen per jaar toevoegen aan de voorraad. Nieuwbouw interpreteren we breed: naast ‘echte’ nieuwbouw kan het ook gaan om transformatie, splitsing of optopping et cetera. Stimuleren van doorstroming voegt per saldo geen woningen toe, maar draagt er uiteraard wel bij aan dat woningzoekenden meer kans maken om een voor hen	Verwijzen naar samenwerking in Woondeal

				passende woning te vinden. Als bijvoorbeeld ouderen doorstromen vanuit een eengezinswoning naar een appartement, dan maakt een gezin meer kans om die woning te vinden. Doorstroming heeft bij ons veel prioriteit en onder andere met corporaties hebben we daarvoor een breed pakket aan stimuleringsmaatregelen.	
044	SGLA	- Bij de aandacht die in de visie wordt besteed aan hoogbouw is te weinig aandacht voor dichtheid. Dit zorgt voor een compacte stad en niet alleen hoogte. Maak daarom dit onderscheid helder. - Een aantal adviezen om het participatieproces rondom hoogbouw te verbeteren (de SGLA ziet alternatieve plannen van bewoners groepen met het zelfde aantal woningen en minder hoogte) 1. Betrek bewoners bij het bepalen van de reikwijdte van effecten buiten het plangebied 2. Ga met bewoners op zoek naar meerdere mogelijke invullingen van een gebied op basis van hetzelfde bouwvolume (komen alternatieven sneller naar boven)	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	In de omgevingsvisie ligt de nadruk op de compacte stad, dichtheid en leefbaarheid. In een compacte stad moet de ruimte goed worden benut. Hoogbouw draagt hier mede aan bij. Voor het betrekken van inwoners bij ruimtelijke ontwikkelingen is de participatiegids vastgesteld. Hierin zijn voor alle ruimtelijke ontwikkelingen doelen en uitgangspunten voor participatie opgenomen. Voor de meest complexe ontwikkelingen gelden een	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		- Streef ernaar dat de commissie ruimtelijke kwaliteit en de gemeente bij advisering en besluitvorming meerdere alternatieven heeft om uit te kiezen.		aantal vaste stappen voor het planproces en de daarbij behorende participatie. Het is ook aan de initiatiefnemer om met plannen te komen voor de invulling van zijn gronden en daarbij in een vroeg stadium de Commissie Ruimtelijke kwaliteit te betrekken.	
046	Bewoner	- Wij zijn fel tegen hoogbouw op de Wagenwerkplaats aan de oostkant, bij het station in de buurt. Redenen genoeg maar de een van de belangrijkste voor ons is dat we niet nog meer in schaduw willen komen dan de schaduw die de huidige flat aan de noordkant van het station op ons werpt. Wij zitten minimaal 3 maanden per jaar in de schaduw, terwijl we voor de bouw van die flat volop zon hadden. Dit betekent fors hogere energiekosten en veel minder rendement op onze zonnepanelen. Ook is het leefplezier erdoor achteruit gegaan. Wanneer er een hoogbouw flat naast komt zet deze ons en al onze buren nog meer, of volledig in de schaduw. Wij zijn van mening dat er alternatieve locaties binnen Amersfoort zijn voor hoogbouw waar je niet een groot gedeelte van een bestaande wijk in de schaduw zet.	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	In het masterplan voor de Wagenwerkplaats is voor Wagenwerkplaats aangegeven dat we daar streven naar een hoge dichtheid aan woningen omdat dit gebied zo dicht bij het Centraal Station ligt. We hebben daarbij hoogbouw niet als doel maar hoogbouw kan wel een middel zijn om veel woningen te realiseren in combinatie met meer ruimte voor een groene openbare ruimte. Bij ontwikkeling van hoogbouw wordt een hoogbouweffectrapportage gevraagd die de effecten goed in beeld moet brengen, waaronder ook de schaduweffecten. De	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				omgevingsvisie gaat niet in op de precieze invulling van de oostkant: dit krijgt zijn beslag in het project Wagenwerkplaats.	
049	Gemeente Barneveld	Consequentie van de keuze voor een compacte stad is dat in niet elke woonbehoefte kan worden voorzien, met name niet in de behoefte aan grondgebonden woningen. Barneveld houdt in haar prognoses rekening met een deel overloop vanuit andere regio's waaronder Amersfoort maar is geen voorstander van versterking van deze trend.	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	Binnenstedelijk hebben wij beperkt mogelijkheden om grondgebonden woningen te kunnen bouwen. Desondanks proberen we waar het kan en passend is grondgebonden te bouwen. Daarnaast biedt de locatie Bovenduist ruimte voor grondgebonden woningen. De planuitwerking staat nog in de beginfase.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
053	Gemeente Soest	Om tot 2030 1.000 woningen per Jaar te realiseren kiest u conform het regionaal Ontwikkelbeeld voor "inbreiden boven uitbreiden" en zo compact mogelijk bouwen nabij OV knooppunten. U constateert daarbij dat "het niet lukt om volledig in de behoefte aan grondgebonden woningen te voorzien binnen de grenzen van de bestaande stad. Dit betekent dat mensen die willen verhuizen voor de vraag komen te staan of zij nog wel willen verhuizen, gaan uitbouwen, hun woonwens aanpassen om in Amersfoort te kunnen blijven wonen of elders willen gaan wonen". Vanuit	Ontwikkelopgave 4: Een inclusieve en aantrekkelijke om in te wonen	Als buurgemeenten delen we een regionale woningmarkt waarin over en weer mensen tussen onze gemeenten verhuizen. Onze schaarste aan grondgebonden woningen zal leiden tot mensen uit Amersfoort die zich op Soest gaan oriënteren. We hebben dit meegewogen in onze afwegingen. De reden dat we minder grondgebonden woningen bouwen heeft vooral te maken met de	**Deze reactie leidt tot een aanpassing op de kaart**

		een regionaal functionerende woningmarkt ontstaat de vraag wat dit betekent voor Soest als buurgemeente? In Soest is ook een behoefte aan grondgebonden woningen, waarvoor de beschikbare ruimte schaars is. Heeft u in uw afwegingen rekening gehouden met de impact buiten Amersfoort? Daarnaast valt ons op dat locaties voor nieuwbouw/inbreiding in de Heuvelrugzone / Zon en Schild op de kaart op bladzijde 64 niet voorkomen op de overzichtskaart met "De belangrijkste opgaven" (bladzijde 27). Wat is hiervan de reden?		beperkte mogelijkheden die we daar binnen onze gemeentegrenzen voor hebben. Op andere terreinen zoals bijvoorbeeld betaalbaar bouwen in de sociale huur en het middensegment alsmede het bouwen voor doelgroepen van wonen en zorg nemen wij in de regio het voortouw. Uiteindelijk is de totale regionale balans van voldoende bouwen en kwalitatief juist bouwen een vraagstuk voor het regionaal programmeren samen met de hele regio en de provincie. Als er regionale knelpunten gaan ontstaan in de kwalitatieve programmering dan moeten we via die weg daar samen oplossingen voor bedenken. De op de overzichtskaart aangeduide woningbouwlocaties houden we opnieuw tegen het licht. De nu aangeduide locaties lijken willekeurig. Om verwarring te voorkomen	

				zullen we alleen de grote gebiedsontwikkelingen op de overzichtskaart aanduiden.	
002	Bewoner	Doelgroepbanen: vanuit mijn organisatie hebben we bijzonder goede samenwerkingen met de gemeente Amsterdam en Rotterdam om hybride leer / werkvormen te organiseren. Ik denk dat hier veel te winnen is door meer afstemming en te leren van wat er in andere gemeentes gebeurt. De werkvormen zoals in genoemde gemeentes aantoonbaar succesvol zijn zie ik nog niet in Amersfoort, wellicht een idee om hier verder op in te gaan?	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	Dit is een interessante suggestie om binnen de opgave Onderwijs en Arbeidsmarkt op te pakken, maar vraagt niet om aanpassing of toelichting in de omgevingsvisie	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
005	Bewoner	Indiener merkt op dat haar woning in het gebied rondom de Koedijkerweg staat aangemerkt als bedrijventerrein. Dit wordt op zowel blz 46, als blz 73 gedaan. De inspreker vraagt zich af of dit een tekenfout is.	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	Zie antwoord vraag 52	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart gebied wordt aangeduid als kernrandzone.**
014	VAB	De VAB vindt het voorliggende ontwerp over het algemeen goed en doorwrocht met een hoog ambitieniveau. Een van de belangrijkste speerpunten van de VAB, het creëren van een goede balans tussen wonen en werken treffen we aan in de Ontwerp-Omgevingsvisie. De VAB juicht dit toe.	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkracht	De woon-werkbalans is een (door het rijk verplichte) indicator die inzicht geeft in de verhouding tussen het aantal banen en de omvang van de beroepsbevolking (gedefinieerd als 15-64 jaar).	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		De VAB maakt zich zorgen over twee belangrijke aspecten: 1. het concreet vertalen van de stijging van het aantal arbeidsplaatsen naar locaties waar deze kunnen worden gerealiseerd: De VAB vreest, dat de gemeente schromelijk onderschat hoeveel ruimte nodig is om de balans tussen de forse groei van het aantal woningen en de toename van het aantal arbeidsplaatsen te kunnen realiseren. Er is voor zover ons bekend geen recent onderzoek naar gedaan. De gemeente kondigt aan dat er een omgevingsprogramma werken wordt vastgesteld. Naar de mening van de VAB moet hierin serieus worden bezien hoeveel ruimte concreet nodig is en waar deze kan worden gevonden. In dat verband wijst de VAB ook op het feit dat de Regio Amersfoort bezig is met een visie op bedrijventerreinen. Wij pleiten sterk voor een goede afstemming tussen deze visie en het Omgevingsprogramma Werken. (het tweede aspect staat onder mobiliteit)	ige economie	In de ontwerp omgevingsvisie is als uitgangspunt gekozen om tenminste de huidige woon-werkbalans te behouden, wat inderdaad inhoudt dat het aantal banen moet meegroeien met het aantal inwoners (van 15-64 jaar). Aanvullend hieraan hebben wij de ambitie om het MKB te faciliteren. Uit de behoefteramingen voor bedrijventerreinen, die zowel in opdracht van de gemeente (2020), de regio Amersfoort (2020) als de provincie (2019) zijn uitgevoerd, blijkt dat er tot 2030 substantiële vraag verwacht mag worden naar bedrijventerreinen. Dit jaar wordt er door de provincie een nieuwe behoefteraming uitgevoerd voor zowel de kantorenmarkt als de bedrijventerreinen. Verwachting is dat de vraag ruimschoots het huidige aanbod overtreft, inclusief de nog te ontwikkelen / uit te geven bedrijventerreinen	

				Vinkenhoef en Bovenduist. Bovendien zal er met oog op de transitie naar een duurzame, circulaire economie additionele vraag naar ruimte op bedrijventerreinen ontstaan. Ook redenerend vanuit behoudt van de woon-werkbalans (van 850 banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar) voor het bepalen van de ruimtevraag, ligt er een uitdaging om het aantal werklocaties mee te laten groeien tot 2030. De ontwerp Omgevingsvisie zet met oog op de ruimtebehoefte tot 2030 in op meerdere sporen: op korte termijn beperkte groei van het areaal aan bedrijventerreinen, in combinatie een efficiënter gebruik van de bestaande bedrijventerreinen. Dat houdt in het intensiever bebouwen van bedrijventerreinen, en inzet op een zorgvuldig ruimtegebruik van de	

				bedrijventerreinen door deze voor te behouden voor bedrijven die vanwege schaal of hinder niet elders in de stad kunnen worden geaccommodeerd. Tegelijkertijd sturen we aan op behoud en versterking van werkfuncties/ werkgelegenheid in de gemengde spoorzones, in woonwijken (wijkeconomie) en voorzieningengebieden (detailhandel/leisure/zorg). Naast deze inspanningen zal in regionaal verband worden gezocht naar additionele ruimte voor bedrijventerreinen en goede afstemming met onze regiogemeenten op dit gebied. Voor de concrete uitwerking van de ruimtevraag voor werklocaties wordt een omgevingsprogramma werklocaties opgesteld. Deze zal de huidige visie werklocaties vervangen en richting geven aan de ruimtelijke invulling en	

				mogelijkheden voor werklocaties in de stad. Bij de uitwerking wordt VAB-VAO als stakeholder in de participatie betrokken.	
016	Bedrijvenvereniging de Hoef 3.0	- In grote lijnen onderschrijft de verenging de visie en bedankt de gemeente voor de inspanningen en mogelijkheden om de organisatie inbreng te laten leveren. - De invulling voor wonen is in veel gevallen veel concreter dan dit voor werken is. Voor werken komen we niet verder dan twee intensiveringspilot: Isselt en Hoef-Oost. Zo worden streefcijfers uit eigen ontwikkelkaders bijna nooit gehaald in plannen binnen het Hoefkwartier. - Verzoek: in deze omgevingsvisie harder en concreter de streefcijfers voor werken vast te leggen en ook een invulling te geven aan het type banen. De organisatie wisselt graag met ons van gedachten op dit onderwerp. - Er is nog geen uitvoering gegeven aan de intensivering van de Hoef-Oost. Daarnaast worden specifieke accenten aangekondigd per bedrijventerrein die niet zijn ingevuld. Hier denkt de organisatie graag over mee.	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	In de ontwerp omgevingsvisie is een aantal uitgangspunten voor werken op hoofdlijnen opgenomen. Het streven naar tenminste behoud van de woon-werkbalans (van 850 banen per 1.000 inwoners van 15-64) jaar is een belangrijk uitgangspunt, dat cijfermatige houvast geeft. Ook zijn er belangrijke principes opgenomen die richting geven aan hoe het werkgelegenheidsdoel uit de omgevingsvisie behaald kan worden. Bijvoorbeeld het streven naar efficiënt en zorgvuldig ruimtegebruik op bedrijventerreinen, het behoud en versterken van het werken in de wijken (micro-bedrijventerreintjes, winkels, etc) en het streven naar hoogstedelijke gemengde	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				gebieden in Langs Eem en Spoor. Voor de concrete uitwerking van de ruimtevraag voor werklocaties wordt een omgevingsprogramma werklocaties opgesteld. Deze zal de huidige visie werklocaties vervangen en richting geven aan de ruimtelijke invulling en mogelijkheden voor werklocaties in de stad. In de gebiedsuitwerkingen in het omgevingsprogramma en ontwikkelkaders voor gebiedsontwikkelingen zal het profiel van de (werk)locaties verder worden uitgewerkt. De ontwikkeling van bedrijventerrein Bovenduist is ook een uitgangspunt, waarover de gemeenteraad eerder een besluit heeft genomen. Uiteindelijk worden deze kaders vertaalt in een	

				bestemmingsplan of straks omgevingsplan. Het Hoefkwartier en bedrijventerrein de Hoef worden in het omgevingsprogramma specifiek benoemd en uitgewerkt en hiervoor wordt de bedrijvenvereniging als stakeholder bij de participatie betrokken.	
019	Awest onder nemer sveren iging	Wij komen tot de conclusie dat ons inziens een aantal wezenlijke onderwerpen in de concept omgevingsvisie ontbreken of onvoldoende uitgewerkt worden. - Wij halen uit de visie dat wonen een pre is en dat Amersfoort een hoog ambitieniveau heeft voor wat betreft ontwikkeling van woningen. Wij missen hierbij de aansluiting met de economie, zijnde uitbreiding en verbetering van de infrastructuur van bedrijventerreinen. - De ambitie om wonen gelijk te laten toenemen met de werkgelegenheid lijkt met de huidige infrastructuur van Amersfoort onmogelijk. Om te voorkomen dat Amersfoort een spookstad gaat worden dient er een duidelijkere uitwerking te	Ontwikkel opgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	In de omgevingsvisie is een aantal uitgangspunten voor werken op hoofdlijnen opgenomen. Het streven naar tenminste behoud van de woon-werkbalans (van 850 banen per 1.000 inwoners van 15-64) jaar is een belangrijk uitgangspunt, dat cijfermatige houvast geeft. Wat betreft de bereikbaarheid van bedrijventerreinen: de afgelopen jaren is, én aankomende jaren wordt,	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		komen van de wijze waarop intensivering op Isselt mogelijk gemaakt gaat worden. Welke middelen worden hiervoor ter beschikking gesteld én op welke wijze dient het huidige vestigingsbeleid hiervoor aanpassing? - In de Omgevingsvisie wordt gesproken over 2 aparte invullingen van Isselt-midden. Op pagina 58 wordt gesproken of Isselt-midden wonen moet worden of werken moet blijven. Terwijl op pagina 70 wordt gesproken over pilots op Isselt-midden waarbij de focus juist ligt op het versterken van de werkfunctie. Om te voorkomen dat we te maken krijgen met “spookpanden” zouden wij graag een duidelijkere uitwerking zien over wat de Omgevingsvisie betekend voor de bestaande bedrijven in het gearceerde gedeelte (Isselt- midden). Graag zouden wij als Awest meepraten over een verdere uitwerking wat betreft de Omgevingsvisie en stadsdeel Isselt.		fors geïnvesteerd in de infrastructuur om Amersfoort voor wonen en werken bereikbaar te houden. Daarnaast wordt met flankerend beleid de groei van de automobiliteit zoveel als mogelijk beperkt zodat ondanks de groei van het aantal inwoners en de werkgelegenheid de stad bereikbaar te houden voor economisch noodzakelijk verkeer. In de ontwerp omgevingsvisie zijn ook belangrijke principes opgenomen die richting geven aan hoe het werkgelegenheidsdoel uit de omgevingsvisie behaald kan worden. Bijvoorbeeld het streven naar efficiënt en zorgvuldig ruimtegebruik op bedrijventerreinen, het behoud en versterken van het werken in de wijken	

				(micro-bedrijventerreintjes, winkels, etc) en het streven naar hoogstedelijke gemengde gebieden in Langs Eem en Spoor. Voor de uitwerking van de ruimtevraag voor werklocaties wordt een omgevingsprogramma werklocaties opgesteld. Deze zal de huidige visie werklocaties vervangen en richting geven aan de ruimtelijke invulling en mogelijkheden voor werklocaties in de stad. In de gebiedsuitwerkingen in het omgevingsprogramma en ontwikkelkaders voor gebiedsontwikkelingen zal het profiel van de (werk)locaties verder worden uitgewerkt. De ontwikkeling van bedrijventerrein Bovenduist	

				is ook een uitgangspunt, waarover de gemeenteraad eerder een besluit heeft genomen. Het bedrijventerrein Isselt wordt in het omgevingsprogramma specifiek benoemd en uitgewerkt en hiervoor wordt de bedrijvenvereniging als stakeholder bij de participatie betrokken. Met de regio en de provincie Utrecht werken we in het kader van het regionaal programmeren aan pilots om ervaring op te doen met intensivering op bedrijventerreinen. Het streven is om door middel van pilots op Isselt-Midden en De Hoef-Oost te verkennen op welke manier intensivering in praktijk kan worden gebracht. De focus	

				ligt daarbij op het versterken van de werkfunctie, zowel qua type bedrijf, qua oppervlakte aan bedrijfsruimte als qua werkgelegenheid. We betrekken Awest graag bij de verdere uitwerking van een mogelijke pilot. Op dit moment vindt een eerste ambtelijke verkenning plaats naar de mogelijkheden om eventueel op termijn op Isselt Midden woningen toe te voegen na 2030. Op basis van de eerste uitkomsten zullen in de vervolgfase stakeholders worden betrokken.	
024	Bewoner	- Op kaart 5 staat Bovenduist aangewezen als bedrijventerrein. Is dit realistisch gezien de hoge afvalberg? Ik dacht dat hier een recreatieterrein van gemaakt zal worden. Is dit losgelaten? - Winkelcentrum Kruiskamp ontbreekt op de kaart	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkracht	De begrenzing van Bovenduist op de kaart zal worden aangepast. De exacte planuitwerking van het bedrijventerrein en de woonwijk Bovenduist wordt nog opgesteld. Hierbij wordt	**Deze reactie leidt tot twee aanpassingen op de kaarten.** Begrenzing bedrijventerrein bovenduist aanpassen.

			ige economie	onder andere rekening gehouden met de bestaande situatie en verschillende grondposities van betrokken stakeholders. De omgevingsvisie geeft op hoofdlijnen de uitbreidingsrichting weer. De afvalberg Sminck zal in ieder geval t/m 2030 nog zijn huidige functie vervullen. Neptunusplein zal als winkelgebied op kaart economie worden toegevoegd.	Kleiner & Afvalberg hoort er niet bij. Neptunusplein toevoegen als winkelgebied op kaart economie
033	NMU	- We zijn blij te lezen dat de gemeente een heldere visie heeft op hoe de Amersfoortse economie in 2050 volledig circulair is. Daarnaast zetten wij vraagtekens bij de noodzaak van het nieuwe bedrijventerrein bij Vathorst Bovenduist.	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	De behoefteramingen voor bedrijventerreinen, die zowel in opdracht van de gemeente (2020), de regio Amersfoort (2020) als de provincie (2019), blijkt dat er tot 2030 substantiële vraag verwacht mag worden naar bedrijventerreinen. Dit jaar wordt er door de provincie een nieuwe behoefteraming uitgevoerd voor zowel de kantorenmarkt als de bedrijventerreinen.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				Verwachting is dat de vraag ruimschoots het huidige aanbod overtreft, inclusief de nog te ontwikkelen / uit te geven bedrijventerreinen Vinkenhoef en Bovenduist. Bovendien mag met oog op de transitie naar een duurzame, circulaire economie additionele vraag naar ruimte op bedrijventerreinen worden verwacht. Ook redenerend vanuit behoudt van de woon-werkbalans (van 850 banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar) voor het bepalen van de ruimtevraag, ligt er een uitdaging om het aantal werklocaties mee te laten groeien tot 2030. De omgevingsvisie zet met oog op de ruimtebehoefte tot 2030 in op meerdere sporen: op korte termijn beperkte groei van het areaal aan bedrijventerreinen, in combinatie een efficiënter gebruik van de bestaande bedrijventerreinen. Dat houdt in het intensiever bebouwen	

				van bedrijventerreinen, en inzet op een zorgvuldig ruimtegebruik van de bedrijventerreinen door deze voor te behouden voor bedrijven die vanwege schaal of hinder niet elders in de stad kunnen worden geaccommodeerd. Tegelijkertijd sturen we aan op behoud en versterking van werkfuncties/werkgelegenheid in de gemengde spoorzones, in woonwijken (wijkeconomie) en voorzieningengebieden (detailhandel/leisure/zorg). Naast deze inspanningen zal in regionaal verband worden gezocht naar additionele ruimte voor bedrijventerreinen en goede afstemming met onze regiogemeenten op dit gebied. Voor de concrete uitwerking van de ruimtevraag voor werklocaties wordt een omgevingsprogramma werklocaties opgesteld. Deze zal de huidige visie werklocaties vervangen en	

				richting geven aan de ruimtelijke invulling en mogelijkheden voor werklocaties in de stad. Bedrijventerrein Bovenduist is een noodzakelijk onderdeel voor de uitwerking van de ruimtevraag. De exacte planuitwerking voor het bedrijventerrein moet nog plaats vinden en hiervoor zullen ook stakeholders uitgenodigd worden voor de participatie.	
035	Bewoner	Over het gebied gelegen aan de oostzijde van de Hogeweg gelegen tussen het spoor en de Koedijkerweg. Aan dit gebied zijn de woningen Hogeweg 271, 273 en 275 gelegen. Daarachter zijn de adressen van woningen en het bedrijf Babboe gevestigd aan de Koedijkerweg. Voor het adres Koedijkerweg 6 geldt dat dit een woon agrarische bestemming heeft. Echter loopt daar een procedure over om het bestemmingsplan voor dit adres te veranderen. De bewoners van de bovengenoemde woningen aan de Hogeweg zijn tegen de verandering van dit bestemmingsplan en hebben dit al meermalen via verschillende wegen aangegeven.	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	Zie reactie vraag 052	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.** Aanpassing naar kernrandzone op de kaart

		Uit de stukken wordt het ons niet geheel duidelijk wat het plan is met de huidige woningen gelegen aan de Hogeweg 271, 273, 275 en Koedijkerweg 2, 4, 6. Het lijkt dat dit in de nieuwe visie is opgenomen als bedrijventerrein. Op pagina 73 worden de percelen aangeduid als circulaire bedrijventerreinen als een soort uitloper van De Wieken/ Vinkenhoef. Dit strookt niet met wat er een aantal jaar geleden is verklaard door de gemeente dat dit als woongebied werd bestempeld. Dit is destijds nagevraagd door ons toen wij deze woning kochten. Onze visie op dit gebied is om dit niet te veranderen in bedrijventerrein, maar als woongebied te behouden. Hierbij voortbordurend op het eerder geschetste beeld en eerdere visies waarbij de Hogeweg als grens wordt gezien tussen kleinschalig bedrijvigheid en het natuurgebied. De Hogeweg is autoluw gemaakt door de aanleg van de energieweg met daar nieuw aangewezen grond voor duurzame bedrijvigheid. Aan de oneven zijde de doorkijk naar Natuurgebied Bloeidaal. In onze ogen strookt het niet om direct aan dit mooie en rustige natuurgebied een bedrijventerrein te vestigen. Ook zal het verkeer via de Koedijkerweg verder toenemen iets wat in eerdere plannen ook als niet wenselijk en veilig werd gezien.			

039	Bewoner	De overzichtskaarten op pag. 27 en 46 doen vermoeden dat onze woning en die van de buren (Hogeweg 271, 273, 275 en Koedijkerweg 2 en 12 plus het agrarische perceel Koedijkerweg 6) in de tekeningen worden aangeduid als bedrijventerrein. Op pag. 46 wordt ook nog aangegeven dat zonne-energie initiatieven mogelijk zijn. Op pag. 73 worden de betreffende percelen dan weer aangeduid als circulaire bedrijventerreinen, kennelijk als een soort uitloper van De Wieken/Vinkenhoef. Als bewoners en direct belanghebbenden maken wij hiertegen ernstig bezwaar.	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	Zie reactie vraag 052	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.** Aanpassing naar kernrandzone op de kaart
042	Provincie Utrecht	Ook op het onderwerp economie is uw visie vrij volledig en pakt u diverse aspecten van de Amersfoortse economie mee, met nadrukkelijke aandacht voor het circulair maken van de lokale economie. U maakt een expliciete keuze om te zorgen voor voldoende werkgelegenheid in combinatie met de groei van de (beroeps)bevolking. U ziet veel onderdelen/sectoren van de economie als belangrijk. In mijn ogen ontbreekt hierin de focus, zodat niet hoeft te worden ingezet op alle segmenten van de economie, met bijbehorende ruimtebehoefte. Want ook de opstapelende ambities rondom circulariteit, vergroening, milieuruimte, transformatie, combinaties van voorzieningen, grondstoffen en energiehubs, wind- en zonne-energie, zorgen voor een ruimtedruk op de bestaande (en nieuwe) werklocaties. Een	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	De gemeente Amersfoort maakt onderscheid naar generiek ruimtelijk economisch beleid, waarbij ruimte wordt geschapen voor een groot aantal mogelijke sectoren op bedrijventerreinen en kantorenlocaties, en specifieke stimulering van een (beperkt aantal) specifieke sectoren. Onze bedrijventerreinen bieden ruimte aan een breed scala van bedrijven, die belangrijke werkgelegenheid bieden voor praktisch	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		voorbeeld daarvan is De Isselt. Met deze ambities (en bijbehorend) ruimtebeslag zal de vraag naar nieuwe werklocaties (of meer effectieve ruimte op bestaande werklocaties) extra groot zijn. Een ruimtevraag waar Amersfoort zelfstandig geen antwoord op kan geven en waar ook naar oplossingsmogelijkheden in de regio moet worden gekeken. De gemeente zet concreet in op een goede match tussen de gewenste en geboden werkgelegenheid, met veel aandacht voor opleidingen en benodigde kwaliteiten en talenten. Bijzonder dat u hier niet de uitbouw van de SOMT en de ontwikkelwensen van Defensie benoemt. U kiest expliciet voor geen grootschalige bedrijfsvestigingen en geen publieke commerciële diensten en voor versterking van de bestaande detailhandelsconcentraties. Dit is een insteek die aansluit bij ons beleid. Goed ook om te lezen dat wordt gekeken naar transformatie van overbodige detailhandel naar andere functies (bijvoorbeeld ambachtelijke bedrijvigheid). Meer in detail zijn wij benieuwd naar de uitwerking van het omgevingsprogramma Werken en het afwegingskader, net als het kader kantoren voor transformatie van overtollige kantoren om minder courante locaties. Daar zijn wij graag bij aangesloten.		opgeleide Amersfoorters, en bovendien veelal belangrijke diensten en producten leveren voor Amersfoorters (stadsverzorgende bedrijvigheid). Het is van vitaal belang voor de kansengelijkheid en duurzaamheid van onze stad om deze typen bedrijven te blijven huisvesten. Tegelijk maken we wel expliciet de keuze om geen grootschalige bedrijfsvestigingen in industrie en logistiek toe te staan. Omdat met name de logistieke sector in de afgelopen jaren voor een belangrijk deel de dynamiek op de landelijke bedrijventerreinmarkt bepaalde, stellen we ons inziens daarmee een belangrijke prioriteit met oog op zorgvuldig ruimtegebruik. Daarnaast maken we heel expliciet de keuze voor het tegengaan van functiemenging op bedrijventerreinen, waardoor we uitgaande van het principe	

				‘het juiste bedrijf op de juiste plek’ verwachten ruimte te winnen voor bedrijven die voor hun activiteiten wel op bedrijventerreinen zijn aangewezen. Waaronder de door u aangehaalde circulaire activiteiten, energiehubs, et cetera. Andere bedrijven zijn dan aangewezen op plekken in de wijken, winkelcentra, voorzieningen locaties of gemengd stedelijke gebieden. Voorts is het van belang te vermelden dat deze omgevingsvisie een aanmerkelijk deel van de geprognosticeerde ruimtebehoefte op bedrijventerreinen niet inwilligt. In plaats daarvan wordt in eerste ingezet op efficiënter (intensiever, zorgvuldiger) gebruik van bestaande bedrijventerreinen. Tevens is van belang te vermelden dat, mede doordat (delen) van bedrijventerreinen worden getransformeerd het nog een grote uitdaging zal zijn om het aantal banen te	

				laten meegroeien met de groei van de beroepsbevolking. Het provinciale beleid en regionaal programma werken is vertrekpunt voor het gemeentelijke omgevingsprogramma werken en transformatiekader kantoren.	
047	Bewoner	Inspreker merkt op dat een evenwichtige leeftijdsopbouw belangrijk is voor Amersfoort en dat de leeftijdsgroep 20-30 jarigen ondervertegenwoordigd zijn. Inspreker vraagt daarom om te onderzoeken hoe Amersfoort een beter, breder opleidingsaanbod kan krijgen waarbij vooral gekeken wordt naar hoe een Hogeschool een prominente plek kan krijgen in de stad.	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	HU Amersfoort heeft een breed opleidingsaanbod. Dit aanbod is de laatste jaren in een snel tempo uitgebreid met een aantal AD (Associate Degree)-opleidingen waar veel vraag naar is. Op dit moment zijn er al 12 AD-opleidingen. De HU maakt zelf de keuze welke opleidingen in Amersfoort aangeboden worden. Daarover wordt overleg gevoerd met- en rekening gehouden met bijvoorbeeld de Amersfoortse ondernemers. De HU is voor de gemeente een belangrijke partij en is betrokken bij belangrijke (regionale) ontwikkelingen. Daarnaast	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				vindt er drie à vier keer overleg plaats met de HU, waarin ontwikkelingen over onder andere het onderwijs en economie aan de orde komen. De HU speelt ook middels stages een belangrijke rol in de stad. Wij onderkennen de belangrijke positie die de HU heeft voor Amersfoort.	
048	Bewoner	- Amersfoort moet inzetten op mee HBO opleidingen binnen de stadsgrenzen. Amersfoort heeft op dit gebied namelijk amper wat te bieden. Hoger onderwijs zorgt voor een diverse bevolking (groep 18-25 is nu ondervertegenwoordigd). - Niet alleen met de (schaars aanwezige) bestaande HBO-opleidingen en Somt samenwerken, maar ook actief andere hogere opleidingen naar de stad halen. Focus niet alleen op de Hogeschool Utrecht (die heeft al bewezen onbetrouwbaar te zijn), maar kijk zeker ook actief naar andere hogescholen en maak Amersfoort een aantrekkelijke vestigingsplaats voor hogescholen	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	Binnen de gemeente werken we aan een aantal opgaven waaronder de opgave onderwijs arbeidsmarkt. Dit onderwerp is daarbij zeker een punt van aandacht wat we zowel lokaal als regionaal bespreken. De samenwerking met diverse hoger onderwijsinstellingen komt hierbij aan bod. Economisch zetten we daarbij in op een aantal regionale ecosystemen waaronder Health/Life Sciences en Earth Valley (Geo ict). Ruimtelijk gezien onderzoeken we de mogelijkheid om bestaande en nieuwe locaties een impuls te	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing**

				geven en bij te dragen aan innovatiekracht en creativiteit. In de omgevingsvisie besteden we hier op hoofdlijnen aandacht aan, maar in de opgave Onderwijs Arbeidsmarkt en ruimtelijk binnen het omgevingsprogramma werklocaties wordt dit verder uitgewerkt. Voor wat betreft het aanbod aan hoger onderwijs verwijzen wij naar ons antwoord bij reactie 047.	
049	Gemeente Barneveld	*Veelzijdige en veerkrachtige economie* Ondanks de ambitie om de Amersfoortse woonwerkbalans goed te houden met werk voor iedereen wordt in de omgevingsvisie niet volledig voorzien in de groei aan bedrijvigheid. In regionaal verband moet onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheden van nieuwe werklocaties op bereikbare afstand. Daarnaast speelt er nog een discussie over mogelijke transformatie van een deel van het bedrijventerrein Isselt. Barneveld ziet in de huidige situatie al een druk naar buiten toe van Amersfoortse bedrijvigheid. Hierdoor neemt de druk in Barnveld op de bedrijventerreinen verder toe. Dit is een zorgpunt. Gevraagd wordt om werk te maken van de ambitie omtrent een gezonde woonwerkbalans in of in de directe nabijheid Amersfoort.	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	De gemeente Amersfoort kiest ervoor om de ambities voor groei van het aantal inwoners en banen zoveel mogelijk binnenstedelijk op te lossen. Naast een beperkte uitbreiding van het areaal van bedrijventerreinen, betekent dit dat we inzetten op intensivering van bestaande bedrijventerreinen, ruimte voor werken in de wijken en hoogstedelijke gemengde	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				gebiedsontwikkelingen nabij Eem en Spoor. De provincie Utrecht stelt intensivering van bestaande bedrijventerreinen ook als voorwaarde voor eventuele toekomstige extra uitbreidingen. De verwachting is dat voor de komende jaren hiermee een gezonde woon-werkbalans gewaarborgd kan blijven. Voor de langere termijn willen we in regionaal verband graag in gesprek blijven over een gezonde ontwikkeling van het regionale bedrijfsleven. Tegelijk zijn we ons ervan bewust dat de beperkte uitbreidingsruimte en de opwaartse prijsdruk die deze strategie met zich kan meebrengen, tot gevolg zal hebben dat soms bedrijven Amersfoort zullen verruilen voor een locatie elders die qua ruimte en prijsstelling beter bij hun wensen past. Andersom zal het – in lijn met het in 2021 vastgestelde regionaal ontwikkelbeeld – ook voorkomen dat kleinschaligere	

				maar kennisintensieve bedrijven naar Amersfoort verhuizen vanwege bijvoorbeeld de goede OV-bereikbaarheid of de aanwezigheid van een hoogstedelijk voorzieningenniveau.	
052	Bewoner	Indiener merkt op dat haar woning op de kaarten in de omgevingsvisie wordt bestempeld als bedrijventerrein. Het gaat de bewoner specifiek om: Hogeweg 271,273,275 en Koedijkerweg 2,4,6. Bewoner wilt dat deze omgeving niet bestemt wordt als bedrijventerrein maar als woongebied. Dit sluit volgens de bewoner beter aan op de ingeslagen weg.	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	De aanduiding bedrijventerrein voor het gebied ten zuiden van de Hogeweg/ Koedijkerweg op de omgevingsvisiekaarten is een omissie. Dit gebied is geen onderdeel van het bedrijventerrein De Wieken/ Vinkenhoef. De strook ten zuiden van de Hogeweg en een deel van de Koedijkerweg is een gemengde woon-werkzone, waarbinnen woonbestemmingen en bedrijfsbestemmingen naast elkaar liggen. We willen dit gebied niet transformeren naar 100% bedrijventerrein of 100% wonen. Dit betekent dat de zone in de Omgevingsvisie een beter passende	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.**

				aanduiding moet krijgen. Wij passen de kaart hierop aan en zullen het gebied aanduiden als kernrandzone.	
053	Gemeente Soest	**Betekenis duiding bedrijventerreinen t.o.v. nog uit te voeren regionaal onderzoek** U geeft aan het aantal arbeidsplaatsen mee te willen laten groeien met de groei aan inwoners. Daarbij constateert u dat slechts een deel van de groei van de werkgelegenheid kan worden opgevangen binnen de bestaande stad, waardoor er in regionaal verband gezocht moet worden naar mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe werklocaties op bereikbare afstand van woongebieden. Dit doen we gezamenlijk via het "regionaal programmeren". Op bladzijde 70 worden de diverse bedrijventerreinen met hun kenmerk / karakter genoemd. Als onderdeel van de regionale afstemming wordt momenteel een onderzoek opgestart om de bedrijventerreinen in de toekomst goed op elkaar af te kunnen stemmen. Ook de genoemde bedrijventerreinen maken onderdeel uit van dat onderzoek. Wat betekent het hier nader duiden van deze bedrijventerreinen voor dit nog uit te voeren onderzoek?	Ontwikkelopgave 5: Een stad met een veelzijdige en veerkrachtige economie	De profielen voor onze bestaande bedrijventerreinen liggen in principe grotendeels al vast door de samenstelling van de aanwezige bedrijvigheid. Maar uiteraard zijn er constant mutaties door verloop in het bedrijvenbestand. Dit biedt kansen om de profilering van deze terreinen aan te scherpen, en af te stemmen op actuele trends. Omdat nieuwkomers op deze terreinen veelal relatief kleinschalig is, zien we deze profilering vooral als een lokale aangelegenheid, die we nader zullen uitwerken in het omgevingsprogramma werklocaties. Anders is uiteraard de zoektocht naar eventuele nieuwe locaties, die ook regionale verplaatsers moeten	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

				kunnen opvangen. Hierbij is van belang om goed te kijken naar de samenstelling van de bestaande voorraad, zodat de profilering van nieuwe terreinen hierop kunnen worden afgestemd.	
015	Bewoner	In de ontwerp-omgevingsvisie staat dat er wordt nagedacht over nieuwbouw voor zwembad Hoogland. Een mooie locatie hiervoor zou zijn op de plek van de oude Formido aan de rotonde van de Hamseweg. Voordeel is de centrale ligging in het dorp en de goede ontsluiting.	Ontwikkelopgave 6: een stad waar voorzieningen meegroeien	De raad heeft op 9 mei 2023 een besluit genomen over de toekomst van zwembad Hoogland en gekozen voor nieuwbouw van het zwembad op een andere locatie in Hoogland. Er zijn op dit moment nog 4 potentiële locaties over die verder onderzocht gaan worden. Dit wordt verder uitgewerkt in een apart project en is geen onderdeel van de besluitvorming over de omgevingsvisie.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
022	Dorpsvereniging Hooglland	Op pagina 77 schrijft u terecht dat u via #Indebuurt de vijf wijkcentra (waaronder dus Dorpshuis De Neng) wilt blijven ondersteunen. Verder geeft u daar aan dat voor Hoogland renovatie of mogelijke nieuwbouw op een nieuwe plek zou moeten plaatsvinden. De Vereniging Dorpsbelangen Hoogland onderschrijft dat dit soort voorzieningen goed	Ontwikkelopgave 6: een stad waar voorzieningen meegroeien	Voor zwembad Hoogland zie reactie bij 15. De St Martinuskerk zal ook opgenomen worden als beeldbepalend gebouw.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de Raamwerkkaart Erfgoed.** De St Martinuskerk zal ook opgenomen worden

		bereikbaar dienen te zijn en vinden dat het zwembad juist in Hoogland aan die functie voldoet. Het ligt uiterst centraal t.o.v. juist die wijken die veel van het bad gebruikmaken: Hoogland, Zielhorst, Kattenbroek, Schothorst, Nieuwland, Vathorst en zelfs het Soesterkwartier. We verwachten dan ook dat bij de zoektocht naar een juiste locatie het bad In Hoogland zal blijven. Op het kaartje van pagina 80 staat de Sint Martinuskerk niet vermeld, maar wel De Inham als gebedshuis. Is onzes inziens een beeldbepaling gebouw net als de malenhoeves.			als beeldbepalend gebouw.
024	Bewoner	- Slim combineren van ruimtevragers is een slim idee. Het inperken van parkeerplaatsen bij sportparken hoort hierbij	Ontwikkelopgave 6: een stad waar voorzieningen meegroeien	In de omgevingsvisie proberen we ruimtevragers slim te combineren. Het combineren van parkeerplekken bij sportparken met bijvoorbeeld parkeerhubs voor andere doelen gaan we nader onderzoeken.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing van de tekst en kaart.**
030	Stichting Natuur en milieu zorg Noord	Wij zien trouwens op pagina 79 en 80 van uw concept Omgevingsvisie dat de Nijkerkerstraat tegen het Hoevelaker bos (t.m.1998 behorend bij gemeente Hoevelaken) een zoek locatie is voor de Ruimtevraag naar een eeuwigdurende Islamitische begraafplaats…Bijzonder dat u in dit verband als zoek-locatie wel Hoogland-west (polder Zeldert) benoemd … Waarom is Hoogland-west (polder Zeldert) geen zoeklocatie voor de 10 Skaeve Huise. Deze	Ontwikkelopgave 6: een stad waar voorzieningen	Het college heeft op 5 april 2023 een raadsinformatiebrief gedeeld over de vaststelling van de locatie Palestinaweg Oost in Vathost voor Skaeve Huse.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

	-West Veluwe	zoeklocatie is niet eerder genoemd, zit niemand in de weg (ook geen buurgemeente of zijn inwoners) en is uitermate geschikt voor een prikkelvrije rustige omgeving voor deze Skaeve Stakkers, die uw binnenstad zoveel overlast bezorgen....	meegroeien	Er is dus reeds een locatiekeuze gemaakt.	
042	Provincie Utrecht	Mij valt op dat u bestaande sportlocaties heroverweegt. Ik wil daarbij meegeven dat nieuwe sporten, zoals Urban Sports, andere voorzieningen nodig hebben dan die nu aangeboden worden. Daarbij kunt u denken aan locaties als oude industriële panden. Wij denken daarover graag met u mee.	Ontwikkelopgave 6: een stad waar voorzieningen meegroeien	We gaan graag met de provincie in overleg om nieuwe vormen van sporten te integreren in bestaande sportlocaties of oude industriële panden waar mogelijk. Overigens speelt dit bijna niet: de meeste sportlocaties in Amersfoort blijven behouden en willen we optimaliseren en efficiënter gebruiken.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
053	Gemeente Soest	Ten aanzien van buitensporten is niet benoemd waar buiten de stad de nadruk op buitensporten wordt gelegd. Welke rol speelt de Eempolder hierin in uw visie?	Ontwikkelopgave 6: een stad waar voorzieningen meegroeien	De gebieden buiten de stad, waaronder de Eempolder, spelen met name een rol bij de informele buitensporten zoals fietsen, hardlopen, skeeleren e.d.. Het landelijke gebied heeft hiervoor een belangrijke recreatieve functie.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**
033	NMU	- Geef bestuurlijke afwegingsruimte voor milieuaspecten niet alleen een plek in het omgevingsplan, maar ook in de visie. Geef vooral uitspraken hoe de gemeente deze	Uitvoering	Sub. 1 en 2. De ontwerp omgevingsvisie voorziet niet in omgevingswaarden en beoogt dus geen bestuurlijke afwegingsruimte voor	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		ruimte wil benutten. Nu staan deze uitspraken verspreid over de visie - Oproep om naast de invulling van de bestuurlijke afwegingsruimte ook invulling te geven aan de milieuruimte. De NMU stelt dat het een gemist kans is om dit niet te doen en verwijst naar de eerder gegeven zienswijze - De gemeente moet aandacht hebben voor de participatie bij projecten die door derde worden geïnitieerd, daarnaast moet de gemeente aandacht hebben voor alle facetten van participatie, naast het afwegen van belangen en inspraak, gaat het ook om eigenaarschap en het daadwerkelijk financieel te kunnen participeren, met name bij de ontwikkelingen van energieprojecten.		milieuaspecten mogelijk te maken. Hier is niet voor gekozen omdat er uit participatie en ambtelijke analyse geen na te streven, objectieve, meetbare kwaliteit voor onderdelen van de fysieke leefomgeving naar voren gekomen zijn (afwijkend van bestaande wettelijke waarden en normen). Daarom is er op basis van de ontwerp omgevingsvisie voor ons geen aanleiding om nu al met omgevingswaarden te gaan werken. Mocht op een later moment wel de behoefte ontstaan om met omgevingswaarden te gaan werken dan kan dit meegenomen worden bij een actualisatie van de omgevingsvisie of de uitwerking van de omgevingsvisie in een thematisch of gebiedsgericht programma. Wat betreft de participatie met de omgeving: daar zijn wij	

				het helemaal met de NMU. Daarom heeft de gemeenteraad voor de ruimtelijke ontwikkelingen de participatiegids vastgesteld, met voor alle ruimtelijke ontwikkelingen doelen en uitgangspunten voor participatie en voor de meest complexe ontwikkelingen een aantal vaste stappen voor het planproces en de daarbij behorende participatie. Ook over de financiële participatie bij duurzame energie zijn wij het eens.	
042	Provincie Utrecht	Wij gaan graag als één overheid slagvaardig de toekomst tegemoet. Bij de vertaling van de ambities van uw visie in gebiedsprogramma's, gebiedsontwikkelingen en projecten zijn wij dan ook graag vroegtijdig in beeld. Zo kunnen we tijdig samen onderzoeken welke rol de provincie heeft en of en hoe wij eventueel bij kunnen dragen aan het realiseren van gezamenlijke ambities in uw gemeente. Ik hou dan ook graag een grote focus op samenwerken in de verkennende fase van nieuwe initiatieven zoals wij met de Omgevingsagenda Gemeenten beogen.	Uitvoering	We zullen u in onze periodieke overleggen met u in overleg gaan over de vertaling van de omgevingsvisie in programma's, de RISA en andere gebiedsontwikkelingen.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		Interessante ontwikkelingen waar ik graag met u naar onze betrokkenheid kijk zijn uw Ruimtelijk investeringsstrategie (RISA) waarin u projecten die voortvloeien uit uw visie faseert, prioriteert en u beziet hoe u deze financieel haalbaar maakt, uw participatiegids voor de meest complexe ruimtelijke initiatieven en uw Omgevingstafel waarin een integrale bespreking plaatsvindt van middelgrote en -complexe ruimtelijke initiatieven.			
053	Gemeente Soest	**Sturingsfilosofie** Een groot deel van onze opmerkingen sluit aan bij de beschreven sturingsfilosofie, waarbij u aangeeft samen met Rijk, provincie en regio op te blijven trekken: "Opgaven als regionale bereikbaarheid, ruimte voor economie, de energietransitie en klimaatverandering overstijgen de gemeentegrenzen. Samenwerking met en steun van het Rijk, de provincie, private sector en met andere (semi-) overheden is hierbij noodzakelijk. Amersfoort steunt en versterkt daarom de samenwerking met de regio en bouwt deze verder uit". U geeft aan per opgave initiatief te nemen. Wij verzoeken hierbij ook aan te sluiten op de lopende en te starten regionale trajecten op de genoemde thema's.	Uitvoering	We nemen deze suggestie ter harte en zullen – waar mogelijk – aansluiten bij regionale trajecten. We zullen de tekst op dit punt verduidelijken.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.** Tekst 4.2 Sturingsfilosofie verduidelijken.
017	OBA	OBA verwijst naar het Binnenstadsprogramma 2022-2026 en vraagt op acht punten een aanscherping van de omgevingsvisie: 1*. Oog voor herstel en duurzame investeringen*	Overig - binnenstad	De verschillende deelgebieden in het Stadshart (Langs Eem en Spoor, Stationsgebied en binnenstad) worden aan de hand van de vastgestelde	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**

		Gevraagd wordt om een Meerjarig herstelplan van de binnenstad. In de omgevingsvisie wordt de focus op het hart van Amersfoort als culturele, economische motor onvoldoende benoemd. De themalijn' Een vitale detailhandel in kansrijke winkelgebieden is te eng en doet hier onvoldoende recht aan. 2. *Diversiteit in binnenstad/stadshart* Het binnenstadprogramma roept op om de visies voor alle deelgebieden in de binnenstad/ stadshart uit te voeren. Dit ontbreekt in de omgevingsvisie. Het onderscheid maken in de diversiteit van gebieden wel vanuit een sterke, eenduidige basisinfrastructuur is gewenst om de stad voor bezoekers- en verblijven meer in de schijnwerpers te plaatsen. Dit geldt in ieder geval voor het stationsgebied, het Eemkwartier en de deelgebieden in de historische binnenstad en de samenhang ertussen. 3. *Profilering van de omgeving* Een belangrijk speerpunt voor het behouden en aantrekken van werknemers, bewoners, bezoekers, bedrijven vraagt om het vermarkten van de stad Amersfoort. Dit ontbreekt in de omgevingsvisie. 4. *Autoluw stelt eisen aan een nieuwe en op te waarderen openbare ruimte* Het belang van een autoluwe binnenstad wordt onderschreven. Een verkenning van een meer autoluwe stadsring is gewenst. Belangrijk hierbij is dat hiervoor meer ruimte gecreëerd moet worden		visies verder ontwikkeld. Daarin zoeken we aan de ene kant naar samenhang tussen de gebieden en aan de andere kant naar het versterken van de onderlinge diversiteit en verscheidenheid in identiteit. Zie ook de recent hierover verstuurde RIB. Het belang van citymarketing onderschrijven we , maar zien we niet als een apart te benoemen onderwerp in de omgevingsvisie. De invoering van de autoluwe binnenstad heeft meer ruimte gegeven aan de voetganger en fietser in de binnenstad, maar de openbare ruimte is daar nog niet anders voor ingericht. Hier ligt nog opgave. De herinrichting van de openbare ruimte in de binnenstad volgt daarin het meerjarenonderhoudsprogramma voor de binnenstad.	

		voor voetgangers en fietsers. De wijze waarop hieraan invulling gegeven gaat worden en hoe de financiering hiervan geregeld is ontbreekt in de omgevingsvisie. Dit vindt de OBA een belangrijk speerpunt. 5. *Een inclusieve en aantrekkelijke stad om in te wonen* Hiervoor is een forse opwaardering van de openbare ruimte gewenst waarbij het verblijfsklimaat centraal staat. Dit vraagt een steviger ambitieniveau voor het beheer en onderhoud (schoon, heel en veilig) van de openbare ruimte. Om de historische kwaliteiten (weer) volledig tot hun recht te laten komen is het vooral nodig om het achterstallig onderhoud in de bestrating en fysieke aankleding zoals straatmeubilair van de stad aan te pakken en hiervoor een duidelijk plan op te stellen. 6. *Fietsen ja, maar de impact ontbreek in de omgevingsvisie* In de omgevingsvisie wordt benoemd dat de fietser meer ruimte dient te krijgen. Deze visie wordt ondersteund. Wel ontbreekt een structurele oplossing voor het probleem van het fietsparkeren. Het historische karakter wordt hierdoor ondermijnd. Het te pas en te onpas overal stallen van fietsen en beperkt gebruik maken van de gratis openbare fietsenstallingen. Er staan ook nog veel te veel weesfietsen verspreid in de binnenstad. Een structureel plan ontbreekt, gedragsbeïnvloeding		Fietsparkeren wordt door velen als probleem ervaren in de binnenstad. De aanpak van fietsparkeren valt buiten de scope van de omgevingsvisie. Zie voor de tussenevaluatie en vervolgacties de recent hierover verstuurde RIB. Wat betreft de opmerking over een duurzame bril voor het stadshart: in de ontwerp omgevingsvisie wordt onderkend dat het toekomstbestendig maken van erfgoed om een belangenafweging vraagt. Behoud van erfgoed en monumentale waarden zijn niet altijd optimaal te combineren met de ambities op het gebied van wonen, mobiliteit en duurzaamheid. Dit vraagt om concessies en maatwerk. Er wordt gewerkt aan de invoering van emissieloos bevoorraden van de binnenstad.	

		heeft slechts marginale effecten. Hierdoor verbetert het verblijfsklimaat in de binnenstad niet. Gevraagd wordt te kiezen of wij als Amersfoort een strenger beleid willen inzetten voor het weren van de fietser uit de binnenstad. Tevens dienen fietsparkeerplekken duidelijker aangegeven te worden. 7. *Culturele schaalsprong is in beeld en vraagt het waar te maken* In de omgevingsvisie wordt de achterstand qua cultureel aanbod expliciet benoemd en aangegeven dat hier een schaalsprong is gewenst, ook ten opzichte van vergelijkbare steden. We zijn blij dat dit speerpunt nadrukkelijk wordt benoemd en verwachten hier ook voortvarende stappen in de uitwerking. De keuze voor een nieuwe, centrale podiumlocatie volgen wij dan ook graag. *8. Duurzame bril voor het stadshart/binnenstad ontbreekt* Bij de ontwikkelrichting een duurzame en CO2 neutrale stad ontbreekt een uitwerking van de te nemen maatregelen en welke kosten en inspanning dit met zich meebrengt. Een goede visie op en uitwerking van het emissieloos bevoorraden van de binnenstad ontbreekt.			
022	Dorps vereniging	Op pagina 24 stelt u: dat Amersfoort de culturele elementen van o.a. de Malehoven wil versterken. Kunt u concreet aangeven hoe bent u van plan deze verankering te versterken?	Overig - monumenten zorg	Bij gebiedsontwikkelingen is het vroegtijdig definiëren van de erfgoedwaarden het uitgangspunt (zie ook pag. 24	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

	Hoogland			ontwerp Omgevingsvisie). Deze informatie kan worden vertaald naar transformatiekaders en inspiratie voor herontwikkeling. In de ontwerpopgave kan op velerlei manieren worden gerefereerd aan deze historische gegevens. Hiermee wordt in principe niet gedoeld op een letterlijke reconstructie van de historische boerderijen (Malenhoeven). De oorspronkelijke vorm, functie, verkaveling en verhalen vormen wel inspiratie om dit belangrijke historische gegeven zichtbaar te maken in de huidige tijd. In de ontwerpgave moet worden verantwoord hoe met deze cultuurhistorische waarden en de identiteit van de locatie worden omgegaan.	
028	GGDrU	De GGDrU is over het algemeen positief gesteld over de visie. Veel van de kernwaarden voor een gezonde leefomgeving worden behandeld, maar sommige punten kunnen beter worden uitgelicht.	Overig – gezondheid	De ambities en gemaakte keuzes in de omgevingsvisie zijn in het OER nader onderzocht en onderbouwd.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**

		- In de uitwerking omgevingsvisie meer aandacht te besteden aan de mogelijke gezondheidseffecten van de voorgenomen plannen (woningbouw, energietransitie, etc.) - Er liggen hoge ambities voor het verminderen van luchtverontreiniging, maar hoe en wanneer deze doelen worden bereikt wordt niet concreet gemaakt. De GGDrU geeft hier aandachtspunten voor. Zoals de afstand van woningen tot wegen en drukte van wegen. - Gezonde voedselomgeving: We adviseren om een ambitie te formuleren waarbij een toegang tot een gezond, duurzaam en betaalbaar voedselaanbod voor jong en oud een speerpunt is. - Specifiek noemen van de inzet op een rookvrije omgeving en het hiermee waarborgen voor de toekomst. De GGDrU denkt graag mee als wij met deze thema's aan de slag gaan. Ook als het meer gaat over de uitvoering en het uitwerken van de ambities op het gebied van een gezonde leefomgeving in programma's		Vanwege het abstractieniveau van de omgevingsvisie is dit grotendeels een kwalitatieve beoordeling. De mogelijke gezondheidseffecten van plannen wordt concreter onderzocht op projectniveau. Voor wat betreft de ambities voor luchtverontreiniging: we gaan ons luchtkwaliteitsbeleid herijken. We werken dit verder uit in het omgevingsprogramma gezonde en veilige leefomgeving. Hierbij nemen we de aandachtspunten van de GGDrU mee. Gezonde Voedselomgeving is als beleidsthema nog volop in ontwikkeling en hiervoor hebben wij nog geen uitgewerkt beleid. Van uw aanbod om mee te denken bij verdere uitwerking maken wij graag gebruik. Wij zullen u hiervoor t.z.t. benaderen.	Rookvrije omgeving toevoegen: p34

030	Stichting Natuur en milieuzorg Noord-West Veluwe	Belangrijke en leidende ontwerp uitgangspunten, die wij van harte onderschrijven! Onze aanvullingen: • Bij de opsomming van enige " historische structuren, landschappelijke elementen, ruimtelijke relaties en zichtlijnen" missen wij een historische grens- en zichtlijn van formaat nl. : De Laak Ook pleiten wij ervoor de eeuwenoude watergang de Laak op de Raamwerkkaart Erfgoed (pag. 25) op te nemen. Menig grensconflict tussen Het Utrechtse Sticht en het Hertogdom Gelre is rond de Laak uitgevochten. Het is een historisch relict als dialect/taalgrens tussen het Veluws (Nedersaksisch) en het Utrechts&Spakenburgs en vormt nog steeds de Provinciegrens tussen Utrecht en Gelderland.	Algemeen - erfgoed	De Laak staat vermeld op p. 98 en 101. We nemen de suggestie over om de Laak ook als lijnelement toe te voegen aan de Raamwerkkaart Erfgoed.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de Raamwerkkaart Erfgoed.** *de Laak toevoegen als lijnelement*
030	Stichting Natuur en milieuzorg Noord-West Veluwe	Pagina 100: Vooral langs de voormalige Zuiderzeekust liggen stiltegbieden en *worden delen van het landschap beschermd* *als Natura 2000 gebied* zegt u ??? PS de helft van Polder Arkemheen nl ca 1.430 ha. (zie bijgevoegde • kaart) is Nationaal & Europees beschermd Natura 2000 gebied binnen Polder Arkemheen.	Algemeen - Bijlage 2	Het klopt wat de inspreker aangeeft over de status van het Polder Arkemheen. We passen de tekst hierop aan.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.** Aanpassen tekst over stilte- en Natura 2000 gebieden op pag. 100

031	BBN	- De stadskern krijgt weinig aandacht. - Geen concrete opmerkingen over de historische, culturele en economische betekenis van de stadskern inclusief het Plantsoen en de toevoerwegen er naar toe. - De wijken rondom de stadkern horen passend te zijn bij de het oude centrum. - Wat we missen is een helder verhaal over de wijk Nederberg, deze wordt te weinig benoemd. Er wordt niet ingegaan op de reeds bestaande dichtheid van woningen in Nederberg. Verzoek 1: Kunnen in de definitieve omgevingsvisie concrete maatregelen worden opgenomen om - De negatieve effecten vast te stellen - Om negatieve effecten te beperken en - Om negatieve effecten te monitoren Verzoek 2: Dat in een werkzame gebiedsvisie maatregelen worden genoemd die ingaan tegen de verrommeling en gebrek aan samenhang in deze wijk. Verzoek 3: Verzoekt om correctie: 55 w/ha is niet gecorrigeerd voor de in Nederberg aanwezige kantorenstrook langs Stationsstraat en Smallepad op een behoorlijke oppervlakte, noch voor de in de wijk	Algemeen - Binnenstad	1. De binnenstad is benoemd als beschermd stadsgezicht in de OV, daarmee wordt de historische waarde geduid. Het gebied Stadshart krijgt in de omgevingsvisie aandacht maar zal iets uitgebreider besproken worden in de omgevingsvisie. Zie ook de reactie onder 031. 2. In de omgevingsvisie wordt aangegeven dat we een gebiedsuitwerking maken als de opgave er om vraagt. 3.&4. In de wijkatlas van Amersfoort in cijfers staat een woningdichtheid van 40 woningen per hectare voor de buurt Nederberg. De concretere verzoeken van de inspreker sluiten niet aan op het abstractieniveau van de omgevingsvisie.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.** Aanvullen tekst over positie Stadshart

		aanwezige R.K. begraafplaats. Wordt hiermee wel gerekend dan komt de woningdichtheid op 80 w/ha, ruim 7 maal het stedelijk gemiddelde. Dat is een probleem voor de leefbaarheid. Verzoek 4: Neem de factor woningdichtheid en de gevolgen voor de leefbaarheid prominent op in de omgevingsvisie.			
032	Bewoner	- De bewoner maakt zich zorgen om een van de ingetekende levensaders. De route die door Kattenbroek heen loopt aanpalend aan de Laan der Hoven. Deze route loopt niet zo als andere levensaders over grotere wegenstructuren waar veel ruimte is voor fietsers deze loopt door de woonwijk waar kleine paadjes zijn gebouwd onder het shared space idee. - Daarnaast is afgesproken in de buurt volgens een motie (2018-017m) dat deze route geen snelfietsroute zou worden, maar dat met de buurt is afgesproken dat dit alleen onderdeel uitmaakt van het hoofdfietsnetwerk. De bewoner vindt deze route dan ook niet geschikt om als levensader te functioneren en verzoekt de gemeente af te zien van het promoveren van deze route tot levensader.	Overig - Verstedelijkingsstrategie	De levensader die de wijk Kattenbroek verbindt met Vathorst is geen snelfietsroute. Deze route verbindt de twee wijken en de verschillende voorzieningen van scholen en sport die langs deze route liggen.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

033	NMU	- Wat wordt bedoeld met 'Levensader'? De impact op natuur wordt niet nader gedefinieerd. Dit moet voor vaststelling van de omgevingsvisie alsnog gebeuren, Zeker met het oog op levensaders die door NNN (Eem) gebieden en langs natuurmonumenten (Coelhorst) lopen. P.16 - Neem op p.27 de Neem gebieden die 100% voor natuur zijn als de Zwarte Goor, Juliusput, Weidenvolgegebied eemland en Coelhorst en de slaag op - Geef op P27 aan dat NNN gebieden zijn uitgesloten voor woningbouw en energieprojecten - P37 1. NNN duidelijker op de kaart zetten 2. Natuur inclusieve landbouw voor alle landbouw gebieden in Amersfoort aangeven 3. Verwijder de gewenste recreatieve verbinding bij de Zwarte Goor en Juliusput 4. Er ontbreekt een ecologische verbinding tussen Birkhoven/Bokkeduinen richting de Stichtse rotonde 5. Wat houdt groot stadsgroen in? 6. Veel zelfde kleuren op de kaart, maakt de kaart slecht leesbaar 7. Waar ligt het zoekgebied voor de Zwemplas 8. Kies op de heuvelrug duidelijk voor waar ecologische en waar recreatieve plekken zijn	Overig - Gebeidsgericht	Op pag. 13 van de ontwerp omgevingsvisie staat dat levensaders aantrekkelijke verbindingen tussen de bestaande wijken in de stad en de stad en buitengebied zijn. Hiermee willen we de samenhang in de stad en de verbinding met de nieuwe stadsdelen Langs Eem en Spoor en Hoefkwartier versterken. De menselijke maat is één van de belangrijkste aspecten van de levensaders, met veel ruimte voor fietsers en voetgangers, ontmoeting, groen en levendigheid. De levensaders hebben geen betrekking op gewenste groene, ecologische verbindingen: deze zijn apart aangeduid op de Groenkaart (p. 37). Ze hoeven elkaar echter niet uit te sluiten, bijv. langs de Eem en het Valleikanaal. Dit vraagt een verdere uitwerking per levensader en is maatwerk.	**Deze reactie leidt tot enkele aanpassingen op de Groenkaart (NNN gebied, ontwikkeling landbouw en verbinding).**

		- P.46 geeft aan dat er geen energieprojecten in NNN gebieden plaatsvinden - P.64 maakt expliciet op de kaart dat de woningen op de heuvelrug niet in NNN gebieden plaatsvinden - P.73: Economie van landelijk gebied ook op kaart weergeven + Grootschalige zoeklocatie Heuvelrug niet in NNN en onderzoek de impact op de Heuvelrugzone ook irt geplande woningbouw - P80. Zoekgebied voor Zwemplas en islamitische begraafplaats: zoek hiervoor locaties buiten NNN gebieden		De Overzichtskaart op p. 27 bevat de belangrijkste opgaven. Niet alle bestaande waarden zijn hierop aangeduid. De bestaande natuurgebieden en NNN gebieden horen thuis op de Groenkaart die is opgenomen bij ontwikkelopgave 1 p. 37. Deze kaart wordt op genoemde punten verduidelijkt/aangevuld. De kaart op p. 27 is niet bedoeld om aan te duiden wat we niet willen. De ontwikkelopgaven staan centraal. De overzichtskaart staat ook naast de andere kaarten waar ook bestaande waarden en gebieden een plek op hebben gekregen. De Groenkaart op p. 37 verduidelijken we v.w.b. de NNN gebieden en ontwikkelrichting voor de landbouw.	

				N.a.v. de opmerking over de gewenste verbinding Zwarte Goor en Juliusput wijzigen we de legenda-aanduiding bij de lege pijlen in Ecologische **en/of** recreatieve verbinding. De ecologische verbinding Birkhoven/Bokkeduinen naar Stichtse rotonde is ook zo opgenomen in de Visie Gezond Groen voor de Heuvelrugzone en voegen we toe. De definitie van groot stadsgroen is: grote groengebieden met betekenis voor de stad, zoals het waterwingebied We nemen kennis van de opmerking over de slechte leesbaarheid van de kaart. Het zoekgebied voor een zwemplas en islamitische begraafplaats ligt binnen de kernrandzone zoals aangeduid op de voorzieningenkaart op p. 80.	

				Voor de heuvelrugzone is een aparte visie opgesteld (Gezond Groen, 2022). Deze visie blijft naast de omgevingsvisie gelden en bevat en gedetailleerdere visie voor de Heuvelrugzone. Voor realisatie van de heuvelrugvisie wordt nog een uitvoeringsprogramma gemaakt. Daarnaast wordt voor de heuvelrugzone in een apart traject (Heuvelrug van A tot Z) de opgaven verder in beeld gebracht en werken we in regionaal verband aan het Handelingsperspectief voor het Buitengebied. Deze stukken zullen ook een verdere uitwerking van de koers voor het landelijke gebied bevatten. Voor wat betreft de NNN gebieden volgen we het provinciale beleid. Binnen NNN gebieden zijn echter ook bestaande situaties of functies die vragen om	

				functieverandering/ transformatie of ontwikkeling. Dit kan ertoe leiden dat er toch ontwikkelingen plaatsvinden. Het bestaande provinciale beleid en zoveel mogelijk behoud van natuur is hierbij uitgangspunt. De aanduiding kernrandzone is overgenomen uit het provinciale beleid. Indien sprake is van een overlap met NNN gebied, houden we uiteraard rekening met de hier geldende waarden.	
045	Stichting GiA	- Veel levensaders voldoen nog niet aan deze status, Gia onderschrijft dit en geeft aan dat de gemeente hiervoor een voorbeeld kan nemen aan Utrecht en dat de gemeente hierin nog meer stappen kan zetten door te werken met transferia aan de zijkant van de stad, zodat bezoekers heir kunnen parkeren en snel kunnen doorreizen naar het centrum.	Overig - verstedelijkingsstrategie	Het klopt dat veel levensaders nog niet voldoen aan de ambities. De omgevingsvisie geeft uitgangspunten hoe de levensaders een andere inrichting en functie kunnen krijgen. Dit vraagt om verdere uitwerking en is maatwerk per levensader. De plannen voor een duurzame en actieve mobiliteit zijn daarbij ondersteunend, waaronder het realiseren van parkeerhubs.	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

054	RCE	De RCE doet een oproep om cultureel erfgoed in de omgevingsvisie niet als sectoraal belang te behandelen, maar als verbindende, inspirerende factor en doet hiervoor een aantal suggesties. Waardenbenadering Cultureel erfgoed in de omgevingsvisie positioneren als onvervangbare waarden in ruimtelijke opgaven die op veel plaatsen prioriteit zouden moeten krijgen. Duidelijk beschrijven hoe cultureel erfgoed in de andere instrumenten van het omgevingsstelsel terugkomen. Hierbij wordt verwezen naar de door het Planbureau voor de Leefomgeving opgestelde waardenbenadering. Beschermde stadsgezichten De verduurzamingsopgaven in beschermde stadsgezichten, de omgang met woningbouwprogramma's in monumentale context, de omgang met hoogbouw ten opzichte van bestaande kwaliteiten en de positionering van erfgoed in complexe ruimtelijke opgaven doen zich terugkerend voor. De meeste van deze vraagstukken hebben betrekking op de beschermde stadsgezichten. Naast de structurerende, functionele en beeldbepalende kwaliteiten die zijn vastgelegd bij aanwijzing zijn in de huidige tijd ook de verhalende kwaliteiten, moderne ontwerpbenaderingen, klimatologische, geologische en meerdere maatschappelijke factoren van belang. In de omgevingsvisie worden de	Overig - erfgoed	We hebben de lagenbenadering als vertrekpunt voor de visie gehanteerd. Erfgoed is hier een belangrijk onderdeel van en vormt hiermee een belangrijk uitgangspunt en basis voor de ordening van de ruimte en invulling van de verschillende thematische opgaven. Dit is o.a. terug te zien in de opbouw, clustering en volgorde waarin de thema's in de omgevingsvisie aan bod komen. Aanvullend hieraan zijn in de omgevingsvisie uitgangspunten voor erfgoed opgenomen die meegenomen worden bij ontwikkelingen. Naast het historische onderzoek dat we nu noemen zullen we ook het instrument van een gebiedsbiografie een plek geven. We vullen de tekst op dit punt aan. Bij verdere uitwerking van de omgevingsvisie zullen we – waar van toepassing – de	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**

		beschermde stadsgezichten genoemd, maar in de verdere borging van waarden in omgevingsprogramma en omgevingsplan vindt de RCE een actualisering van de kernkwaliteiten van belang die passen bij de huidige opgaven en omgangsvormen. Gevraagd wordt om deze actualisering aan te kondigen in de omgevingsvisie. De omgevingsvisie brengt de lagenbenadering relatief globaal in beeld. Voor het preciseren van historische kwaliteiten van stedelijke en landschappelijke gebieden is een gebiedsbiografie een prettig middel. Hiermee kan de gelaagdheid van de gemeente nog inzichtelijker worden gemaakt en kunnen inwoners op een prettig manier worden betrokken bij het omgevingsbeleid. Vanuit de Rijksprogramma's voor verstedelijkingsopgaven wordt het opstellen van een biografie ook gestimuleerd. Op gebiedsniveau spelen binnen de gemeente transformaties, die een hogere dynamiek hebben dan in de omgevingsvisie en beleid kan worden beschreven. Voor bijzondere en/of complexe opgaven is het scherp definiëren van de zoekruimte voor transformaties op basis van cultureel erfgoed van belang. Het vroegtijdig definiëren van erfgoedwaarden in transformatiekaders helpt het goede opdrachtgeverschap van de gemeente. Dit kan in de omgevingsvisie worden aangegeven.		geactualiseerde kernkwaliteiten van de beschermde stadsgezichten benomen. Uw suggestie voor positionering van Erfgoed in complexe ruimtelijke opgaven en het definiëren/ vertalen van Erfgoedwaarden in transformatiekaders nemen we over.	

054	RCE	Binnen Amersfoort zijn er veel relevante gebouwen en wijken uit de naoorlogse periode en 'Post 65'. Het RCE geeft aan dat het (mogelijk) toekomstig erfgoed nu al een uitspraak vraagt in de omgevingsvisie. Er is door de RCE voor het recente erfgoed een handreiking ontwikkeld die het participeren rond erfgoed en het borgen van waarden concretiseert. In de omgevingsvisie verdient de participatieve benadering van cultureel erfgoed van de fysieke leefomgeving bijzondere aandacht. De omgang met nieuw en toekomstig cultureel erfgoed houdt ook verband met het inrichten van nieuw beleid voor omgevingskwaliteit (art. 4.19 OW en art. 5.130 van bkl) en het voorkomen van sloop van gebouwen.	Overig - erfgoed	Post '65 architectuur is een actueel onderwerp. In Amersfoort is door Monumentenzorg reeds een signaallijst opgesteld van markante voorbeelden uit deze periode. Op dit moment wordt integraal gekeken naar de actualisering van ons erfgoedbeleid. Daarbij wordt o.a. de keuze voorgelegd om de inventarisatie en aanwijzing van de belangrijkste representanten uit deze periode. Post 65 heeft dus onze aandacht en dit werken we verder uit in ons erfgoedbeleid.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de tekst.**
054	RCE	De RCE kan de gemeente door middel van kennis, handreikingen, adviezen en monitoring helpen om op een goede manier om te gaan met cultureel erfgoed. Een goede samenwerking is hierbij cruciaal. De RCE brengt in kaart wat de omgevingstafel betekent in deze samenwerking. Op basis van de handreiking adviesstelsel en het VNG format voor de omgevingstafel wordt gezocht naar een optimale werkwijze. De RCE is in overleg met VNG om de belangen van cultureel erfgoed aan de		Graag maken wij gebruik van uw kennis en expertise over het cultureel erfgoed en blijven wij met u in overleg over de ontwikkelingen die spelen in Amersfoort. Op basis van de integrale cultuurhistorische waardenkaart (in ontwikkeling) en onderzoek willen we	**Deze reactie leidt niet tot een aanpassing.**

		omgevingstafels breder te borgen dan archeologie en monumentenzorg.		-zoveel mogelijk 'aan de voorkant'- adviezen, inspiratie en kaders m.b.t. erfgoed meegeven bij ontwikkelingen. Een goede en brede borging van cultureel erfgoed aan de omgevingstafels kan van meerwaarde zijn om te komen tot zorgvuldige integrale keuzes en besluitvorming en om zoveel mogelijk aan de voorkant bij projecten de adviezen, inspiratie en kaders m.b.t. erfgoed mee te kunnen geven. We wachten de uitkomsten van uw overleg met de VNG hierover met belangstelling af.	
055	Vrienden van het Waterwingebied	De Vrienden van het waterwingebied maken bezwaar tegen de op de kaart opgenomen ontbrekende schakel in het fietsnetwerk tussen het Hoefkwartier en het Waterwingebied. Deze verbinding is volgens de inspreker niet noodzakelijk omdat er voldoende goede verbindingen naar het Hoefkwartier zijn. Daarnaast is een fietsverbinding niet in lijn met het Groenbeheerplan Waterwingebied en de in 2012 gesloten samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente en de Vrienden van het waterwingebied over de uitvoering van het groenplan. Een fietsverbinding zal leiden tot een toename van het recreatieve gebruik		Het noordoosten van het Waterwingebied is het rustigste en meest waardevolle deel van het Waterwingebied. In de Groenvisie wordt dit onderschreven. We zijn het met de inspreker eens dat dit noordelijk deel van het waterwingebied een waardevol en behoudenswaardig stadsgroengebied is.	**Deze reactie leidt tot een aanpassing van de kaart.**

		en aantasting van de natuurwaarde van het Waterwingebied. In het kader van de MER voor de Hoef-west is deze fietsverbinding ook onderzocht en is geconcludeerd dat de fietsverbinding nauwelijks een toegevoegde waarde heeft. Het MER concludeert wel dat een wandelverbinding van meerwaarde kan zijn. De omgevingsvisie geeft ook geen onderbouwing waarom deze fietsverbinding nodig is. De Vrienden van het waterwingebied verzoeken daarom de verbinding niet op te nemen in de omgevingsvisie. Daarnaast vraagt de inspreker om de recreatiedruk in het gebied te monitoren.		Om in Amersfoort een fijnmazig en kwalitatief hoogwaardig fietsnetwerk te realiseren is tussen het Hoefkwartier en het waterwingebied in het **Fietsplan** Amersfoort Fietst (raadsbesluit 10 mei 2016) een ontbrekende schakel aangeduid. Reden hiervoor is dat er in de huidige situatie vanaf de fietstunnel Liendertseweg over een lengte van 1,8 km tot de fietstunnel Oude Lageweg (Wieken-Vinkenhoef) nu geen spoorkruising mogelijk. In dit tussenliggende gebied zijn in het Fietsplan twee missing links aangemerkt: de verbinding Hoefkwartier – Rustenburg en de verbinding Outputweg. Met de verdere groei en intensivering van de stad en de inzet op actieve mobiliteit, neemt de noodzaak van een fijnmazig en kwalitatief hoogwaardig fietsnetwerk toe. Zoals inspreker terecht opmerkt is in het kader van	

				het MER De Hoef-West deze fietsverbinding onderzocht. In dit kader is geconcludeerd dat een extra fietsverbinding niet noodzakelijk is voor de bereikbaarheid van Hoefkwartier en dat deze geen significante meerwaarde biedt voor de bereikbaarheid van omliggende wijken per fiets. Er zijn echter een aantal redenen waarom deze conclusies uit het MER van destijds om een heroverweging vragen. Deze redenen waren geen onderdeel van de beoordeling in het MER De Hoef-West. De verbinding Outputweg (de tweede missing link in dit deel van Amersfoort) is onderdeel van de aanpak knooppunt Hoevelaken, waarvoor de minister het voornemen tot pauzering heeft aangekondigd. Het is niet de verwachting dat het knooppunt voor 2035 gerealiseerd gaat worden. Vanwege de benodigde grootschalige ingrepen voor een fietsverbinding over de	

				Outputweg (nieuwe wegverbinding Outputweg-Energieweg, onder A28 door) ligt het niet in de lijn der verwachting dat deze fietsverbinding onderdeel wordt van een korte termijn aanpak. Daarnaast levert een fietsverbinding tussen Hoefkwartier en Rustenburg, aan de oostzijde van het Waterwingebied en in het verlengde van de (al autoluwe) Weg van de Vrijheid een directe verbinding op naar de Hogeweg. Deze is daardoor ook op stedelijk/regionaal niveau interessant, als verbinding tussen Vathorst/Hooglanderveen en Stoutenburg/Achterveld/Barn eveld. Een eerdere doorrekening wees op een potentieel aantal fietsers van 1.700 per etmaal. Bij het opstellen van het MER zijn deze doorrekeningen per abuis niet betrokken. Om zowel tegemoet te komen aan de wens om het waterwingebied zoveel	

				mogelijk te ontzien als de behoefte aan een (extra) fietsverbinding in dit deel van Amersfoort die de spoorbarrière beslecht, passen we de aanduiding op de kaart aan naar ‘zoekgebied ontbrekende schakel fietsnetwerk’ en verplaatsen we de aanduiding iets in oostelijke richting. Voor zowel deze ontbrekende schakel als de schakel langs de Outputweg gaan we nader onderzoek doen waarin ook tussenliggende variant(en) worden betrokken. Monitoring van de recreatiedruk in het Waterwingebied valt buiten de scope van de omgevingsvisie en zal daarom niet terugkomen in de monitor die bij de omgevingsvisie wordt opgesteld.	

4. Advies Commissie m.e.r.

De onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het Milieueffectrapport. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer.

Op 5 april 2023 heeft de commissie haar toetsingsadvies uitgebracht over het OER Omgevingsvisie Amersfoort. Het advies is als bijlage bij het raadsvoorstel gevoegd. In haar advies constateert de commissie dat het OER en de omgevingsvisie tezamen voldoende informatie om de milieugevolgen van vijf van de zes ontwikkelopgaven en leidende principes te beoordelen en om het verschil tussen de onderzochte alternatieven te duiden.

Wel signaleert de Commissie dat belangrijke informatie in het OER ontbreekt. Het aanvullen van die informatie acht de commissie essentieel om het belang van de leefomgeving volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit over de omgevingsvisie. Dit betreft met name de uitwerking en toetsing van de duurzaamheidsambities. Uit de informatie in het OER is onvoldoende navolgbaar waarom hieraan een positieve score is toegekend. Op basis van de informatie in het OER lijkt de conclusie te moeten zijn dat de ambities ten aanzien van verschillende duurzaamheidsaspecten (waaronder energie en CO2 maar ook circulariteit en ruimtelijke kansen en risico's) niet haalbaar zijn.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER de haalbaarheid van de duurzaamheidsambities concreter uit te werken.
Gevraagd wordt om een (semi-)kwantitatief inzicht in de mate waarin de verschillende energie- en CO2-doelen bereikbaar zijn. De commissie acht een onderbouwing noodzakelijk van in ieder geval de haalbaarheid van:

- de RES-opgave (zonne- en windenergie);
- de gewenste reductie van CO2 emissie (per relevante bron);
- energiebesparing;
- de shift in verkeersmodaliteit (van fossiel naar elektrisch of groei van het aandeel fietsverkeer).

De commissie vraagt ook om extra duiding te geven aan de relevantie van verschillende economische sectoren bij het halen van de circulaire doelen.

Ook wordt aandacht gevraagd voor welke keuzes nodig zijn en of die een ruimtelijke component hebben of invloed hebben op de ruimtelijke kwaliteit in de stad en/of het buitengebied. Als het beleid nog onvoldoende concreet is om hier uitspraken over te doen (bijvoorbeeld circulair gebruik van grondstoffen), dan vraagt de commissie om dit aan te geven en de kansen en risico's te benoemen. Als er geen beleid in de omgevingsvisie is voorzien, dan vindt de commissie het beter om deze criteria te laten vervallen.

Tenslotte bevat het advies nog een aantal aanbevelingen voor nadere uitwerking van de omgevingsvisie in omgevingsprogramma's.

Reactie op advies m.e.r. commissie

We herkennen en erkennen de door de commissie genoemde aandachtspunten en suggesties ter verbetering van het OER. Voor wat betreft de onderbouwing van de duurzaamheidsambities is een aanvulling van het OER opgesteld. Hierin hebben de genoemde aandachtspunten met betrekking tot duurzaamheid een plek gekregen en is een uitgebreidere onderbouwing van onze ambities opgenomen. Een aantal andere aandachtspunten hebben betrekking op de uitwerking van de omgevingsvisie in omgevingsprogramma's. Deze zullen hierbij een plek krijgen.